

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica | april-maj 2021 | št. 98 | 5300 izvodov | brezplačno

LETOŠNJI OBČINSKI
NAGRAJENCI

PAVLJON »MEDENA ZGODBA« BISTRIČANOM
PRIBLIŽAL ČEBELARSKO TRADICIJO

GRAJSKI POBEG
NA PREMU

Pred vami je dolgo pričakovana nova in obsežna številka Bistriških odmevov, v kateri vam predstavljamo veliko različnih tem in vas vabimo k branju.

V prvi rubriki si lahko preberete vse o letošnjih občinskih nagradjenicah, ki so pomembno prispevali k razvoju bistrške občine in ponesli glas o njenih občanah in občanih izven naših meja. *Iskrenim čestitkam se pridružuje tudi uredniški odbor Bistriških odmevov!*

V tokratni številki vam predstavljamo, kako Tic Ilirska Bistrica uspešno povezuje uspešne mlade športnike in prinaša duh olimpijske plamenice tudi v naše kraje.

Idilična lokacija premskega gradu je v tej sezoni bogatejša za 3D-model gradu in igrifikacijo, s katero obiskovalci raziščejo celoten grajski kompleks in zgodovino gradu ter se ob tem odlično zabavajo. Po raziskovanju pa je čas za kulinarčna doživetja na bližnjih kmečkih turizmih. *Lepo vabljeni!*

Ilirsko Bistrico je obiskal Čebelarški paviljon *Medena zgodba*, ki je številnim obiskovalcem v treh dneh predstavil čebelarstvo na Slovenskem in prednosti uživanja medu ter medenih izdelkov.

Osnovna šola Rudolfa Ukoviča Podgrad je v projektu *Erasmus+* na temo izobraževanja o okolju sodelovala s šolami iz Makedonije, Romunije, Francije in s Češke. Kaj vse so se naučili in kako so srečanja potekala, si preberite v nadaljevanju.

Po dobrem letu, ko se soočamo z novim koronavirusom, bomo pogledali, kako so se na nove razmere prilagodili v šolstvu. Pogovarjali smo se s profesorico psihologije na Gimnaziji Ilirska Bistrica Mihaelo Stražisar in gimnazijko Niko Škrli. Kako obvladati stres? To je v današnjem hitrem tempu življenja zelo aktualna tema, ki se ji je posvetila Asja Frank. *Vabljeni k branju!*

Zaposlitev za določen ali nedoločen čas? Tjaša Fajdiga je za naše glasilo predstavila pomembne informacije o pravnem vidiku ureditve zaposlovanja in odgovorila na vaša vprašanja. Dom starejših na Medenovem hribu bo jeseni dopolnil častitljivih 30 let delovanja. Ob tem pomembnem mejniku smo se v uredništvu odločili, da jim naklonimo posebno rubriko, v kateri smo podrobneje opisali njihovo delo skozi tri desetletja. Tokrat si v Odmevih lahko preberete prispevke o zaposlenih, ki so del te uspešne zgodbe že od samega začetka.

Še naprej pazite nase in na svoje bližnje ter ostanite zdravi!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica Bistriških odmevov

LETOŠNJI OBČINSKI NAGRAJENCI

Stanko Fajdiga	3
Klub študentov Ilirska Bistrica	4
Maksimiljan Modic	5
Dom starejših občanov Ilirska Bistrica	6
Glasbena šola Ilirska Bistrica	7
Koronarno društvo Ilirska Bistrica	8

AKTUALNO

Županov nagovor ob 30. obletnici osamosvojitve	9
Slovenska bakla za olimpijske igre v Tokiu na Bistriškem	10
premagala pot od gradu Prem do Snežnika	11
Paviljon »Medena zgodba« Bistričanom približal čebelarstvo tradicijo	14
Grajski pobeg na Premu	

TURIZEM

Kolesarski izizziv z Robertom Jenkom	20

ODMEVI

Erasmus + teden na Osnovni šoli Podgrad	24
Šolanje na daljavo v srednji šoli	26
Tib storitve želijo postati podporni steber prevoznike dejavnosti	30

VARSTVO OKOLJA

Poročilo o ustreznosti pitne vode v letu 2020 na Vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjški	32

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

Krvodajalci jubilanti na Bistriškem	36
Ne pozabi na vabilo – vključi se v »Program Svit«	38
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	40
Kako obvladati stres?	42

DOM STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

Finančno računovodska služba	45
Prehrana	45
Pralnica	46
Zdravstvena nega	47

KULTURA

Skupno v Pavlovčevi galeriji	50
»Topot med krajinami« Rajka Kranjca	51

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Trajnostna mobilnost v našem vrtcu	56
Skupina petošolcev prejela nagrado za najboljšo ilustrirano zgodbo na mednarodnem natečaju »Medvedje priče« na Reki na Hrvaškem	57
Razdelitev spričeval in podelitev priznanj »Mladi upi«, pohval in nagrad dijakom zaključnega letnika	60

KATALOG

	66

RAZVEDRILO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	80

Vaše prispevke za novo številko ali geslo nagradne križanke pričakujemo najpozneje do 10. julija 2021 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Maja Uljan, Milivoj Kaluža, Tadej Primc, Kaja Božič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc razen oglašnih vsebin in strani 35 | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5300 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Asja Frank, Simon Avsec, Mateja Maraž, Kristina Šlosar, arhiv Maksimiljana Modica, Petar Nikolič, Tjaša Kaluža, Visit Ilirska Bistrica, Tic Ilirska Bistrica, Podjetniški inkubator Postojna, RRA Zeleni kras, arhiv Čebelarkega društva Ilirska Bistrica, DSO Ilirska Bistrica, arhiv GŠ Ilirska Bistrica, arhiv Koronarnega društva Ilirska Bistrica, RKS OZ Ilirska Bistrica, PD Snežnik, OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, Vrtec Jožef Maslo Ilirska Bistrica, OŠ TT Knežak, OŠ RU Podgrad, Gimnazija Ilirska Bistrica, KŠIB. Fotografija na naslovnici: TIC Ilirska Bistrica

STANKO FAJDIGA

Župnik Stanko Fajdiga je z motom »Skupaj zmoremo« pogumno, uspešno in izredno odgovorno vodil prenovu farne cerkve v Trnovem. Obnova, ki je vredna skoraj pol milijona evrov, je bila zaključena v dobrem letu. Župnijska cerkev sv. Petra predstavlja bogato sakralno dediščino kraja in je njegov najrazpoznavnejši motiv, zato je njena rekonstrukcija zelo pomembna za krajane in turizem.

Stanko Fajdiga se je lotil rekonstrukcije cerkve, ki je zadnjo večjo prenovu doživela pred 60 leti na pobudo Župnijskega gospodarskega sveta in prošnje župljanov, ki so to zavezo za sodelovanje potrdili soglasno. Delo je sprejel odgovorno in ga vodil z veliko željo, da bi ta sakralni objekt vzpostavili v prvotno stanje. Z njegovim iskrenim in veselim navdušenjem je k sodelovanju privabil številne prostovoljce in povezoval župljane, ki so radi ponudili pomoč ter sodelovanje. Bil je srce in motor vseh opravljenih del. Izredno zavzeto in natančno je spremljal in vodil načrtovanje ter potek del, transparentno je poročal o zbiranju in porabi sredstev ter uspešno premagal vse težave in izzive. Pri delu se je posvetoval z Odborom za prenovu, Župnijskim go-

spodarskim svetom in župljani. Velika pohvala gre njegovi odgovornosti, ker je celotno delo potekalo v skladu z usmeritvami in s tesnim sodelovanjem Zavoda za kulturno dediščino. Potek del pa je podrobno predstavljen na spletni strani župnije in v priložnostni publikaciji *Prav lepa je Trnovska fara*.

Cerkev sv. Petra se prvič omenja leta 1272 in ima status kulturnega spomenika. Spada med tiste objekte, ki jim je celovito podoba dal slikar Tone Kralj. Z obnovo, ki je trajala od 6. maja 2019 do uradnega blagoslova 29. avgusta 2020, smo bogatejši tudi za arheološka in zgodovinska odkritja, saj so v prezbitteriju cerkve odslej vidni tudi novoodkriti gotski elementi. Načrtovana in izvedena je bila celovita prenova notranjosti, or-

gel in tlaka. Vrednost projekta je z vsemi dodatnimi deli znašala približno 440 tisoč evrov. Sredstva so zbrali s pomočjo darov župljanov, posameznih dobrotnikov, nekdanjih duhovnikov, Občine Ilirska Bistrica in nekaterih podjetij; v času prenove pa je bilo opravljenih tudi več kot 1600 ur prostovoljnega dela.

Čeprav si želimo, da bi župnik Stanko Fajdiga v našem kraju ostal še dolgo, pa vemo, da ga bo pot nekoč gotovo vodila naprej v druge primorske kraje in med nove ljudi. Cerkev sv. Petra pa bo ostala. Med nas je bil poslan, da bi skrbel za ljudi in oznanjal vero, z obnovo pa je z zaupanjem, spodbudami, povezovanjem in izredno natančnostjo ter odgovornostjo naredil še veliko več. ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE
DRUŽBENIH DEJAVNOSTI ZA LETO 2021

KLUB ŠTUDENTOV ILIRSKA BISTRICA

Dobimo se na Placu. V sodelovanju z Mladinskim klubom Nade Žagar v njihovih prostorih večkrat priredijo koncerte, ki so namenjeni širši publiki.

Zaradi epidemiološke situacije v Sloveniji se je njihovo delovanje v večini preselilo na splet, saj so v virtualni obliki izvedli *Sejem rabljenih učbenikov in delovnih zvezkov*, projekt *Bistrški*

študenti bodočim brucem, Online vadbo, »stand up« in Trivia night kviz.

Plaketa Občine Ilirska Bistrica za področje družbenih dejavnosti je za aktiviste kluba študentov lepa popotnica in spodbuda za nadaljnje delovanje, pa tudi nagrada za požrtvovalne ter ideje polne dijakov in študente, ki se z delovanjem v klubu trudijo obarvati lokalno okolje. ●

Klub študentov Ilirska Bistrica je samostojna, nepridobitna in nepolitična organizacija, ki zastopa interese bistriških študentov in dijakov ter si prizadeva za izboljšanje kakovosti študentskega življenja. Njihov glavni cilj je ustvariti in organizirati čim bolj raznolike projekte, ki se jih dijaki in študenti udeležijo zaradi izobraževalnih namenov ali popestritve prostega časa. Bistriški klub študentov je dejaven na različnih področjih, in sicer na področju kulture, športa, zdravja, sociale, humanitarosti in – kar je najpomembnejše – izobraževanja. Čeprav so njihova ciljna publika dijaki in študentje, si prizadevajo organizirati tudi projekte, ki bi pritegnili še ostale generacije – vse od otrok do starejših.

Na dogodku *Bistrški študenti bodočim brucem* študentje predstavijo fakultete, ki jih obiskujejo, vsako leto organizirajo *Sejem rabljenih učbenikov in delovnih zvezkov*, kjer dijaki in študentje lahko prodajo ali kupijo učbenike in delovne zvezke po ugodnih cenah, na *Zdravem zajtrku* pa bistriške dijake seznanijo o pomembnosti zajtrka kot prvega obroka v dnevu in jim postrežejo s številnimi dobrotami, s katerimi je primerno začeti dan. Že vrsto let spomladi v sodelovanju z domačimi gostinci organizirajo dobrodelno akcijo *Skodelica sreče*, v avgustu pa v sodelovanju z *Društvom otroške zabave in animacije* in Turistično-informacijskim centrom Ilirska Bistrica že nekaj let organizirajo večgeneracijski dogodek

MAKSIMILJAN MODIC

Maksimiljan Modic se je rodil 4. maja 1940 v Slavinjah pri Postojni. Obiskoval je Osnovno šolo Miroslava Vilharja v Postojni, kasneje pa Gimnazijo Postojna, ki jo je zaključil kot zlati maturant. Diplomiral je leta 1965 na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Vojaški rok je služil v Beogradu in Petrinji kot mladi zdravnik.

Svojo prvo zaposlitev je našel v Novi Gorici, kjer je opravil stažiranje. V Ilirski Bistrici je začel službovati leta 1967, sprva le v obliki dežurstev. Njegova prva redna ordinacija je bila obratna ambulanta v Lesonitu, leta 1970 pa se je vpisal na specializacijo iz splošne medicine. Po opravljeni specializaciji je vodil ambulante v dislociranih enotah v Podgradu, Zabičah in na Pregarjah.

Ko je leta 1989 Zdravstveni dom Ilirska Bistrica zapustil njegov dolgoletni prijatelj Aleksander Merlo, dr. med., spec. spl. med., je prevzel njegovo ambulanto v dislocirani enoti v Knežaku, dvakrat tedensko pa je ohranjal tudi ambulanto

v Ilirski Bistrici. Leta 2013 je po 47 letih dela odšel v zasluženi pokoj.

Zdravnik Maksimiljan Modic je vso svojo profesionalno pot preživel v naši občini. S svojimi pacienti, predvsem v Knežaku in okolici, je v vseh teh letih stkal tesne vezi, zgradil zaupanja vreden terapevtski odnos in bil marsikomu prijatelj v težkih trenutkih. Vaščani so ga imeli za svojega in on jih je vzel za svoje. Delu je bil predan s srcem in z dušo, kar so čutili tako pacienti kot tudi sodelavci, s katerimi je nesebično delil svoje znanje in izkušnje.

Poleg opravljanja zdravniškega dela je že od začetka deloval tudi širše, in sicer na področju oblikovanja in nadaljnje-

ga razvoja sistema zdravstvene oskrbe. Njegov pomemben prispevek gre vodenju in organizaciji zdravstva v občini, ko je bil med leti 1979 in 1985 direktor Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, pozneje pa tudi predsednik Sveta zavoda Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica. Ves čas je ostajal trdno v operativnem delu stroke, kar mu je omogočalo, da je v direktnem stiku s pacienti prepoznaval njihove potrebe in jih v želji po čim večji funkcionalnosti, razvejanosti in strokovnosti zavoda uspešno vključeval v načrte poslovanja.

Zastavil je sistem širokega spektra specialistov. Cilje, ki si jih je zastavil in urenil, je narekovala želja po boljši dostopnosti zdravstvenih storitev ter zagotavljanju najširšega spektra ambulant in dispanzerjev ter modernizaciji opreme. Tako je lahko veliko pacientov zdravljenje in potrebne kontrolne preglede opravljalo v domačem kraju, kar je sistem razbremenilo nepotrebnih stroškov.

S svojim dolgoletnim delovanjem kot direktor zdravstvenega doma, zdravnik in človek je v naši občini pustil močan pečat. Kljub visoki strokovnosti in prizadevnosti kot zdravnik – specialist pa ostaja skromen, preprost in srčen človek, ki je vedno pripravljen pomagati, zato prejme spominsko plaketo Občine Ilirska Bistrica za življenjsko delo in pomembne dosežke na področju zdravstva in medicine v lokalnem okolju. ●

DOM STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

Dom starejših občanov Ilirska Bistrica letos praznuje častitljivih 30 let delovanja. Svoja vrata je odprl 11. oktobra 1991, leta 1997 in 2001 pa sta bila dograjena prizidka z eno- in dvopostelnimi garsonjerami, s katerimi zagotavljajo višji bivalni standard stanovalcem.

Za kvalitetno bivanje in življenje stanovalcev je bila konec leta 2019 zaključena več kot dva in pol milijonska investicija celovite prenove vseh treh nadstropij polovice matične stavbe, ki nudi stimulatивnejše delovno okolje zaposlenim.

Dom starejših občanov je kombiniran socialnovarstveni zavod, ki nudi osnovno in socialno oskrbo (nastanitev, prehrano), zdravstveno nego in oskrbo, fizioterapijo in rehabilitacijo, delovno terapijo, duhovno oskrbo, okupacijo (prostočasne dejavnosti, družabnost, kulturne prireditve idr.) in dodatne storitve (frizerstvo, pedikuro, masaže, bife). Nudi pa tudi dodatno ponudbo občanom (dnevno varstvo starejših, prehrano, pranje, likanje, izposajo medicinsko-tehničnih pripomočkov in uporabo prostorov).

V svojo popolno oskrbo lahko sprejme 231 stanovalcev, dnevni center pa 15 oseb. Za dobro počutje stanovalcev skrbi 129 prijaznih in strokovno usposobljenih zaposlenih.

V svojo stalno, začasno ali dnevno oskrbo lahko sprejme starostnike, stare nad 65 let, za katere je predvidenih 178 mest, odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, s senzornimi motnjami ali motnjami v gibanju (odrasli s posebnimi potrebami), za katere je predvidenih 53 mest. Organiziran je tudi varovani oddelek, kjer so nastanjene osebe z najhujšo obliko demence.

Dom svojo dejavnost izvaja z zagotavljanjem institucionalnega varstva na kako-

vosten način, z upoštevanjem in s postopnim uvajanjem sodobnih konceptov dela ter ohranjanja socialne vključenosti v lokalno okolje z ohranjanjem socialne mreže.

Dom je ponosni lastnik mednarodnega certifikata vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2015 in polnega certifikata *Družini prijazno podjetje*.

Dom starejših občanov Ilirska Bistrica je tudi prostor medgeneracijskega so-

delovanja, kjer se srečujejo številna društva in nevladne organizacije iz lokalne skupnosti.

Razvoj Doma se intenzivno nadaljuje. Za zagotovitev ustreznih bivalnih prostorov se načrtuje prenova še preostale matične stavbe, izgradnja novega objekta za nastanitev 32 oseb v dveh bivalnih skupinah, prenova 30 let stare kurilnice in s tem zamenjava cenejšega ter okolju bolj sprejemljivega energenta in ureditev športno-rekreativnega ter parkovnega kompleksa za potrebe gibanja stanovalcev v naravi.

Bistriški dom starejših je s svojim uspešnim in kvalitetnim delom prepoznaven kot eden izmed najboljših in najuspešnejših domov ter je zgled drugim domovom v Sloveniji. Vedno bolj so vidni njegovi dosežki, rast in vedno večji družbeni pomen.

To je hiša prijaznih, srčnih, odgovornih, strokovnih, skrbnih in zavzetih ljudi, ki skrbijo za ohranitev dostojanstva in dobrega počutja stanovalcev, zato posebno priznanje in zahvala vodstvu in zaposlenim. ●

GLASBENA ŠOLA ILIRSKA BISTRICA

Glasbena šola Ilirska Bistrica v letu 2021 praznuje 70. obletnico delovanja. Je vodilna glasbeno-izobraževalna ustanova v občini, ki skrbi za kvalitetno pedagoško delo in glasbeni razvoj več kot 350 učencev pri instrumentalnem pouku, nauku o glasbi, predšolski glasbeni vzgoji, glasbeni pripravnici, baletu in plesni pripravnici. Številni učenci so prejemniki najvišjih priznanj in nagrad na državnih in mednarodnih tekmovanjih, nekateri med njimi uspešno nadaljujejo glasbeno pot na srednji in kasneje univerzitetni stopnji. Poleg pedagoškega dela Glasbena šola Ilirska Bistrica bogati kulturno ponudbo mesta in s »Koncertnimi napovedniki« širši publiki ponudi kvalitetne glasbene dogodke, koncerte in baletne predstave svojih učencev.

Bistriška glasbena šola sodeluje tudi z ostalimi priznanimi glasbeniki in ustanovami – konservatoriji, umetniškimi gimnazijami, Akademijo za glasbo in koncertnimi inštitucijami. Je aktivna članica Zveze primorskih in slovenskih glasbenih šol, ki skupaj predstavljajo slovenski glasbeno-izobraževalni sistem z več kot 200-letno tradicijo.

Zelo uspešno sodeluje z vsemi javnimi zavodi in društvi v občini, šolami, vrtci, Pavlovčevo galerijo ter domom starejših občanov na Medenovem hribu. S svojimi učenci glasbeno obogati številne dogodke, otvoritve, sprejeme in srečanja. Skupaj z ustanoviteljico Občino Ilirska Bistrica si prizadeva za nadaljnji razvoj (skupni projekt je bil nakup koncertnega klavirja za potrebe Kettejeve dvorane v Domu na Vidmu), v načrtu pa je tudi

prostorska rešitev, ki bi v prihodnosti z ureditvijo enotne stavbe za celoten vzgojno-izobraževalni proces nudila številnim učencem še boljše pogoje za njihov glasbeni razvoj. Vse to pa še dodatno izboljšuje kvaliteto življenja v naši občini.

Za uspešno delo in prispevek h kulturnemu razvoju lokalnega okolja se Glasbena šola Ilirska Bistrica podeli občinsko priznanje, ki bo velika spodbuda za nadaljnje uspešno delovanje. ●

»KORONARNO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA«

»Koronarno društvo« je bilo ustanovljeno 15. oktobra 2011. 209 članov je razdeljenih v devet skupin, ki delujejo v Kuteževem, Jelšanah, Podgradu, Knežaku, Jasenu in na Pregarjah, tri pa v Ilirski Bistrici.

Društvo združuje bolnike s srčno-žilnimi zapleti in zanje organizira program vseživljenjske rehabilitacijske podpore, ki vključuje redno telesno vadbo po programu kardiološke stroke, usposabljanje bolnikov in njihovih svojcev za varno življenje s koronarnimi boleznimi, ozaveščanje javnosti o pomenu dejavnikov tveganja za nastanek in razvoj srčno-žilnih obolenj, usmerjanje v zdrave načine življenja s pomočjo programov gibanja v naravi, pohodništva, druženja in zdravega načina prehranjevanja. Posebno pozornost društvo namenja tudi

vsem oblikam svetovanja in podpore pri premagovanju stisk, v katerih se znajde koronarni bolnik, če nima možnosti za redne stike s kardiologom, in usposablja člane za samopomoč ter skupinske oblike medsebojne pomoči.

Koronarno društvo Ilirska Bistrica je za občanke in občane izpeljalo že številne akcije, kot so ureditev in označitev Srčkove pohodne poti, ki je zanimiva za številne pohodnike; predstavitev in promocija ključnih javnih služb na Črnih njivah ter sodelovanje v različnih humanitarnih akcijah. Koronarno dru-

štvo je bilo med prvimi aktivno v akciji vzpostavitve mreže javnih AED defibrilatorjev, s projektom *S plesom po zdravje* pa je v letu 2019 mesečno organiziralo dobro obiskana plesna srečanja za srednjo generacijo, ki so potekala vse do začetka epidemije.

Koronarno društvo Ilirska Bistrica ima izredno bogat program dejavnosti, ki so namenjene vsem občanom s težavami na področju srčno-žilnih obolenj in vsem, ki so se odločili za zdrav način življenja. S svojim razvejanim in uspešnim delovanjem v preteklem desetletju je društvo pomembno prispevalo h kakovosti življenja velikega števila občanov, k utrjevanju zdravja za vse in za splošno dobrobit vsem, ki živimo v bistriški občini. V ta namen so vodstvo društva in številni njihovi člani opravili na tisoče ur prostovoljnega dela. Z inovativnimi pristopi in vedno novimi projekti, ki jih predstavljajo širši slovenski javnosti, pa promovirajo tudi preostala prizadevanja v občini Ilirska Bistrica na področju zdravja. ●

ŽUPANOV NAGOVOR OB 30. OBLETNICI OSAMOSVOJITVE

26. december 1990 je v zgodovino slovenskega naroda zapisan kot en izmed pomembnejših dni v naši novejši zgodovini, saj je na ta dan želja postala resničnost. Tega dne smo se Slovenci uradno izrekli, da si želimo živeti v svoji lastni državi. Tri dni prej, 23. decembra 1990, se je plebiscita o samostojni Sloveniji udeležilo kar 93,2 odstotkov volilnih upravičencev, 95 odstotkov pa jih je na vprašanje, ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država, odgovorilo pritrdilno. To je skupno znašalo 88,5 odstotkov vseh volivcev, kar je bilo občutno več od potrebnega odstotka udeležbe volivcev za pozitiven izid plebiscita, to je 50 odstotkov in še en volivec. 26. decembra 1990 so bili razglašeni uradni izidi plebiscita, ki so jasno pokazali, da smo si Slovenci enotni v želji po kreiranju svoje lastne države in zato na ta dan praznujemo dan samostojnosti in enotnosti.

Zamisli o enotni slovenski državi so se začele pojavljati že veliko prej, a leto 1989 velja za prelomno leto, saj je poleti posebna ustavna komisija v Ljubljani pripravila dopolnila k slovenski ustavi, ki so jasno kazala težnje po odcepitvi od Jugoslavije, poudarjala pravico do samoodločbe in rabe slovenskega jezika ter urejala vprašanja človekovih pravic. Za slovensko himno so potrdili Prešernovo Zdravljico. 27. septembra 1989 je spremembe v ustavi potrdila republiška skupščina. Na 14. izrednem kongresu Zveze komunistov januarja 1990 so slovenski predstavniki sejo zapustili in še istega meseca so bile v skladu z volilno zakonodajo, ki jo je sprejela slovenska republiška skupščina, razpisane prve poveljne večstrankarske volitve, ki so jih izvedli aprila. Zmagala je Demokratična opozicija Slovenije (Demos) in Lojze Peterle je postal prvi premier slovenske vlade.

Slovenska vlada je nadaljevala priprave na osamosvojitve, ministrstvo za obrambo pa je v dogovoru z najvišjimi organi republike začelo v tajnosti oblikovati lastne oborožene sile, ki bi Slovenijo varovale pred jugoslovansko armado. Ministrstvo za notranje zadeve je medtem pripravljalo vse potrebno za samostojnejše delo policije, ministrstvo za zunanje zadeve pa je utiralo pot slovenski diplomaciji.

2. julija je skupščina razglasila, da zvezni zakoni veljajo le, če niso v nasprotju z republiškimi in se v posebni izjavi zavezala, da bo v letu dni sprejela novo republiško ustavo. Počasi je dozorela tudi ideja o plebiscitu. Plebiscitarna pravila so bila sprejeta v drugi polovici novembra 1990, 23. decembra pa so plebiscit tudi izvedli.

Težnja po samostojni državi je tako postala tudi uradna in osamosvojitve je bila načrtovana v šestih mesecih. Slovenija je svojo neodvisnost razglasila 25. junija 1991.

V pričakovanju proslave ob samostojnosti z Zdravljico na Trgu republike in dvigom slovenske zastave pred parlamentom je iz trnovske vojašnice ob 13.00 odpeljalo 6 tankov v smeri Ribnica–Divča in ob 13.10 7 tankov v smeri Podgrad–Kozina. Obe koloni agresorske jugoslovanske armade sta bili namenjeni na italijansko mejo. Slovenska stran je bila pripravljena, saj so bili že nekaj tednov prej izdelani načrti blokad vojašnic, ovir na cestah ter odklopov vode, elektrike in zvez. Organizirale so se cestne barikade s cisternami za gorivo, težkimi tovornjaki in gradbeno mehanizacijo. Usklajeno delovanje milice, Teritorialne obrambe in lokalnih oblasti se je obrestovalo, saj je bila agresorska vojska osramočena in oslABLJENA. Ob posredovanju Evropske skupnosti 7. julija 1991 je bila sprejeta Brijunska deklaracija, s katero so bile ustavljene sovražnosti na slovenskem ozemlju.

8. oktobra 1991 smo Slovenci dobili lasten denar – slovenski tolar, 25. oktobra pa so iz koprškega pristanišča odpluli trajekti z zadnjimi vojaki agresorske jugoslovanske armade, zato 25. oktobra praznujemo državni praznik dan suverenosti.

Vojna za Slovenijo se je končala hitro in na srečo ni bila primerljiva s spopadi na ostalih območjih bivše Jugoslavije. Uspeh vojaških sil so dopolnjevale še pogajalske, politične, diplomatske spretnosti in izkušnje. Slovenska stran je zmagala z minimalnimi žrtvami in minimalno škodo, pohvalno in dostojanstveno pa je bilo tudi ravnanje z vojaki JLA.

Večina članic Evropske skupnosti je Slovenijo priznala 15. januarja 1992. 22. maja 1992 je Slovenija postala 176. članica Organizacije združenih narodov, 29. marca 2004 pa še članica NATO pakta.

25. junija 2021 obeležujemo 30. rojstni dan naše države. Borili smo se za samostojno in neodvisno državo, ki bo boljša od bivše; želeli smo državo pravičnosti in jasne ter boljše prihodnosti. Sedaj živimo v državi, na katero smo lahko ponosni. Smo dokaz, da se sanje lahko uresničijo. Bodimo delovni, srčni, uspešni in enotni še naprej ter si dovolimo sanjati in upati na boljše in lepše čase. Pred nami je pot, ki vodi v svetlo prihodnost. Stopimo skupaj v nov dan!

Srečno, Slovenija! ●

SLOVENSKA BAKLA ZA OLIMPIJSKE IGRE V TOKIU NA BISTRIŠKEM PREMAGALA POT OD GRADU PREM DO SNEŽNIKA

Slovenska bakla, ki odseva duh povezovanja na bližajočih se olimpijskih igrah v Tokiu, je v bistriški občini premagala pot od gradu Prem, preko središča Ilirske Bistrice, vse do vrha Snežnika. Duh olimpijske plamenice je pozdravil župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, v vsej njegovi mogočnosti pa so ga občudovali številni športniki, ki ponosno zastopajo naše mesto na različnih tekmovanjih.

»Občina Ilirska Bistrica toplo pozdravlja gesto organizatorjev, ki so olimpijski ogenj simbolično pripeljali tudi v našo občino. S to gesto podpiramo naše športnike na olimpijskih igrah. Veseli me, da so naši najmlajši oblekli majice, ki jim dajejo spodbudo, da bodo tudi oni čez nekaj let zastopali našo državo na olimpijskih igrah. Sedanjim udeležencem in tudi bodočim udeležencem želim veliko športnih uspehov,« je bistriški župan Emil Rojc pozdravil prihod bakle na igrišče pri Parku Nade Žagar.

Slovenska bakla, ki je naš poklon Olimpijskim igram v Tokiu, je svoje popotovanje po bistriški občini začela v osrčju Brkinov. Na Premu so jo prevzeli člani Kolesarske sekcije pri košarkarskem

klubu Plama-pur. Mimo gradu Prem, ki velja za naš največji zgodovinski in turistični atribut, so jo na kolesih ponesli v Park Nade Žagar v Ilirski Bistrici ter jo predali v roke županu Občine Ilirska Bistrica Emilu Rojcu.

Slovensko baklo je župan ponosno predal Aniti Bistričič, predstavnici zamajskih Slovencev, ki je s svojo ekipo odtekla prvi krog skozi mestno jedro. V častnem krogu sta se ji pridružila atletinja Atletskega društva Kronos Lara Jagodnik, ki ima v kategoriji mlajših članic klubski rekord, in rokometaš Denis Konjevič, ki s svojo člansko ekipo brani odlično četrto mesto v Sloveniji in si s tem odpira vrata v Evropsko prvo ligo. Z njimi so tekle članica Smučarskega kluba Snežnik in dve članici Košarkarskega kluba Plama-pur.

Drugi krog je bil rezerviran za člane Društva Vezi in Stanovanjske skupine Ilirska Bistrica, ki so baklo predali smučarjem iz Smučarskega kluba Snežnik. Olimpijski plamen so nato prevzele članice plesne skupine Pume iz ŠD Freia, naslednji tek z baklo pa so zaključili člani mladega Nogometnega društva

Bistrc. Kot šesti so se na pot podali atleti iz Tekaškega društva Bistrc, za njimi pa so olimpijski simbol ponosno nosili še člani Košarkarskega kluba Plama-pur. Zadnji krog so z baklo odtekli člani Rokometnega kluba Ilirska Bistrica, nato pa se je slovenska olimpijska bakla zopet vrnila na kolo, saj so jo prevzeli člani Gorskokolesarskega društva Borovci in jo odpeljali proti najvišjemu nealpskemu vrhu v Sloveniji – Snežniku.

Pod Snežnikom je bakla prešla v roke Danijeli Čeligoj, ki se je skupaj z gorsko reševalno ekipo in upravljalcem kočice Draga Karolina na Snežniku Andrejem Barovičem podala proti 1796 m visokemu vrhu.

Slovenska bakla, ki so jo posebej za ta namen izdelali iz recikliranega jekla skupine Sij in slovenskega bukovega lesa, velja za simbol povezovanja. Njen namen je širiti olimpijski duh, prebujati optimizem in jekleno voljo ter v 81 dneh obiskati 212 slovenskih občin. Na 18. dan svojega popotovanja je na Bistriškem zavel nov veter in olimpijske sanje so sanjali tudi bistriške občanke in občani. ●

PAVILJON »MEDENA ZGODBA« BISTRIČANOM PRIBLIŽAL ČEBELARSKO TRADICIJO

Čebelarški paviljon »Medena zgodba – prevozni čebelnjak« je pred Vencinovo hišo v treh dneh privabil veliko obiskovalcev, ki so si z zanimanjem ogledali domiselno predstavitev slovenskega čebelarstva. Večina od 115 domačih čebelarjev čebelarji z Alberti-Žnideršičevim panjem, ki daje višjo vrednost pridelanemu medu. Z opazovalnimi panji kljubujejo letošnji slabi letini, učni čebelnjak pa bo uspešno dopolnil prenos znanja in izkušenj na mlajšo generacijo čebelarjev. Njihovo delo in nove projekte je podprl tudi bistriški župan Emil Rojc.

»Pobudo za gostovanje čebelarškega paviljona v naši občini je podal župan Emil Rojc. Čebelarско društvo Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica ga je pred tremi meseci rezerviralo in tako sedaj ponosno lahko gostimo Medeno zgodbo tudi pred našim Čebelarškim domom,« je ponosno dejal Aleksander Primc, predsednik Čebelarškega društva Anton Žnideršič Ilirska Bistrica.

Polovica notranjega dela paviljona je namenjena predstavitvi čebeljih panjev in tehnologiji pridelave medu, druga

polovica pa predstavitvi vseh čebeljih pridelkov. V panjih obiskovalci lahko opazujejo čebele prek video zaslonov v satju. Pod panjem je nameščena čebelarška tehnična z vremensko postajo in videonadzorom zunanosti paviljona. V paviljonu pa so predstavljena tudi čebelarška opravila, kot so točenje, skladiščenje in pakiranje medu, po vseh standardih varne in zdrave pridelave hrane. Izpostavljene so tudi ključne informacije o čebelah in čebelarstvu. Poleg prodajnega pulta je v paviljonu

tudi prostor za pokušanje različnih vrst medu, saj so v ta namen so razvili posebno degustacijsko postajo. Na zunanji strani paviljona so nameščene tablice, na katerih so predstavljene vrste medu, vsi čebelji pridelki, avtohtona kranjska čebela in pomemben segment slovenskega čebelarstva – apiterapija. Na drugi strani paviljona pa so na časovnem traku predstavljeni poudarki o zgodovini čebelarstva. Tradicionalnost slovenskega čebelarstva je prikazana s poslikavo panjskih končnic, pročelji AŽ-panjev

in medovitih rastlin. Oblikovalci paviljona so med drugim poskrbeli tudi za posebno osvetlitev, ki poudari medene kapljice v satju, nameščene na zunanosti paviljona.

Čebelarški paviljon je obiskalo veliko ljudi, največ je bilo šolarjev. Predstavitvi čebelarstva je prisluhnila celotna OŠ Podgora Kuteževo, iz OŠ Antona Žnideršiča in OŠ Dragotina Ketteja pa prvi triadi. Proizvodnja medu je pritegnila tudi vrtčevske otroke, ki so s pomočjo didaktičnih iger spoznavali značilnosti čebel. »Za mlajše otroke smo pripravili igrice Kako je močna čebela?, pri kateri so se morali dvigovati in to se jim je zdelo noro zabavno, saj so čakali v vrsti. Prejeli so medene lizike, ki smo jih pripravili posebej za ta namen. Starejši otroci pa so se posladkali z odlično medeno pito, ki jo je pripravil Rihard Baša,« je glavne atrakcije za najmlajše opisal predsednik Primc.

NASTANEK ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ANTON ŽNIDERŠIČ ILIRSKA BISTRICA

Čebelarstvo ima v Ilirski Bistrici zelo dolgo in bogato tradicijo, saj tovrstna dejavnost datira že v davno leto 1907. Domačin, velečebelar in podjetnik Anton Žnideršič (1874–1947) je bistriško čebelarstvo povzdignil na visoko strokovno raven, ko je ustvaril moderen panj, ki je zadovoljil potrebe slovenskih

čebelarjev in se navezoval na tradicijo. Pri snovanju mu je kot vzorec služil tako imenovani »listovni panj« nemškega učitelja Albertija, ki ga je temeljito predelal in ga po večletnih poizkusih leta 1910 končno ponudil slovenski čebelarji javnosti. Novega panja, ki je bil neprekosljiv za prevažanje na paše, se

je oprijel naziv »Alberti-Žnideršičev panj«, Anton Žnideršič pa je uspel prepričati čebelarje, da se s takšnim panjem da gospodarno čebelariti, ohraniti čebeljo družino in doseči izjemno kvaliteto medu. Panj so poimenovali Žnideršičev ali AŽ panj (skrajšano Alberti-Žnideršičev) in tako ga imenujemo še danes. AŽ panj je danes še vedno tako priljubljen, kot je bil pred sto leti. Zaradi enostavnosti postopka pregleda čebeljih družin v AŽ panjih so se zanj začeli zanimati tudi tuji čebelarji. O tehniki čebelarjenja v AŽ panjih predavatelji delijo svoje znanje na ameriških tleh, o slovenskem čebelarstvu pa je izšel tudi priročnik v angleškem jeziku. Alberti-Žnideršičev panj pa ni priljubljen samo čez lužo, ampak tudi v Španiji, Franciji in še posebej v sosednji Italiji.

Bistriški čebelarji so v spomin na domačega pionirja čebelarstva svoje društvo poimenovali Čebelarstvo društvo Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica. V spomin na imenitnega sokrajana in v počastitev bogate tradicije pridelave medu so v Vincinovi hiši na Levstikovi ulici uredili čebelarški muzej, kjer so na ogled posta-

vili številne predmete iz bogate ilirsko-bistriške čebelarске preteklosti. Danes Čebelarско društvo Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica pod svojim okriljem združuje kar 115 ljubiteljev pridelave medu, ki prihajajo iz celotne bistriške občine.

PREDNOSTI AŽ PANJEV

Na Bistriškem 95 % vseh čebelarjev čebelarji z AŽ panjem, ostalih 5 % pa jih čebelarji z nakladnimi panji. V teh panjih čebele sicer naberejo več medu, a dokazano je, da je med v panju AŽ kakovostnejši. »V AŽ panju je vlaga, ki se nahaja v vodi medu, veliko nižja kot v nakladnih panjih. Mi dosegamo od 14 do 16 % vlage, nakladni panji pa okoli 18 % vlage. Kjer je čebelarstvo še bolj intenzivno, se nivo vlažnosti dvigne do 20 %. V naših krajih je torej med veliko kakovostnejši,« pojasni Primc.

Kot v nadaljevanju pove Primc, mora biti AŽ panj v čebelnjaku, nakladni panj pa ima svojo streho in je lahko brez čebelnjaka. Nakladni je lahko postavljen le na stojalu in dežju. AŽ panje se sklada

enega na drugega in tako se naredi čebelnjak, ki izgleda kot objekt.

»AŽ panj se odpira od zadaj, nakladni panj pa od zgoraj. Pri nakladnem panju je tehnologija čebelarjenja lažja, saj ko se družina razvije, le dodajaš novo naklado in jih širiš. Pri AŽ panju pa nimamo kam širiti in čebele pobiramo za izdelavo mladitih družin, saj če se preveč namnožijo, zrojijo,« pomembno razliko med panjema izpostavi Primc.

DELOVANJE ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ILIRSKA BISTRICA V SEDANJOSTI IN POGLED V PRIHODNOST

Zaradi epidemioloških razmer je bilo delovanje društva v lanskem in letošnjem letu zelo okrnjeno, zato se je gostovanje čebelarškega paviljona izkazalo kot odlična priložnost za ponovno aktivnejše delovanje. Letošnja sezona je namreč za čebelarje katastrofalna in tudi čebelarji, ki čebelarijo že 40 let, se ne spomnijo takšnega leta, kot je to. Pred mesecem in pol je pozeba uničila vse, tako da čebelarji že dva meseca hranijo čebele s sladkorjem in jih tako ohranjajo pri življenju.

Ker čebele na dolgi rok le s sladkorjem ne morejo preživeti, se v bistriškem čebelarškem društvu poslužujejo zanimive tehnike, in sicer z opazovalnimi panji merijo donos in tako določijo optimalno lokacijo za boljšo letino. »V društvu

smo pred petimi leti na več lokacijah po bistriški občini uvedli opazovalne panje.

Panj damo v zaboj in spodaj imamo vago, ki spremlja donos prek SMS ter pove, koliko tisti panj prinese na dan. Donosi so po pol kilograma, od 20 do 30 dag pa so minusi. Opazovalne panje imamo razporejene po naših terenih in kjer se pojavi višji donos (od 50 do 70 dag), tja peljemo čebele. Tega več ne počnemo na slepo, kot so to počeli včasih. Mi smo majhni čebelarji in želimo maksimalno izkoristiti teren,« svojevrstno novost na področju čebelarstva predstavi predsednik društva.

Bistriški čebelarji pa se veselijo učnega čebelnjaka, ki bo namenjen praktičnemu učenju čebelarjev na terenu in ga bo društvo prejelo na podlagi razpisa Čebelarške zveze Slovenije. Bistriški ljubitelji kranjske sivke bodo lahko tako teoretični del učenja udeležili tudi v praksi, kjer bo učni čebelnjak v vrednosti več kot 20 tisoč evrov uspešno nadomestil obstoječi leseni čebelnjak na Brcah.

»Pred našim društvom je svetla prihodnost in ob tej priložnosti bi se rad zahvalil TIC-u Ilirska Bistrica, ki nam je pomagal pri financiranju, in Občini Ilirska Bistrica pri organizaciji prireditve. Zahvaljujemo se našemu županu Emilu Rojcu, ki nas je počastil s svojim obiskom in obljubil podporo pri naših novih projektih,« je uspešno medeno zgodbo sklenil Primc, ki je bistriškemu županu podrobno predstavil paviljon in delovanje društva. ●

GRAJSKI POBEG NA PREMU

Idilična lokacija gradu Prem je v tej turistični sezoni bogatejša za 3D-model gradu in igrifikacijo, s katero obiskovalci lahko raziščejo celoten grajski kompleks. Koncept zabavne igre z elementi iger sobe pobega vključuje igralno tablico z aplikacijo, ki obiskovalce vodi skozi grajske prostore in različne preizkušnje. Celovito grajsko ponudbo zaokrožuje bogato kulinarčno doživetje na bližnjih kmečkih turizmih.

»Naša želja je bila, da Grajski pobeg ne bi bil zgolj igra, ampak bi obiskovalci s seboj odnesli tudi košček bogate zgodovine gradu Prem. Igra tako ni le igra, ampak je interaktivna, poučna in zabavna pustolovščina. Sprehodite se skozi 3D-model gradu in digitalizacijo kulturne dediščine. Grajski pobeg je ogled gradu z doživetjem,« je novo pridobitev, ki bo obogatila turistično ponudbo v bistrski občini, označila direktorica TIC Ilirska Bistrica Maja Uljan.

Ker je projekt nastajal v negotovih časih pandemije, je prilagojen vsem zahtevam, ki obiskovalce obvarujejo pred ko-

ronavirusom, je dejala direktorica Maja Uljan: »Vse skupaj smo postavili na tablico v aplikacijo, da se ljudje čim manj dotikajo grajskih elementov, pol igre pa se odvija zunaj: znotraj grajskega obzidja. Igra je tako bolj privlačna za obiskovalce, saj niso cel čas zaprti v gradu, ampak se porazdelijo in uživajo v idilični naravi. Ena skupina igralcev igra na eni točki, druga na drugi, zato se med seboj ne motijo. S tem je igra postala varna, kar je današnjemu turistu tudi najpomembnejše.«

Pri oblikovanju igre z grajskimi elementi se ni posegalo v bogato kulturno dediščino, ampak se je igra prilagodila

prostorom, saj so vsi elementi Grajskega pobega že del grajske stavbe. »Igralec mora samo dobro opazovati in prebrati vse namige, ki so že postavljeni v gradu. Tisti, ki grad poznajo, ne bodo imeli težav z iskanjem samih točk in prostorov, tisti, ki gradu ne poznajo, pa jim bo odkrivanje grajskih skrivnosti vzelo približno eno uro. Grajski pobeg lahko naenkrat igra največ pet ljudi. Igra, ki je zaenkrat v slovenskem jeziku, bo do poletnih počitnic nadgrajena tudi z angleško različico. Na voljo je pet

tablic, zato je zaželen predhodna rezervacija,« je pojasnila Maja Uljan.

DOŽIVETJE PO STARI SLOVENSKI LEGENDI

Nataša Potočnik iz Enigmariuma, podjetja, zadolženega za igrifikacijo, je poudarila, da bo vsak obiskovalec lahko glavni junak igre, ki je nastala na podlagi slovenske legende: »Ob tej igri boste lahko spoznali košček manj znane dediščine gradu Prem in obenem boste pregnali ča-

rovnico. Pred davnimi časi je namreč na gradu Prem živel čarovnica, ki je grofici ukradla sinka. To je stara slovenska legenda, ki smo jo poiskali v knjigi Lee Fatur iz leta 1940. Čarovnica je začarala sinka v mačko in na pomoč so poklicali Kresnika (slovenski starodavni borec proti zlu na zemlji), ki je čarovnico premagal in sinku vrnil človeško podobo. Čarovnico pa je začaral oz. zarotil na hrast. Ona je ostala zakleta v hrastu, leta so minevala in nanjo se je pozabilo. Nekega dne so ob

vzdrževalnih delih hrast posekali. Čarovnica se je osvobodila in na gradu Prem se občasno slišijo čudni zvoki in dogajajo nenavadne reči. Izganjalec duhov Duško Kresnik je potomec starega Kresnika in on je tisti, ki vas skozi našo aplikacijo prosi, da mu pomagate pregnati čarovnico z gradu Prem.« Uspešni tekmovalci, ki bodo kos vsem izzivom in bodo s premskega gradu pregnali zlobno čarovnico, bodo nagrajeni z digitalnim spominkom na grajsko dogodivščino, ki si jo lahko pošljejo na svojo elektronsko pošto in delijo na družbenih omrežjih.

KULINARIČNO POPOTOVANJE

V okviru projekta Razvoj turistične ponudbe v destinaciji Zeleni kras, ki ga

sofinancirata Ministrstvo za gospodarstvo in tehnologijo ter Evropski sklad za regionalni razvoj, so na RRA Zeleni kras v sodelovanju s TIC Ilirska Bistrica pristopili k digitalizaciji gradu Prem in 3D-modelu gradu, ki so jo nadgradili še z njegovo igrifikacijo. Celovita ponudba bo gostom odkrila skriti biser premskega gradu in jim omogočila popolno doživetje kulinarčnih užitkov. V neposredni bližini namreč domujejo kar štirje kmečki turizmi: Ivankotovi, Jenezinovi, Turistična kmetija Peternej in Domačija Bubec, ki bodo gostom postregli z izbranimi domačimi specialitetami iz ekoloških ter lokalno pridelanih sestavin, ki so navdahnjene in poimenovane po znanem bistriškem poetu slovenske moderne.

Na gradu Prem se zaključuje obnova grajske kuhinje, ki bo služila za pogostitve na porokah in različnih dogodkih, s *Poletno muzejsko nočjo* pa bodo odprli tudi prenovljeno Kettejevo spominsko sobo in predstavili njegovo uglasbeno poezijo.

Grad Prem je med tednom odprt od 8. do 15. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 18. ure, med poletnimi počitnicami pa bo v grajske prostore vabil vsak dan med 10. in 19. uro. ●

— ESCAPE CASTLE —

GRAD PREM

NOVO!

REZERVIRAJ PRAVO GRAJSKO AVANTURO ZA SVOJO DRUŽBO!

V JUNIJU* NAJBOLJ POGUMNE ČAKA NAGRADA! *velja 19. juli 2021

INFORMACIJE IN REZERVACIJE: 040 31 57 37/info@tic-ilbistrica.si

VSAK TOREK!

Ob nakupu vstopnice za ogled gradu Prem prejmete brezplačen topli napitek!*

* Ugodnost velja v letu 2021.

Coffee

TUESDAY!

GRAD PREM

POKLON PADLIM NA OSTROŽNEM BRDU

Člani »Združenja borcev Ilirska Bistrica« so izrazili globoko spoštovanje padlim domačinom iz Ostrožnega Brda in ruskemu kirurgu Magomedu Gadžijevu, ki je deloval v »Partizanski bolnici Zalesje«.

V ponedeljek, 10. maja 2021, so se Milivoj Kaluža, Stanislav Zver in Karmen Ličan skupaj z županom Občine Ilirska Bistrica Emilom Rojcem poklonili vsem žrtvam, ki so dali svoja življenja za domovino na Ostrožnem Brdu in ruskemu zdravniku frontne kirurgije, intendantu bolnice Zalesje Magomedu Gadžijevu.

Partizanska bolnica Zalesje je v Brkinih nepretrgoma delovala od 15. novembra 1943 do 17. januarja 1945. Bolnišnica je bila najprej postavljena v Padežu, ker pa so jo Nemci vedno bolj ogrožali, so jo marca 1944 prestavili na varnejšo lokacijo, v zaraščeno reber nad Šmagorsko dolino, imenovano Boršt.

Zelo pomembno vlogo pri razvoju bolnice je imel major Rdeče armade dr. Magomed Gadžijev – Mišo, ki je v noči na 13. januar 1944 v Senožecah pobe-

gnil iz nemškega ujetništva. Magomed Gadžijev se je priključil brkinskim partizanom in že 22. januarja prevzel vodenje bolnišnice, ki jo je poimenoval Zalesje, kar v ruščini pomeni »za gozdom«. Zavedni Brkinci so po navodilih dr. Magomeda Gadžijeva v največji tajnosti zgradili bolnišnično barako zemljanko za težje ranjene z operacijsko mizo, nekoliko stran pa so postavili tudi kuhinjo.

Zdravljenje v bolnišnici Zalesje, ki ga je dr. Gadžijev uvedel po načelih sovjetske frontne kirurgije, je bilo navkljub težavnim razmeram, pomanjkanju zdravil, zdravniških pripomočkov in opreme ter stalni nevarnosti zelo uspešno, saj je od 207 umrlo le 5 pacientov.

Novembra 1944 so Nemci odkrili in razdejali kuhinjo bolnišnice, sovražni-

kove ofenzive pa so postajale vse pogostejše, zato se je bolnica večkrat umikala in selila. Zaradi nastalih razmer, oteženega zdravljenja in stalne nevarnosti, pa tudi bolezni dr. Gadžijeva je bila bolnica Zalesje januarja 1945 ukinjena, njeno osebje in ranjenci pa so bili priključeni bolnici pod Snežnikom.

Na bližajočo se obletnico otvoritve rekonstruirane *Partizanske bolnice Zalesje*, ki je bila slovesno odprta 12. maja 2018, so člani ZB položili cvetje in prižgali sveče vsem padlim ter se jim poklonili z minuto molka. ●

RAZPIS ZA LETOVANJE 2021 – DUGA UVALA

I. LOKACIJA IN CENA LETOVANJA

Lokacija letovanja: apartma Ladonja št. 16, stopnišče II (6 ležišč)

Cena letovanja na apartma brez turistične takse:

- 32 EUR / dan (uslužbenci Občine Ilirska Bistrica, v nadaljevanju: notranji uporabniki)
- 35 EUR / dan (zunanji uporabniki).

II. ROK in kraj PRIJAVE ZA LETOVANJE

Rok prijave: od 1.7.2021 v času uradnih ur Občine Ilirska Bistrica,

Kraj prijave: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica: v II. nadstropju desno ali tajništvu (I. nadstropje) ali po elektronski pošti na naslov: dragica.kastelic-bostjancic@ilirska-bistrica.si.

III. NAČIN PLAČILA

Možnost plačila v obliki plačilnih nalogov v največ 3 zaporednih obrokih glede na prijavljeno število dni letovanja, ki jih izda Oddelek za gospodarstvo in finance ob prejemu prijavnice (za notranje uporabnike odtegljaj pri mesečnem obračunu plače), in sicer 1. obrok v mesecu prijavljenega letovanja (plačilo 1. obroka mora biti izvedeno vsaj 8 dni po potrjeni prijavi, v nasprotnem primeru se šteje, da rezervacija ni potrjena).

IV. OSTALI POGOJI LETOVANJA:

- menjava se izvrši zadnji dan med 13.00 in 14.00 uro (oziroma v dogovoru z naslednjim uporabnikom letovanja), vsak uporabnik se je dolžan v roku 24 ur od prihoda prijaviti na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali,
- uporabnik/i počitniškega apartmaja mora/jo vestno in gospodarno ravnati z objekti, napravami ter inventarjem,
- uporabnik je dolžan skrbeti za red in čistočo v apartmaju in dosledno upoštevati navodila, ki se nahajajo v posameznih objektih in splošna navodila, ki veljajo za počitniško naselje,
- uporabnik/i mora/jo obvezno izpolniti zapisnik o primopredaji in popisati ugotovljeno stanje ter ob prihodu morebitno povzročeno škodo prijaviti na recepciji ali policiji,
- uporabnik, ki pri vstopu v počitniški apartma ne pregleda stanja objekta, opreme in inventarja ter pomanjkljivosti ne vpiše v zapisnik, je materialno in finančno

odgovoren za škodo (plačilni nalog izdan s strani Občine Ilirska Bistrica), ki jo ugotovi uporabnik, ki letuje za njim,

- uporabniku, za katerega se ugotovi, da ob odhodu ni ustrezno očistil objekta, se zaračuna dejansko ceno naknadno opravljenega čiščenja, ki pa ni nižja od višine dveh takrat veljavnih cen nočin,
- če bo za posamezni termin preveč prijav, bo o prioriteti prijavljenih odločala komisija,
- prijavnica in napotnica za letovanje sta na voljo v sprejemni pisarni, tajništvu in sobi št. 7 Občine Ilirska Bistrica (II. nadstropje, Dragica Kastelic Boštjančič),
- napotnico za letovanje (skupaj z izdanimi plačilnimi nalogi) je potrebno pred odhodom na letovanje prevzeti v II. nadstropju Občine Ilirska Bistrica ali v tajništvu v času uradnih ur (brez potrjene napotnice ni možen vstop v apartma),
- prednost pri prijavi imajo notranji uporabniki,
- prevzem in vrnitev ključa apartmaja na recepciji turistične agencije v Dugi Uvali.

OPOZORILO:

Gostje, ki se ne bodo prijavili na turističnem uradu v navedenem roku, bodo v primeru kontrole dolžni odmerjeno kazen poravnati sami.

V. ODPOVED LETOVANJA

V primeru odpovedi letovanja je prijavitelj dolžan plačati celoten znesek, v kolikor si ne poišče zamenjave za prijavljeni termin letovanja. Odpoved je upravičena le v izjemnih primerih (npr.: bolezen, smrt družinskega člana, ...) ob predložitvi ustreznega dokazila.

VI. OBJAVA

Občinska spletna stran, občinsko glasilo Bistriški odmevi. ●

Datum: 14.6.2021

Številka: 023-1/2021-1

OBČINA ILIRSKA BISTRICA
Župan, Emil Rojč l.r.

BISTRIŠKI ODMEVI – APRIL-MAJ 2021

OBVESTILO O ZAČETKU POSTOPKA IZDELAVE SPREMENB IN DOPOLNITEV OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE ILIRSKA BISTRICA – OPN

(ZBIRANJE POBUD DO 10. 9. 2021)

Občinski prostorski načrt (v nadaljevanju OPN) je osnovni in najpomembnejši prostorski akt občine, ki med drugim določa namensko rabo zemljišč (stavbna, kmetijska, vodna in druga zemljišča) za celotno območje občine. Kjer ni podrobnih načrtov pa določa tudi pogoje za oblikovanje stavb, dopustne velikosti stavb, potrebne odmike od sosednjih parcel, pogoje za parcelacijo, priključevanje objektov na gospodarsko javno infrastrukturo, pogoje za upoštevanje varstvenih režimov, varovanje zdravja ipd.

Občina Ilirska Bistrica obvešča vse občanke in občane ter druge lastnike nepremičnin na območju občine, da bo občina pričela s postopkom sprememb in dopolnitev OPN.

S tem namenom vse lastnike zemljišč vabimo k podajanju pobud za spremembo prostorskega akta. Pobudo mora vložiti lastnik zemljišča.

Vse podrobnejše informacije so na občinski spletni strani <https://www.ilirska-bistrica.si/obcinska-uprava/urejanje-prostora/>. ●

Pobude ali pripombe na pripravljenem obrazcu lahko pošljete po pošti na naslov:

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14,
6250 Ilirska Bistrica,

na elektronsko pošto:

obcina.ilirska-bistrica@ilirska-bistrica.si

ali jih oddate osebno na občini v času uradnih ur.

Sprejemali jih bomo do 10. 9. 2021.

topdom
mfm intarzija 30 let

Naj bo vaš dom najlepši!

TOP PONUDBA

kritin • fasad • keramike • kopalniške opreme

Hvala, ker z nami gradite že 30 let!

GRADBENI CENTER
MFM INTARZIJA • PRESTRANEK

KOLESARSKI IZZIV Z ROBERTOM JENKOM

V TIC Ilirska Bistrica nadaljujemo z zabavnimi in atraktivnimi izzivi, s katerimi želimo spodbuditi občanke in občane, pa tudi druge ljubitelje izzivov k raziskovanju naše občine. Tokratni izzivi so kolesarsko obarvani. Pomladansko vreme kar kliče po tem, da iz kleti, kolesarnic in drugih prostorov izbezamo naša kolesa in jih odpeljemo na svež zrak. V TIC Ilirska Bistrica smo v sodelovanju z najprepoznavnejšim bistriškim kolesarjem Robertom Jenkom pripravili *Kolesarske izzive*. Če smo v zimskih mesecih raziskovali našo občino z avtomobili in peš, bomo v tem izzivu spodbujali kolesarjenje po določenih odsekih oziroma trasah po naši občini. Poleg spoznavanja kolesarskih tras po vsej naši razgibani občini vam bo Robi postregel tudi z napotki, kako vzdrževati svoje kolo in kako se pravilno fizično pripraviti na začetek kolesarske sezone. Tudi tokrat ne bo ključno zmagati, ampak sodelovati! Vsekakor pa je

cilj kolesarskih izzivov zvabiti čim širšo množico na kolo in jih navdušiti za kolesarjenje ter ne nazadnje opogumiti, da se nam pridružijo na rekreativnem vzponu na Sviščake, ki bo letos v nedeljo, 15. avgusta.

KAKO LAHKO SODELUJETE V IZZIVU?

V izzivu lahko sodelujejo vsi, ki radi kolesarijo. Z Robertom Jenkom smo pripravili nekaj kolesarskih izzivov, ki jih bomo objavili vsak drugi petek, kjer

bomo poleg nasvetov razkrili traso, ki jo boste morali prevoziti. Če se vam bo zdela katera od tras prezahtevna, si jo lahko prilagodite svojim zmožnostim.

- Vaša naloga je, da si ogledate video, ki bo objavljen na Youtube kanalu Visitilirskabistrica in se s kolesom odpravite po kolesarski poti, ki vam jo bo predlagal Robi!
- Med potjo ustvarite fotografijo/video in nam jo/ga do objave naslednjega kolesarskega izziva pošljite na info@tic-ilbistrica.si!
- Lahko jo tudi objavite na svojem profilu in nas označite! Po vsakem Kolesarskem izzivu bomo izžrebali nekaj nagrajencev, ki bodo prejeli privlačno vrečko presenečenja! ●

TIC Ilirska Bistrica

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

Živi zdravo. Potuj trajnostno.

16.-22. september

TUDI V ILIRSKI BISTRICI

KAJ SE BO DOGAJALO?

SPREMLJAJ NA:

www.ilirska-bistrica.si/turizem

Visit Ilirska Bistrica

@visitilirskabistrica

NAJEM ELEKTRIČNIH KOLES

Električna kolesa si lahko izposodite vsak dan med 8. in 18. uro.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE:

040 78 71 78

bike@tic-ilbistrica.si

ZAPOSLOITEV ZA DOLOČEN ALI NEDOLOČEN ČAS?

Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19 in 203/20 – ZIUPOPĐVE; v nadaljevanju ZDR-1) predvideva, da se pogodba o zaposlitvi sklepa za nedoločen čas. Kljub temu se v praksi velikokrat zgodi, da delodajalci zaposlijo delavca za določen čas zaradi povečanega obsega dela oziroma projektnega dela. Takšno obliko zaposlitve delodajalci še vedno dojemajo kot »najvarnejšo.« Pa je to res?

Le v zakonsko določenih primerih, ki se razlagajo zelo ozko, se izjemoma dovoljuje sklenitev pogodbe za določen čas, pri tem pa je trajanje takšne pogodbe omejeno na največ dve leti. Predvideva se, da delodajalec z delavcem sklene pogodbo za določen čas zaradi začasne narave potrebe po določenem delu. Različni razlogi delodajalca, ki jih uporabi zgolj z namenom, da delavca zaposli za določen čas, pravno niso relevantni in jih v primeru, če bi delavec podal tožbo, sodišče ne bi sprejelo. Razlog za to so nepravilno sklenjene pogodbe o zaposlitvi za določen čas.

Kakšno rešitev predlagam delodajalcu? Zaposlitev delavca za nedoločen čas s poskusno dobo šest mesecev. V tej dobi bo imel delodajalec priložnost, da se z delavcem spozna, oceni njegove veščine ipd. Če bi delodajalec med poskusno dobo ugotovil, da z delavcem ni zadovoljen, lahko prekine delovno razmerje in navede, da je bilo poskusno delo neuspešno opravljeno.

Zaposlovanje delavca za določen čas delodajalca v resnici ne štiti pred posledicami poslovnega tveganja in negotovost financiranja v podjetju ni razlog za

sklepanje pogodbe za določen čas. Slabi poslovni rezultati, zaposlenost delavca za nedoločen čas, izguba vira financiranja, upad pripada novih projektov pomenijo poslovni razlog za redno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Dodatno tveganje pri zaposlovanju za določen čas pa predstavlja sama vsebina pogodbe. Napake v vsebini pogodbe pomenijo nezakonitost zaposlitve za določen čas, kar pomeni, da bo delavec na sodišču lahko uspešno zatrjeval, da je v resnici pri delodajalcu zaposlen za nedoločen čas. To za delodajalca pomeni, da mora tega delavca »vzeti nazaj« in mu za ves čas (od odjave iz zavarovanj pa vsaj do izdaje sodbe) plačati plačo, kot če bi delal, z vsemi dodatki in bonitetami, ki bi jih imel, če bi delal.

Svetujem, da delodajalci pred zaposlitvijo delavca sestavljanje pogodbe o zaposlitvi zaupate pravnemu strokovnjaku. Prav tako pa naj delavci pred podpisom pogodbe to dajo v pregled pravnemu strokovnjaku. Če potrebujete pomoč s področja delovnopravne zakonodaje, sem vam na voljo na info@svetovanje-fajdiga.com. ●

Tjaša Fajdiga, mag. prava

SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA MED MLADIMI

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva je že leta 2020 celostno in proaktivno pristopil k spodbujanju podjetništva in podjetnosti med mladimi. V sodelovanju z lokalnimi šolami smo izvedli pilotni program za spodbujanje podjetnosti med osnovnošolci, srednješolci in višješolci. Mlade smo vodili skozi proces oblikovanja in razvoja njihove poslovne ideje, vse do nacionalnega tekmovanja »POPRI«. Pri delu z mladimi smo ugotovili, da izkazujejo pomembne podjetniške veščine (prepoznavanje vrednosti v procesu, izkušnji, neposrednem kontaktu z uporabniki in kupci), ki jih je vredno krepiti in skrbno spodbujati. Vendarle so mladi tisti, ki lahko s svojimi idejami, z ustvarjalnostjo in zagnanostjo prispevajo k razvoju pomembnih in uspešnih podjetniških zgodb.

V Mrežnem podjetniškem inkubatorju Perspektiva si zato prizadevamo za nove podjetniške priložnosti in programe za mlade, obenem pa smo ponosni na podjetnost in uspehe, ki jih dosegajo naši mladi podjetniki. Letos so se namreč predstavniki OŠ Antona Globočnika, Šolskega centra Postojna in Višje strokovne šole Postojna na tekmovanju POPRI (tekmovanje v podjetniških idejah mladih) s svojimi poslovnimi idejami in načrti med 344-imi prijavami uvrstili v polfinalni del tekmovanja, med 12 izbranih idej za področje celotne Primorske v svoji kategoriji.

Za strokovno mentoriranje, predvsem pa pomembno usmerjanje in spodbujanje mladih pod okriljem Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva skrbita izkušena in strokovna Dolores Keš, vodja programov za mlade na MPIP, in Uroš Turk, srednješolski učitelj na ŠC Postojna. Med mlade podjetnike sta delila pomembne informacije in znanja v okviru osmih sobotnih srečanj, dodatno pa tudi še med tednom, ko so skupaj preverjali opravljeno delo ter razjasnili morebitna vprašanja. Pogostost srečanj z mentorji so mlade podjetniške ekipe v zadnjih tednih pred nacionalnim tekmovanjem stopnjevale, saj so se mladi pripravljali na nastope in predstavitve, kot pravi podjetniki pa tudi izboljšali svoje poslovne načrte do vsake podrobnosti. Kot izpostavlja mentor mladih podjetnikov Uroš Turk ima delo z mladimi

poseben čar, kljub temu da je včasih naporno mlade motivirati za predano delo in raziskovanje: »Delo z mladimi je zelo lepo, saj te ohranja mentalno mladega, je pa naporno, saj so mladi po večini zelo pasivni. To je prišlo še bolj do izraza v teh korona časih, ko so se mladi šolali od doma. Prek Zooma je potekalo tudi najino mentoriranje podjetniških ekip, kar je seveda predstavljalo poseben izziv. Kako mlade na daljavo navdušiti do te mere, da bodo stopili iz cone udobja in naredili korake, ki jih sami verjetno nikoli ne bi? Vse pohvale vsem članom ekip, ki so si ob sobotah vzeli čas in z nama naredili nekaj podjetniških korakov. V fazi podjetniškega razvoja je pomembno, da mladi izgubijo strah pred komunikacijo z nepoznanimi ljudmi in okrepijo samozavest. To je bistvenega pomena, saj morajo preveriti svojo podjetniško idejo pri potencialnih kupcih in jo predstaviti tudi komisiji. Prav tako je pomembno tudi to, da se naučijo osnovnega zaporedja korakov pri razvoju poslovne ideje.«

Mladi podjetniki, ki so tudi pomembni člani podjetniške skupnosti Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva, so skozi mentorska srečanja pridobivali pomembna podjetniška znanja in veščine, uporabne za vsakdanje življenje. Razvijali so svoje ideje, iskali rešitve za ovire, ki so se jim nastavile na pot, zbirali informacije iz trga, komunicirali s potencialnimi kupci in iskali možnosti za prilagoditev ideje potrebam trga.

»Pot, na kateri so mladi razvijali ideje, je bila zelo živopisana. Brez izjeme, vsak od nas je spoznal veliko novih stvari, mladi so izkušnje delili z nama (mentorjema), midva pa z njimi. Zelo naju veseli, da so mladi tako s poslovnim modelom kot pitchem (predstavitvijo) izpolnili svoje cilje, še bolj vesela pa sva njihovega odziva – želje po nadaljevanju razvoja. Nekateri so namreč že začeli z razvojem dejanskega prototipa, drugi ga začenjajo v prihodnjih dneh. Verjameva, da imamo v naši sredini kar nekaj mladih, ki kažejo vse potenciale bodočih resnih in odgovornih podjetnikov,« je nad podjetniškim program in prizadevanji, ki se jih usmerja na področje mladih, navdušena mentorica Dolores Keš.

Po odlični izkušnji v lanskem letu, ko smo sodelovali z dvema šolama, smo k sodelovanju povabili šole celotne regije. Beležimo povečano zanimanje, trenutno sodelujemo s petimi šolami, interes šol za podjetniške vsebine in aktivnosti pa se še povečuje. ●

Podjetniški inkubator
Postojna

OSNOVNOŠOLSKA EKIPA

Podjetniška ideja:
zložljiva skejt rampa

Inovativnost ideje

Gre za zložljiv in prenosen element, ki omogoča izvajanje trikov z različnimi prevoznimi sredstvi. Z njim ne bo več

prihajalo do časovne stiske staršev, ki svoje otroke vozijo na večje skejt parke, in prostorske stiske skejterjev.

Podjetniški načrt

V okviru dosedanjih aktivnosti smo izdelali manjši, kartonast prototip našega izdelka. Želimo si, da bi naš produkt dejansko izdelali in ga testirali na

kupcih. Kasneje si želimo, da bi vzpostavili spletno stran in produkt začeli tudi prodajati. Naša želja je tudi, da bi se s svojim izdelkom udeležili in zmagali na naslednjem tekmovanju *PO-PRI*. Naš glavni cilj pri celoti poslovni ideji pa je, da bi z našim produktom povečali število skejterjev in jim olajšali dolgo hojo do skejt parkov.

»Podjetništvo mi je zanimivo, ker je sestavljeno iz vzponov in padcev, a se vedno najde rešitev. Všeč mi je tudi to, da lahko

razvijemo nekaj, kar bo pomagalo drugim in jim s tem olajšamo življenje. Naučil sem se, da je treba v delo vložiti veliko časa in truda, da ne poteka nujno vedno vse po načrtu, predvsem pa, da je na tej poti raziskovanja veliko lepih doživetij. Sodelovanje z Inkubatorjem mi je neverjetno všeč. Mentorji nas vedno podpirajo in so nam na voljo za kakršnakoli vprašanja. Zelo so nam pomagali tudi pri razvoju naše rampe.« Maks Barukčič

»Najbolj uporabno mi je bilo, da sem se naučil, kako razviti idejo in kako se lotiti podjetništva.« Črt Lapajne

»Podjetništvo in podjetniške vsebine so mi všeč, saj te marsikaj naučijo, kar je pomembno v življenju. Naučil sem se, kako s posrednimi vprašanji poiskati želeni odgovor, kako uspešno prodreti na trg in še veliko več. Sodelovanje s Podjetniškim inkubatorjem Perspektiva mi veliko pomeni, saj nam pomagajo pri tistih stvareh, ki jih ne razumemo.« Blaž Vidmar

SREDNJEŠOLSKA EKIPA

Podjetniška ideja: ALLinfo2G0
(spletna stran z informacijami
o državah za popotnike)

Inovativnost ideje

Spletna stran za popotnike je namenjena vsem, ki potujejo, pa naj bo to del njihove službe ali pa le hobi. Na njej so zbrane vse informacije, ki jih popotnik potrebuje za potovanje in tudi informacije za potovanje v trenutnih časih, ko nam življenje kroji koronavirus. Glavna prednost pred ostalimi je, da so na spletni strani vse informacije ažurne in verodostojne. Vse informacije se redno posodablajo, zbrane so na enem mestu, kar uporabniku omogoči dober pregled in hiter dostop do informacij, ki jih išče. Tako prihrani ogromno časa in živcev, saj mu ni treba informacij iskati po nešteto spletnih straneh, poleg tega pa je dobra ozaveščenost o trenutnih razmerah v državi, v katero potujemo, ključnega pomena. Uporaba spletne strani je enostavna, uporabljajo jo lahko tudi ljudje z osnovnim znanjem brskanja po internetu.

Podjetniški načrt

Naši načrti za prihodnost so, da najprej dokončamo minimalno sprejemljiv proizvod in ga predstavimo potencialnim kupcem.

»Podjetništvo mi je všeč, ker lahko iz svoje ideje, ki se jo lahko nenadoma spomniš, narediš svojo uspešno poklicno kariero. Izkušnja, ki sem jo dobil s sodelovanjem v podjetniških aktivnostih, je komuniciranje z drugimi podjetniki.« Nik Lear

»Sodelovanje pri poslovni ideji mi je odprlo nov pogled na podjetništvo. Sicer smo imeli tudi v šoli že nekatere podjetniške vsebine, vendar se nismo nikoli tako poglobili v proces pisanja poslovnega načrta. Podjetništvo me je s tem še bolj pritegnilo. Spoznala sem, koliko truda stoji za uspešnimi poslovnimi idejami. Pri naši ideji mi je velik izziv predstavljalo komuniciranje z drugimi podjetji in vloga vodje projekta, v kateri sem se znašla. Organiziranje, odločanje, razreševanje problemov, javno nastopanje in premagovanje treme so le nekatere stvari, ki sem se jih v tem času naučila. V prihodnje si želim pridobiti še več izkušenj s tega področja. Sodelovanje z Inkubatorjem je zabavno. Jasno so povedali, da nas pri naši ideji podpirajo in nam v prihodnje tudi pomagajo. Želim si, da bi v Poštojni in okolici še več mladih spoznalo, da je podjetništvo lahko tudi zabavno.«

Valentina Bizjak

»S podjetništvom sem se spoznala že v prvem letniku srednje šole, in sicer na

Podjetniškem taboru. Že takrat mi je bilo zanimivo, saj poskušaš s podjetništvom rešiti nek problem in sebi ter drugim olajšati življenje. Zanimiv mi je tudi celoten proces razvijanja ideje, ko praktično iz nič lahko nastane nekaj uspešnega. Naučila sem se zelo veliko stvari, ki mi bodo definitivno prišle prav v življenju. Naučila sem se sodelovanja v ekipi, komunikacije tako s člani ekipe kot tudi z drugimi podjetji, dobila sem precej dober vpogled v podjetniški svet, izboljšala svoje javno nastopanje in še bi lahko naštevala. Sodelovanje z Inkubatorjem mi je zelo všeč. Od tamkajšnjih zaposlenih smo dobili ogromno pomoči, nasvetov in motivacije za nadaljevanje. « Maria Rosa Černetič

»Naučil sem se veliko stvari, kot so sodelovanje v ekipi in komunikacija s člani skupine. Izboljšal sem tudi svoje komuniciranje s podjetji, čeprav imam s tem še kar nekaj težav.«

»Trenutni cilj je s projektno nalogo uspešno opraviti poklicno maturo. Sodelovanje z inkubatorjem mi je bilo zanimivo. Všeč mi je bila fleksibilnost mentorjev, saj so nam bili res v pomoč.« Klemen Štraus, srednješolec

»ERASMUS+« TEDEN NA OSNOVNI ŠOLI PODGRAD

»Naša šola je bila v projekt Erasmus+ prvič vključena že pred dvema letoma, a takrat so v projektu K1 sodelovali izključno učitelji, ki so spoznavali druge šolske sisteme, kulturne vzorce in podobno. Lani pa smo se odločili, da ta projekt, ki je bil za naše strokovne delavce zelo pozitiven, nadgradimo z vključitvijo učencev v projekt Erasmus+ K2 in jim omogočimo spoznavanje novih šol, šolskih sistemov, vrstnikov in kultur,« je prvo sodelovanje podgrajskih osnovnošolcev na mednarodnem projektu opisal ravnatelj Milan Dekleva.

»Učenci so poleg nadgradnje znanja angleškega jezika, komunikacije z vrstniki, uporabe učne tehnologije spoznali tudi vsebine, ki so bile predpisane v tem tednu, kot sta varstvo okolja in naravoslovje, zato ocenjujemo, da je bila tudi v tej obliki koristnost mobilnosti večplastna. Učenci so kompleksno nadgradili svojo sliko in znanje,« je dodano vrednost projekta za osnovnošolce ocenil ravnatelj Dekleva.

Epidemiološke razmere so pripomogle k temu, da je z mednarodnim projektom dihala celotna šola. Kot je pojasnil Milan Dekleva, so namreč v projekt vključili dodatne učence in razrede: »Čeprav

virtualno srečanje ne omogoča pristnega stika in doživetja, pa omogoča sodelovanje bistveno širšemu krogu učencev. Prvotno smo namreč glede na finančne zmožnosti na mobilnost nameravali peljati štiri naše učence in dva strokovna delavca. Ker pa imamo ustrezno infrastrukturo, so učitelji dali možnost in v mobilnost na daljavo vključili osem učencev in pet učiteljev. Na pobudo učiteljice Vesne Babnik je v vsebinah, ki so bile organizirane prek Zooma, vsak dan sodeloval še en razred učencev iz višje stopnje, ki se je prek svojih naravoslovnih dni direktno vključil v vsebine projekta Erasmus+.«

Osnovna šola Rudolfa Ukoviča Podgrad je v projektu Erasmus+ na temo izobraževanja o okolju sodelovala s šolami iz Makedonije, Romunije, Francije in s Češke. Ker se niso mogli srečati v živo, so pripravili sklop virtualnih srečanj, ki so bili razporejeni na pet dni. V ponedeljek so bile na sporedu predstavitve omenjenih držav: vsak partner je predstavil svojo državo, kraj, kjer je šola, in šolo, na koncu so se učenci predstavili še

sami. Podgrajski osnovnošolci so imeli priložnost spoznati romunski izobraževalni sistem, ki je zelo podoben našemu z izjemo verske vzgoje v šoli. Na delavnici romunskega jezika in kulture se je razvila pestra debata o praznikih, kulturnih dnevih ter njihovi hrani in navadah.

Vsaka šola je pripravila svoj logotip, za katerega so glasovali. Izračunavali so okoljski odtis in razpravljali o ohranjanju okolja, recikliranju, zmanjševanju odpadkov in zavedanju podnebnih sprememb. Učencem so predstavili dobre prakse ravnanja z odpadki: zbiranje

in ločevanje odpadkov ter zbiranje in uporaba deževnice v prestolnici. Vsaka država je pripravila virtualno igro, učenci pa so morali odgovarjati na vprašanja. V zadnjem sklopu so se ukvarjali z vprašanjem, zakaj je plastika nevarna za življenje v morju.

Vsak dan je na mednarodnem srečanju po spletu sodelovalo med 58 in 75 udeležencev. Prvo srečanje so vodili Romuni, a je celotna tehnična podpora pripadla Osnovni šoli Podgrad, ker ima Slovenija edina od sodelujočih držav neomejen dostop do Zooma. Naša država je namreč učiteljem omogočila neomejen dostop, v drugih državah je dostop do Zooma skrajšan ali plačljiv. Povezava je bila dobra in vse je potekalo brez težav, zato bo v primeru novega virtualnega dogodka podgrajska osnovna šola zopet bdela nad tehnično podporo. Pred učenci in njihovimi mentorji so še štiri srečanja. Če bo epidemiološka situacija dobra, se bodo učenci lahko srečali v živo, drugače se bodo znova poslužili modernih tehnologij.

V nadaljevanju predstavljamo osem učencev druge in tretje triade, ki aktivno sodelujejo v projektu *Erasmus+* in so posebej za bralce *Bistriških odmevov* strnili svoje misli:

»Ta teden je ERASMUS+ teden. Sodelujemo prek Zooma in eTwinninga s štirimi državami. Bilo nas je več kot 50 udeležencev, večinoma učencev. Predstavili smo svojo državo, kraj in šolo. Sodelovali smo v kvizih, igrah in klepetali po chatu. Zanimivo in poučno se je bilo pogovarjati z učenci iz drugih držav.«

Uma Ceglar in Sara Poropat, 6. r.

»Všeč mi je bilo dobesedno vse, saj sem spoznal kar nekaj novih besed. Lepo mi je bilo tudi to, da smo se pogovarjali s številnimi tujimi državljani.«

Žan Volf Granduč, 7. r

»Erasmus teden je teden spoznavanja novih ljudi, bogatitve besedišča in spoznavanja novih kultur ter njihovih znamenitosti.«

Ajda Mavrič, 7. r

»Lepo je bilo spoznavati nove ljudi, ki živijo v drugih državah, in spoznavati druge perspektive. Zabavali smo se.«

Martin Urh, 8. r

»Meni je bilo druženje in predstavljanje na Zoomu všeč, ker smo izvedeli nekaj novega o naših vrstnikih iz drugih, večjih držav. Rada bi še naprej raziskovala življenje na drugih šolah.«

Nika Brentin, 8. r

»Klepetali smo po Zoom chatu in eTwinningu. Spoznala sem prijateljico Eleno iz Makedonije.«

Aleša Gvardjančič, 9. r

»Zabavno je bilo poslušati predstavitve drugih držav in se kaj novega naučiti. Ponosna sem, ker dobro govorim angleško in sem predstavila našo državo vsem udeležencem.«

Evelin Stanič, 9. r

V projektu sodelujejo: učiteljica Tamara Urbančič, ki je vodja projekta *Erasmus K2*, učiteljica angleškega jezika Kristina Jenko Čekada, ki služi za podporo v komunikaciji, učiteljica računalništva Tatjana Jagodnik, ki skrbi za delovanje in podporo opreme, učiteljica biologije in kemije Vesna Babnik, ki sodeluje pri izbiri vsebin, in učiteljica Tjaša Poklar, ki skrbi za pripravo gradiva.

Vsi sodelujoči upajo, da se bodo lahko srečali v živo novembra, ko bi OŠ Podgrad gostila udeležence projekta. Projekt *Erasmus+* bi namreč v normalnih okoliščinah potekal do konca leta 2022, a se bo zaradi epidemije podaljšal za pol leta. ●

ŠOLANJE NA DALJAVO V SREDNJI ŠOLI

Po dobrem letu, ko se soočamo z novim koronavirusom, bomo pogledali, kako so se na nove razmere prilagodili v šolstvu. Z našo sogovornico Mihaelo Stražišar, ki na Gimnaziji Ilirska Bistrica poučuje psihologijo, smo se pogovarjali o izzivu poučevanja na daljavo.

Leta 2020 ste se prvič soočili z dejstvom, da bo klasičen pouk v učilnici vsaj za neko obdobje zamenjal pouk na daljavo. Kako ste se pripravili na prvo šolsko uro na videokonferenčnem orodju Zoom?

V šoli smo imeli nekaj sestankov prek aplikacije Zoom, da smo videli, kaj to sploh je in kako deluje. Potem pa so na šoli organizirali še izobraževanje o uporabi aplikacije Zoom.

Kakšne težave so se pojavljale pri delu z Zoomom?

Največja težava je bila slaba internetna povezava tako pri nas doma, od koder sem delala, kot pri dijakih. Živim v vasi, kjer imamo nestabilno internetno povezavo, zato se mi je redno dogajalo, da so mi dijaki sredi predavanja sporočili, da me ne vidijo več in podobno. Zato sem zaprosila vodstvo, da sem septembra hodila poučevat na daljavo v šolo v Postojno, kjer imajo odlično spletno povezavo. Tudi mnogi dijaki so imeli in še vedno imajo težave z internetno povezavo, zato težko aktivno sodelujejo pri pouku. Nekateri imajo slabšo opremo, npr. kameron in zvočnik, zato sta njihova slika in zvok nejasna, kar povzroča zadrege.

Druga težava je bila, da dijaki niso imeli vključene kamere in sem na zaslonu videla le pravokotnike z njihovimi imeni. Govoriti »nagrobnikom« pa res ni prijetno. Kasneje smo v šoli uvedli pravilo, da je uporaba kamere obvezna, kar pa je povzročilo težave dijakom s slabšo IKT infrastrukturo. Večkrat se je zgodilo, da je imel dijak ugasnjeno kamero in se ni oglasil niti potem, ko sem ga poklicala, ali pa je rekel, naj malo počakam, nakar se je prikazal ves skuštran, saj je komaj zlezal iz postelje.

Nam lahko razložite, kakšna je razlika med poukom v razredu in poukom na daljavo? Kako potekajo priprave za uro v živo in s katerimi posebnostmi se ukvarjate pri delu na daljavo? Katera učna ura vam je bližje in zakaj?

Pouk v učilnici je komunikacija med vsemi udeleženci. Ves čas lahko spremljam neverbalne izraze dijakov, dinamiko med njimi in pouk lahko prilagam. Hkrati se lahko odzove več dijakov in jim dam besedo enemu za drugim. Pri pouku na daljavo pa kaj vprašam in nihče nič ne odgovori, ker nočejo govoriti eden čez drugega, saj se zvoki pomešajo. To sem reševala tako, da sem jim rekla, naj odgovor napišejo v klepet (chat) ali pa so odgovarjali na Mentimetru. Organizirala sem delo po skupinah (sobah), kjer so se lažje pogovorili med seboj in potem poročali. Za odgovore sem jih klicala po imenih. Večinoma so lepo sodelovali. Nekateri pa se niso oglasili, nekaterim je nagajala povezava, drugim mikrofoni, kar nam je vzelo precej časa. Vsekakor je komunikacija na daljavo zelo otežena.

Seveda mi je veliko ljubši pouk v živo, saj dijake bolje razumem, vidim, kako je z njihovo pozornostjo, razumevanjem in se na to odzovem. Več je lahko dela v parih in skupinah. Tudi priprave so lažje, saj gradivo (učne liste) lahko pripravim tik pred uro. Za pouk na daljavo pa sem morala kombinirati pouk prek aplikacije Zoom in spletne učilnice. Na naši šoli smo se dogovorili, da vsako drugo uro izvajamo prek aplikacije Zoom, vsako drugo pa prek spletne učilnice. Zato sem že v petek in soboto pripravljala gradivo za ves naslednji teden, saj je bilo treba dobro načrtovati, kaj bodo dijaki preučili sami, kako bomo to preverili,

utrdili in dopolnili med učnimi urami na Zoomu.

Kako so nov način dela sprejeli dijaki? Kako so se po vaši oceni spremenile njihove delovne navade?

Dijaki so se odzvali zelo različno. Nekaterim je tak način dela ustrejal, saj se jim ni bilo treba voziti v oddaljeno šolo in so imeli več prostega časa. Zelo disciplinirani dijaki so redno delali, nekateri še preveč natančno in so zato porabili več časa. Nekateri pa niso delali nič. Tako sem npr. tudi med učno uro opazila, da se dijak smeji in govori (seveda je bil mikrofoni ugasnjen), očitno se je pogovarjal z nekom drugim na daljavo, ali pa sem opazila, da dela nekaj drugega in ima samo vključeno kamero, pouku pa ne sledi. Pri preverjanju opravljene dela so se tudi vedno pojavljali eni in isti dijaki, ki niso vedeli odgovorov, kar pomeni, da niso samostojno preučili predvidene snovi. O tem sem obveščala razrednike, ki so presodili, ali je treba obvestiti tudi starše.

Kako poteka ocenjevanje znanja na daljavo?

Znanje sem ocenjevala na različne načine. Eden od načinov je bilo običajno pisno preverjanje znanja z reševanjem interpretacijskih in esejskih nalog, ki so zahtevale višje ravni znanja, zato je bilo prepisovanje oteženo. Datume pisnih ocenjevanj sem določila že septembra in se jih ves čas držim. Dijaki so ob določenih urah dobili test v spletno učilnico. Prijavili so se v aplikaciji Zoom, morali so imeti vključeno kamero, postavljeno tako, da sem lahko nadzirala njihovo delovno površino. Odgovore so napisali na list, ki so ga fotografirali in oddali v spletno učilnico, kjer sem jih lahko ocenila s pomočjo posebnega orodja. Takšno ocenjevanje je zelo zamudno in naporno za oči. Pri izbirnih predmetih v okviru interdisciplinarnega tematskega sklopa – družboslovje so dijaki pripravili debato formata Karl Popper prek aplikacije Zoom in še napisali esej na isto temo. Drugi so naredili psihološko analizo filma in jo s pomočjo PowerPointa predstavili tudi sošolcem. Spet drugi so izdelali zloženko o določenih temah

in jo predstavili sošolcem prek aplikacije Zoom.

Se je povprečje ocen učencev spremenilo v primerjavi s prejšnjimi leti? Opažate razlike pri ustnem in pisnem preverjanju znanja? Imajo že prej slabše ocenjeni dijaki zdaj še večje težave pri vašem predmetu?

V povprečju so ocene malo boljše kot prejšnja leta. Nedvomno so si nekateri pomagali z nedovoljenimi pripomočki. Nekateri pa tudi niso bili uspešni. Kdor dva meseca ni nič delal, ni niti razumel vprašanja, niti ni vedel, kam naj pogleda. Nekaterim slabšim dijakom je šlo še slabše, ker niso bili motivirani in disciplinirani za samostojno delo. Večinoma učim na gimnaziji, kjer takih dijakov ni veliko. Običajnega ustnega spraševanja nimam, dijaki pripravijo govorni nastop

ob izdelku, kar sem omenila že prej. Ti nastopi so običajno dobri. Seveda so si pri nastopu prek aplikacije Zoom lahko več pomagali z zapiski, kot če bi nastopali v živo.

Dijaki se v tem obdobju počasi vračajo v šolske klopi. Teden dni se šolajo od doma, teden dni pa so s svojimi vrstniki v razredu. Opažate, da so dijaki dejansko uspešno usvojili učno snov, ki so jo prejeli na daljavo, ali bo treba znanje še dodatno utrditi v razredu?

Kot sem že rekla, so dijaki zelo različni. Eni so dobro usvojili snov, drugi pa ne, ker niso veliko delali. Prav dosti časa za utrjevanje ne bo, saj ur pouka ni več dosti in na koncu je enako zahtevna maturatura. Mislim, da bo matura pokazala, ali je znanje dijakov bistveno slabše.

**Bo po vašem mnenju t. i. sistem kolo-
barjenja pripomogel k normalizaciji
učnega procesa? Kako bo potekalo za-
ključevanje ocen?**

Vsekakor je bolje, da so dijaki vsaj en teden v šoli. Vidim, da so nekateri v šoli zelo motivirani, nekateri pa izgubljeni in brezvoljni. Menim, da slednje aktivnost bolj motiviranih sošolcev lahko spodbudi, zato se mi zdi pomembno, da delajo v skupinah in parih.

Pri mojem predmetu zaključevanje ocen že poteka, saj imam precej zaključnih letnikov. Ocene zaključujem na enak način kot prejšnja leta, zamudnikom pa dam priložnosti, da se še naučijo, izdelajo različne izdelke, jih predstavijo in pišejo ponovna pisna ocenjevanja znanja. ●

O šolanju na daljavo pa smo se pogovarjali z gimnazijko Niko Škrli, ki obiskuje 3. letnik na Gimnaziji Ilirska Bistrica.

Leta 2020 ste se prvič soočili z dejstvom, da bo klasičen pouk v učilnici vsaj za neko obdobje zamenjal pouk na daljavo. Kako ste se pripravili na prvo šolsko uro na videokonferenčnem orodju Zoom?

Prve šolske ure na Zoomu se pravzaprav več ne spomnim. Vem le, da sem se videokonferenci pridružila nekoliko prej, da sem se lažje znašla.

Kakšne težave so se pojavljale pri delu z Zoomom?

Čeprav je bila platforma Zoom novost za vse, nam ni povzročala nobenih preglavic. Z raznimi možnostmi, ki jih ponuja, smo se hitro seznanili in jih spretno preizkušali, saj smo večši uporabljanja najrazličnejših aplikacij. Ovirali so nas samo občasni izpadi elektrike in nagajanje internetne povezave, vendar smo jih odpravili oz. se prilagodili.

Kakšna je razlika med poukom v razredu in poukom na daljavo? S katerimi posebnostmi se ukvarjate pri šolanju na daljavo? Katera učna ura vam je bližje in zakaj?

V času šolanja na daljavo je kakšna šolska ura več namenjena samostojnemu delu, torej reševanju nalog v delovnem zvezku ali izdelavi zapiskov s pomočjo učbenika, kar pa seveda nato pregledamo in skupaj predebatiramo. Delo v skupinah je nadomestilo sodelovanje v t. i. »breakout rooms«. Zagotovo mi je bližje pouk v razredu, saj nam pri pouku na daljavo manjka osebni stik s profesorji in sošolci. Vsekakor na trenutke pogrešam prijetno vzdušje, ki vlada na šoli in občutek povezanosti. Moti nas, da včasih večino dneva preživimo pred ekrani in to da je pošiljanje nalog lahko zamudno.

So se zaradi novega načina dela spremenile vaše delovne navade? Kaj o tem pravijo vaši sošolci?

Menim, da se moje delovne navade niso znatno spremenile. Res pa je, da šolanje na daljavo zahteva precej samodiscipline in napora, da si lahko enako osredotočen na predelavo snovi in se ne zalotiš, da počneš kaj nenačrtovanega. Nekateri so zaznali občuten upad motivacije, drugi pa poročajo, da jim ta način šolanja uga-ja in si lažje organizirajo učenje ter prosti čas.

Kakšne so razlike pri ustnem in pisnem preverjanju znanja v primerjavi s poukom v šoli?

Ustno spraševanje načeloma poteka prek Zooma med šolsko uro ali pa izven okvira pouka, po dogovoru in ob prisotnosti vsaj še enega sošolca. Pisno ocenjevanje znanja pa se izvaja v okolju Exam.net ali spletni učilnici ob uporabi nadzorne kamere, kar se dobro obnese. Nekaj strahu je vedno prisotno glede morebitnih tehničnih težav. Če pa se kaj zalomi, so profesorji razumevajoči in lahko nemudoma najdemo ustrezno rešitev.

Boste v razredu dodatno utrjevali učno snov, ki vam je bila pri šola-

nju na daljavo težje razumljiva oz. kako boste zapolnili morebitne luknje v znanju?

Obravnavani snovi skušamo vestno slediti, sicer pa nas profesorji vedno sprašujejo, če česa ne razumemo. Izredno zavzeto povzamejo pojme, ki naj bi jih usvojili in so nam vedno na voljo.

Bo po vašem mnenju t. i. sistem kolobarjenja pripomogel k norma-

lizaciji učnega procesa? Kako bo potekalo zaključevanje ocen? Imate dovolj ocen ali bo potrebnih še dosti ocenjevanj, da bo ocena zaključena?

Da, sedaj lahko izpeljemo še laboratorijske vaje in odpišemo zadnje teste. Od samega začetka leta smo teste pisali sproti, tako da zaključevanje ocen ne predstavlja problema.

Se veselite konca šole in počitnic? S kakšnimi željami boste letos zapustili šolske klopi?

Šolske klopi bom nedvomno zapustila v upanju na vnovično vzpostavitev normalnih razmer, da epidemija, ki je zaznamovala leto, dokončno izzveni in nas čaka uspešno naslednje leto. Predvsem pa, da čim bolj izkoristim počitnice za sprostitev po tem nenavadnem letu.

Hvala za odgovore. ●

 Plama-pur

USTVARJAMO UDOBNO ŽIVLJENJE
Proizvodnja in predelava poliuretanskih pen

KADROVSKA ŠTIPENDIJA!

Vabljeni učenci, ki se boste izobraževali za poklic kemijskega tehnika.

RAZPISUJEMO KADROVSKI ŠTIPENDIJI ZA ŠOLSKO LETO 2021/2022

K prijavi ste vabljeni učenci, ki se boste izobraževali za poklic kemijskega tehnika.

Štipendistom nudimo:

- spoznavanje podjetja,
- strokovno usposabljanje,
- pridobivanje izkušenj,
- zaposlitev po končanem šolanju.

Prijava naj vsebuje:

- življenjepis,
- dokazilo o uspehu (spričevalo),
- potrdilo o vpisu.

Prijave pošljite do 30. julija 2021:

- po e-pošti na naslov: vlozisce@plama-pur.si
- ali po navadni pošti na naslov:
Plama-pur, d. o. o., Podgrad 17, 6244 Podgrad.

Plama-pur, d. o. o.
Industrijska cona Plama
Hrušica 104
6244 Podgrad
[Https://www.plama-pur.si](https://www.plama-pur.si)

V Plami-pur proizvodimo in predelujemo mehko poliuretansko peno že več kot 60 let.

Svoje izdelke tržimo po Evropi in svetu.

Največ izdelkov prodajamo avtomobilski industriji, pomembni odjemalci pa so še proizvajalci oblažinskega pohištva in ležišč, gradbena industrija, čevljarstva industrija, industrija embalaže in industrija izdelkov za široko porabo.

SOFINANCIRANJE OBRESTI PODJETNIŠKIH KREDITOV NA OBMOČJU PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE 2021

RRA Zeleni kras, d. o. o., tudi leta 2021 v sodelovanju z občinami primorsko-notranjske regije objavlja javni razpis za Sofinanciranje obresti podjetniških kreditov za leto 2021 na območju primorsko-notranjske regije. Skupna višina odobrenih sredstev za posamezen kredit ne sme znašati manj kot 100 EUR in ne več kot 1.600 EUR oz. 75 % vseh plačanih obresti za posamezno vlogo. Vsak upravičenec lahko odda največ tri vloge. Upravičeni stroški do sofinanciranja po razpisu so nastale in plačane obresti od 1. oktobra 2021 do 30. septembra 2021. Rok za oddajo vloge je 15. oktober 2021.

Na razpis se lahko prijavijo mikro in mala podjetja, samostojni podjetniki po Zakonu o gospodarskih družbah ter socialna podjetja, ki so registrirana v skladu z veljavnim Zakonom o socialnem podjetništvu in prihajajo iz Občine Bloke, Občine Cerknica, Občine Ilirska Bistrica, Občine Loška dolina, Občine Pivka in Občine Postojna.

Razpisna dokumentacija – povabilo, vloga in priloge so objavljene na spletni strani RRA Zeleni kras, d. o. o.

Dodatne informacije dobite na:

- elektronskem naslovu tjasa@rra-zk.si,
- telefonski številki (05) 721 22 48 (Tjaša Fajdiga) ali
- sedežu RRA Zeleni kras, d. o. o., Prečna ulica 1, 6257 Pivka. ●

SE SPOGLEDUJETE S PODJETNIŠTVOM?

**Brezplačno svetovanje, presoja in razvoj
podjetniških idej, viri financiranja**

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva
Veliki otok 44b, 6230 Postojna

info@inkubator-perspektiva.si
031/257 222
FB: @inkubator.perspektiva
Instagram: pip.perspektiva
Linkedin: Podjetniški inkubator Perspektiva

**Vabljeni, da
skupaj ugotovimo,
kako vam lahko
pomagamo!**

TIB STORITVE ŽELIJO POSTATI PODPORNI STEBER PREVOZNIŠKI DEJAVNOSTI

Podjetje TIB storitve, hčerinsko podjetje propadlega bistriškega podjetja TIB transport, že več kot 15 let uspešno nadaljuje dejavnost na območju TIB-ove poslovne cone. Z zadnjim nakupom parkirišča za tovorna vozila in pralnice so svoj kompleks zaokrožili v celoto, ki bo prevoznikom nudila vse storitve na enem mestu. Do poletja bodo uredili tudi nove prostore za tehnične preglede.

Po stečaju TIB transporta so po večletnem prizadevanju vodstva podjetja najprej uspeli pridobiti prostore nekdanjega servisa, v katerih je podjetje TIB storitve delovalo že od samega začetka. Težava pa je še vedno dostop, saj so servisni prostori brez parkirišč in dostopne ceste ostali kot otok sredi jezera. Zato je bil po besedah direktorja podjetja TIB storitve Damijana Štefančiča naslednji logičen korak nakup dostopne ceste, parkirišča in garaž, kar jim je uspelo leta 2020 na dražbi v okviru stečajnega postopka TIB transporta.

»Naš glavni cilj je bil rešiti čim več nepremičnin propadlega TIB transporta, da ne bi bilo treba teh objektov rušiti, ali da ne bi ostali tu zgolj kot spomenik. Želeli smo, da se dejavnosti, povezane s prevozništvom, na tej lokaciji nadaljuje,« poudarja Štefančič. Z zadnjim nakupom parkirišča za tovorna vozila in pralnice je podjetje svojo lastnino zaokrožilo in povežalo v 32 tisoč kvadratnih metrov veliko TIB poslovno cono.

Osnovne dejavnosti podjetja TIB storitve so: tehnični pregledi in registracija vozil, pregledi vozil in preizkusi cistern v skladu z ADR sporazumom, različna usposabljanja, povezana s prevozništvom, kontrola tahografov, kontrola in polnjenje gasilnih aparatov in oddaja nepremičnin.

NOVI PROSTORI ZA TEHNIČNE PREGLEDE

Z vsemi temi storitvami se želijo čim bolj približati strankam in občanom, obenem pa prevoznikom ponuditi vse

na enem mestu. Do poletja nameravajo urediti nove prostore za tehnične preglede, ki jih bodo preselili tik ob upravne prostore. »Tako bodo storitve strankam prijaznejše, saj bodo vse lahko uredile na enem mestu,« pojasnjuje Štefančič.

Preostalih deset delavnic, vsaka meri 150 kvadratnih metrov, pa bodo oddali v najem po neprofitni ceni lokalnim prevoznikom. Trenutno jih je šest že zasedenih, za preostale pa bodo iskali nove najemnike. Svojo dejavnost bi radi razširili tudi na izvajanje kontrole pretočnih meril na avtocisternah.

Sicer pa so v podjetju uredili tudi tri predavalnice za 150, 75 in 25 oseb, ki jih po konkurenčni ceni oddajajo v najem.

NUDIJO PARKIRIŠČE ZA TOVORNA VOZILA

Lokalnim avtoprevoznikom so po zelo konkurenčni ceni v najem ponudili tudi 17 tisoč kvadratnih metrov veliko parkirišče za tovorna vozila. »To je eno redkih parkirišč, ki izpolnjuje vse normative za nevarne snovi, in prvo tako v državi,« pojasnjuje Štefančič in dodaja, da

razmišljajo tudi o ureditvi logističnega centra, ki bi bil zanimivejši za investitorje. Vendar je trenutno zaradi slabih cestnih povezav skozi Ilirsko Bistrico, ki za prevoznike niso zanimive, ta ideja težko uresničljiva.

Tudi s pralnico, ki se je uporabljala za notranje čiščenje cistern za prevoz kemikalij, trenutno nimajo posebnih načrtov. »Ker kemične industrije v bližini ni, tudi ni interesa po teh storitvah. Bi bil pa objekt, ki ima ločen dostop in svojo čistilno napravo z dvema večjima bazenoma za vodo, morda zanimiv za družbe z gradbeno ali s komunalno dejavnostjo,« razmišlja Štefančič.

VRAČAJO V LOKALNO OKOLJE

Čeprav je epidemija močno zarezala tudi v njihovo poslovanje, z optimizmom zrejo v prihodnost. »Razpolovili so se prihodki iz ADR in drugih usposabljanj, ki jih v veliki meri izvajamo za voznike iz tujih italijansko govorečih držav, po drugi strani pa so se zaradi zdravstvenih ukrepov povečali stroški poslovanja. Toda, ker nas lastniki ves čas podpirajo tudi s finančnimi spodbudami, lahko kljub krizi uspešno izpolnjujemo zadane cilje,« je optimističen Štefančič.

So tudi uspešni promotorji občine. »Naše stranke, ki prihajajo na usposabljanja, se v občini zadržujejo po več dni, zato jim svetujemo, kaj vse si lahko ta čas ogledajo. Navdušeni so nad naravo, gostoljubnostjo, bližino hribov, morja in velikih mest. Mnogi od njih se zato z veseljem vračajo nazaj v naše kraje.«

V lokalno skupnost pa skušajo vračati tudi z raznimi donacijami in s sponzorstvi. So dolgoletni sponzorji domačega košarkarskega in balinarskega kluba. ●

ŽALOST OB SMRTI HIŠNEGA LJUBLJENČKA

Žalovanje je naravni proces, ki nastopi ob izgubi nekoga, na katerega smo bili čustveno navezani.

Vsi, ki živijo ali so živeli s hišnim ljubljencem, vedo, da je odnos med človekom in živaljo edinstven in drugačen od odnosov z ljudmi. Vendar pa je odziv ob izgubi enak ali pa zelo podoben, saj smo žalostni, tesnobni, osamljeni, nemočni, šokirani, zaskrbljeni in počutimo se krivi. Lahko imamo tudi težave s koncentracijo in spominom, pred očmi pa se nam vrtilijo spomini o umrlem ljubljencu. Razmišljamo o izgubi in iščemo smisel življenja, ko ostanemo sami.

Veliko jočemo, lahko imamo tudi težave z dihanjem, tišči nas v prsih in grlu, mučita nas glavobol in vrtoglavica, izgubimo apetit, smo utrujeni, rahlo spimo in se odtujimo od ljudi.

To so naravne, običajne in pričakovane reakcije, ki se razlikujejo od človeka do človeka, saj jih ne doživljamo vsi enako.

Za sprejemanje resničnosti izgube ljubljene domače živali potrebujemo čas, žalost pa je normalen in pričakovan proces. Veliko lažje se človek sooči z izgubo, če ima ob sebi družino in prijatelje, ki so že šli skozi proces žalovanja, in ki razumejo takšno bolečino. Obkrožite se s takimi ljudmi, saj vas lahko tisti, ki niso nikoli živeli s hišnim ljubljencem, v žalovanju ne bodo podprli, mogoče vas bodo celo zasmehovali. Takšni ljudje namreč vaše trdne vezi s hišnim ljubljencem ne razumejo, zdi se jim neprimerna in nepotrebna. S svojo neobčutljivostjo in neumestnimi komentarji silijo v samozpraševanje ali celo negiranje žalosti. Če okoli sebe nimate nikogar, ki bi vam prisluhnil in sočustvoval z vami, se lahko pridružite raznim skupinam na družabnih omrežjih, kjer boste lahko delili svoje izkušnje in tako pomagali sebi in drugim, saj boste ugotovili, da v procesu žalovanja niste sami.

Po smrti hišnega ljubljence nam redkokaj lahko polepša dan, zapolni praznino ali izboljša razpoloženje, tako kot nam je naš ljubljencek. Zato začnite z majhnimi koraki. Spomnite se dneva, ko je vaš ljubljencek prvič prestopil prag vašega doma, kako ste ga sprejeli, kaj ste mu nudili.

V mislih si priključite v spomin, kaj vse sta skupaj preživela v minulih letih in kako se je vaše življenje spremenilo, ko ste v svoj dom sprejeli to pristrčno malo kepico.

Igrčke, skledice in odeje pospravite v škatlo, saj bodo vedno zavzemale posebno mesto v vašem domu. Mogoče vam bodo slike in fotoalbumi, ki vas spominjajo na lepe trenutke z vašim ljubljencem, v prvih dneh žalovanja izvabili solze v oči, a nekoč jih boste z veseljem občudovali in se spominjali vaših kosmatincev ter vseh peripetij in pustolovščin, ki ste jih skupaj doživeli.

Žalovanje za hišnim ljubljencem je za večino otrok prva izguba, s katero se srečajo v življenju, zato je zelo pomembno, kako se odrasli odzovejo na nastalo situacijo. Če otrokova žival pogine, potrebuje ljubezen, tolažbo in podporo staršev, ki je v danem trenutku veliko dragocenejša od medicinske ali znanstvene razlage vzroka smrti. Otrokova reakcija na izgubo hišnega ljubljence je odvisna od njegove starosti in faze razvoja. Pomembno je, da se otroku ne laže ali ga zavaja z zgodbo, da je ljubljencek pobegnil.

S tem, ko poskušamo otroka obvarovati pred resnico z lažnimi informacijami, ga v resnici le zmedemo in posledično izgubimo njegovo zaupanje.

Pravilen način otroškega žalovanja ne obstaja, saj vsak žaluje po svoje. Spoštujte njegovo željo, če želi ljubljencek pokopati, mu postaviti spomenik ali pripraviti poseben obred, saj mora razumeti izgubo in izkusiti vse občutke, ki so s tem povezani.

Starši morajo biti zgled in s svojimi čustvi pokazati, kako naj se otrok obnaša v dani situaciji. Otroku mora razumeti, da je normalno, da pogreša svojega hišnega ljubljencek. Starši pa ga morajo spodbujati, da se nanje obrne v vprašanji, ga potolažijo in objamejo. Otroku naj povedo bajko *O mostu čez mavrico*, v kateri živalske duše čakajo na svoje lastnike, živali pa se vese-

lijo ponovnega snidenja z njimi. Prelepa bajka s srečnim koncem blaži človeško bolečino ob izgubi ljubljencek in blagodejno vpliva na otroke ter odrasle.

Živali zaznavajo naša čustva, zato z novim hišnim ljubljencem ne smemo hiteti, ker bo žalovanje za umrlim ljubljencem vplivalo tudi na novega družinskega člana.

Človek sam začuti, kdaj je napočil čas, da v njegovo življenje vstopi nov družinski član, ki bo obogatil njegov vsakdan in bosta skupaj pisala nove spomine in nepozabne pustolovščine. ●

UDŽ

POROČILO O ZDRAVSTVENI USTREZNOSTI PITNE VODE V LETU 2020 NA VODOVODNIH SISTEMIH ILIRSKA BISTRICA, KNEŽAK IN PODSTENJŠEK

UVOD

Letno poročilo o skladnosti pitne vode predstavlja pregled rezultatov preskušanja parametrov pitne vode za leto 2020 na oskrbovalnih območjih, kjer gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo izvaja Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., Prešernova 7, Ilirska Bistrica (v nadaljevanju JP Komunala Ilirska Bistrica).

Obveznost priprave letnega poročila izhaja iz 34. člena Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17; v nadaljevanju Pravilnik), ki obveznost nalaga upravljavcu sistema za oskrbo s pitno vodo. Uporabniki pa morajo biti o vsebini poročila seznanjeni prek sredstev javnega obveščanja.

Letno poročilo je uporabnikom pitne vode stalno dostopno na spletni strani <http://www.kp-ilb.si/> v rubriki Oskrba s pitno vodo, kjer so dostopni tudi drugi pomembnejši podatki o oskrbi s pitno vodo.

OSKRBOVALNO OBMOČJE JP KOMUNALA ILIRSKA BISTRICA

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., je upravljavec treh vodovodnih sistemov, in sicer upravlja z vodovodnim sistemom Ilirska Bistrica,

Knežak in Podstenjšek. Vsi trije vodovodni sistemi se oskrbujejo z vodo, ki je uvrščena med površinske vode oz. vode, na katere lahko vpliva površje.

IZVAJANJE NOTRANJEGA NADZORA PITNE VODE

Temeljna naloga upravljavcev vodovodnih sistemov je zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo, k čemur prištevamo zagotavljanje nemotene oskrbe, ustreznih količin in tlakov v vodovodnem sistemu ter skladnosti in zdravstvene ustreznosti pitne vode. Upravljavcem vodovodnih sistemov Pravilnik nalaga obveznost zagotavljanja skladnosti in zdravstvene ustreznosti vode kot živila, nad katerim mora upravljavec izvajati notranji nadzor na osnovah HACCP sistema (Hazard Analysis by Critical Control Points). Ta omogoča pravočasno prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih tveganj, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljajo stalnega nadzora na tistih mestih (kritičnih kontrolnih točkah) v oskrbi s pitno vodo, kjer se tveganja lahko pojavijo.

V skladu s Pravilnikom je v letu 2020 na vseh treh vodovodnih sistemih potekal notranji nadzor nad skladnostjo pitne

vode. Izvajal se je po HACCP načrtu, ki določa mesta vzorčenja, pogostost in obseg preiskav za posamezno mesto. Kontrolne točke vodovodnih sistemov so vzorčna mesta pri uporabnikih, na zajetju in v vodohranih. Leta 2020 je zaradi epidemije COVIDA-19 vzorčenje delno potekalo na nadomestnih vzorčnih mestih, in sicer na bližnjih hidrantih pred vzorčnimi mesti.

Vzorčenje in preskušanje pitne vode je izvajal Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije iz Reke, in sicer v skladu s sprejetim Planom vzorčenja pitne vode na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek.

Pri ocenjevanju skladnosti pitne vode upoštevamo določene mikrobiološke in kemijske parametre. Spremljamo tudi indikatorske parametre, katerih mejne vrednosti niso določene na osnovi neposredne nevarnosti za zdravje, saj imajo le opozorilno vlogo. Če so njihove vrednosti povišane, preverimo vzroke in prisotnost drugih onesnaževal. Med indikatorske parametre zato spadajo mikrobiološki in tudi fizikalno-kemijski parametri, kot so denimo barva, električna prevodnost in vrednosti pH vode. Redna mikrobiološka preskušanja pitne vode v večini primerov obsegajo

Vodovodni sistem	Naselja, ki jih oskrbuje	Št. oskrbovanih uporabnikov	Količina prodane vode (m ³ /leto)
Ilirska Bistrica	Ilirska Bistrica, Jasen, Koseze, Mala Bukovica, Dolnji Zemon, Gornji Zemon, Rečica, Topolc, Dobropolje, Zarečje, Zarečica, Velika Bukovica, Soze, Harije, Tominje, Brce, Smrje, Prem, Dolnja Bitnja, Gornja Bitnja, Kilovče, Ratečevo Brdo, Zajelšje, dolina Posrtve, Pregarje, Huje, Prelože, Čelje, Janežovo Brdo, Ostrožno Brdo, Gabrk, Rjavče, Studena Gora, Pavlica, Sabonje, Veliko Brdo, Starod, Račice, Podgrad, Podbeže, Hrušica, Male Loče, Jelšane, Dolenje, Nova vas, Novokračine, Sušak	9.928	502.803
Knežak	Knežak, Bač in Koritnice	1.059	33.541
Podstenjšek	Šembije, Podtabor, Podstenjšek, Mereče, Podstenje in zaselek Mežnarija	413	16.630

določanje števila mikroorganizmov: *Escherichia coli*, skupne koliformne bakterije, enterokoki, skupno število mikroorganizmov pri 37 °C. V obseg občasnih mikrobioloških preskušanj pitne vode so vključeni parametri rednega mikrobiološkega preskušanja pitne vode in določanje *Clostridium perfringens* (s sporami).

Osnovna redna fizikalno-kemijska preskušanja pitne vode obsegajo naslednje parametre: barvo, vonj, motnost, temperaturo, prosti klor, pH, elektroprevodnost, oksidativnost, amonij in nitrit.

Razširjena analiza poleg osnovnih rednih fizikalno-kemijskih preskušanj vključuje še trihalometane.

V letu 2020 se je dodatno izvedlo preskušanje pitne vode na vsebnost bromata in klorata na vodovodnem sistemu Podstenjšek, kjer se kot dezinfekcijsko sredstvo uporablja natrijev hipoklorit.

Na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica se pitna voda pripravlja s postopki sedimentacije, mikrofiltracije in dezinfekcije pitne vode s plinskim klorom. Na vodovodnem sistemu Knežak poteka postopek sedimentacije in dezinfekcija pitne vode s plinskim klorom. Na vodovodnem sistemu Podstenjšek se pitna voda pripravlja s postopkom ultrafiltracije in dodajanja tekočega dezinfekcijskega sredstva.

REZULTATI NOTRANJEGA NADZORA PITNE VODE IN DRŽAVNEGA MONITORINGA PITNE VODE

V letu 2020 je bilo za redni notranji nadzor odvzetih 86 vzorcev obdelane vode za mikrobiološka preskušanja in 85 vzorcev za fizikalno-kemijska preskušanja. Mikrobiološka in fizikalno-kemijska

mijska preskušanja ter terenske meritve so osnova za ugotavljanje skladnosti in zdravstvene ustreznosti pitne vode.

Zbir mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preskušanj pitne vode so uporabnikom na vpogled na sedežu podjetja.

V okviru izvajanja notranjega nadzora pitne vode je bil na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica en vzorec neskladen zaradi prisotnosti bakterije *Clostridium perfringens*. Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode so bili uvedeni ukrepi za odpravo neskladja, ki mu je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode. Pri ponovnem vzorčenju je bil vzorec skladen.

Na vodovodnem sistemu Podstenjšek je bil en vzorec neskladen zaradi prisotnosti skupnih koliformnih bakterij. Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode je bil uveden ukrep za odpravo neskladja, nakar je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode. Pri ponovnem vzorčenju je bil vzorec skladen.

Na vodovodnem sistemu Knežak sta bila dva vzorca neskladna. V prvem primeru je bil vzorec pitne vode neskladen zaradi povišane motnosti, v drugem pa je bila pitna voda neskladna zaradi prisotnosti skupnih koliformnih bakterij in povečanja skupnega števila mikroorganizmov pri 37 °C. Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode so bili v obeh primerih uvedeni ukrepi za odpravo neskladja, ki jim je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode. Oba vzorca sta bila po ponovnem vzorčenju skladna.

V Tabeli 1 je prikazano število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode za mikrobiološka in fizikalno-kemijska preskušanja v okviru notranjega nadzora na vodovodnem sistemu Ilirska Bi-

strica, vodovodnem sistemu Knežak in vodovodnem sistemu Podstenjšek.

Kakovost pitne vode se poleg notranjega nadzora spremlja tudi v okviru državnega monitoringa. Zagotavlja ga Ministrstvo za zdravje, nosilec monitoringa je Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano.

V sklopu državnega monitoringa je bilo v letu 2020 na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica, vodovodnem sistemu Knežak in vodovodnem sistemu Podstenjšek odvzetih skupno 33 vzorcev za mikrobiološka preskušanja in 33 vzorcev za fizikalno-kemijska preskušanja.

Vsi preskušani vzorci pitne vode, iz vseh treh vodovodnih sistemov, so bili ocenjeni kot skladni in zdravstveno ustrezni.

V Tabeli 2 je prikazano število odvzetih in število neskladnih vzorcev pitne vode za mikrobiološka in fizikalno-kemijska preskušanja v okviru državnega monitoringa na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica, vodovodnem sistemu Knežak in vodovodnem sistemu Podstenjšek.

PREKUHAVANJE PITNE VODE V PREHRAMBNE NAMENE

Ob obilnem, dolgotrajnem deževju, kratkotrajnih nalivih, taljenju snega ... se pogosto zgodi, da motnost pitne vode na vodovodnih sistemih v upravljanju JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., naraste nad mejno vrednost, ki za naše vodne vire znaša 1 NTU. Ob ugotovljeni povečani motnosti pitne vode je treba v skladu s HACCP načrtom razglasiti ukrep prekuhavanja pitne vode. Le-ta traja toliko časa, dokler motnost pitne vode ne pade pod mejno vrednost.

Tabela 1: Notranji nadzor pitne vode v letu 2020

Vodovodni sistem	Mikrobiološka preskušanja		Fizikalno-kemijska preskušanja	
	Število odvzetih vzorcev	Število neskladnih vzorcev	Število odvzetih vzorcev	Število neskladnih vzorcev
Ilirska Bistrica	56	1	55	0
Knežak	13	1	13	1
Podstenjšek	18	1	18	0

Tabela 2: Državni monitoring pitne vode v letu 2020

Vodovodni sistem	Mikrobiološka preskušanja		Fizikalno-kemijska preskušanja	
	Število odvzetih vzorcev	Število neskladnih vzorcev	Število odvzetih vzorcev	Število neskladnih vzorcev
Ilirska Bistrica	27	0	27	0
Knežak	4	0	4	0
Podstenjšek	2	0	2	0

Zaradi obilnih padavin in posledično povečane motnosti pitne vode je bilo v letu 2020 na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica 103 dni z uvedenim ukrepom obveznega prekuhavanja pitne vode v prehrabne namene.

Ob povečani motnosti pitne vode na vodnih virih Zmrzlek in Sela, ki oskrbuje vodovodni sistem Knežak, smo prebivalce na vodovodnem sistemu Knežak oskrbovali z vodo iz vodovodnega sistema Postojna-Pivka in na ta način uporabnikom zagotavljali zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Uporabniki vodovodnega sistema Podstenjšek so morali prvih 52 dni v letu 2020 vodo v prehrabne namene prekuhavati. Po 52 dneh je bil na podlagi skladnega vzorca, ki je bil poleg mikrobiološkega in fizikalno-kemijskega preskušanja pitne vode odvzet tudi na prisotnost oocist parazitov iz rodu

Cryptosporidium in cist parazitov iz rodu *Giardia*, izdan preklic ukrepa prekuhavanja, ki je bil v veljavi od 15. oktobra 2015 zaradi ugotovljene prisotnosti oocist parazitov iz rodu *Cryptosporidium* in cist parazitov iz rodu *Giardia*.

ZAKLJUČEK

Na podlagi rezultatov, pridobljenih s preskušanj pitne vode v okviru notranjega nadzora in državnega monitoringa na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica in Knežak, ugotavljamo, da je bila v letu 2020 oskrba s pitno vodo ustrezna in varna za uporabo. V času obilnih padavin pa je priprava pitne vode na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica neustrezna.

Rezultati, pridobljeni s preskušanj pitne vode v okviru notranjega nadzora in državnega monitoringa na vodovodnem sistemu Podstenjšek v letu 2020, kaže-

jo na to, da je bila oskrba s pitno vodo ustrezna in varna za uporabo z izjemo prvih 52 dni v letu 2020. Takrat je bila priprava pitne vode neustrezna.

Da bi lahko na vseh treh vodovodnih sistemih, ki jih ima Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., v upravljanju, obvladovali pripravo pitne vode in uporabnikom zagotavljali neprekinjeno oskrbo s skladno in z zdravstveno ustrezno pitno vodo, mora lastnik vodovodnih sistemov – Občina Ilirska Bistrica – zagotoviti ustrezno pripravo pitne vode. Na kakovost pitne vode vpliva tudi vsak posameznik v družbi z rednim nadzorom interne vodovodne instalacije, spremljanjem obvestil in priporočil izvajalca javne službe glede ukrepov za zagotavljanje kakovosti pitne vode. ●

Pripravila: Anita Batista, dipl. san. inž.

Direktor: Igor Batista

ZA VAŠE VOZILO POSKRIBIMO NA ENEM MESTU

URNIK: PON, TOR, ČET, PET: 07:00–15:00 SRE: 07:00–17:00, SOB: 08:00–12:00

► **TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL**

► **PREGLEDI GASILNIKOV**

► **KONTROLA TAHOGRAFA
IN OMEJEVALNIKA**

► **PRENOS TER OBDELAVA
PODATKOV IZ DIGITALNIH
TAHOGRAFOV IN
VOZNIKOVH KARTIC**

► **REGISTRACIJA VOZILA**

► **SPREMEMBA LASTNIŠTVA**

► **ODJAVA VOZILA IZ PROMETA**

► **REGISTRske TABLICE**

► **PLAČILO LETNE DAJATVE
ZA UPORABO CEST**

► **SKLENITEV AVTOMOBILSKIH
ZAVAROVANJ**

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si www.tib-storitve.si

PRVA VITEZINJA KRVODAJALSTVA V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Majda Zidar iz Podgrada je ena izmed štirih otrok in potomcev najbolj znane družine krvodajalcev Barba iz Podbež pri Ilirski Bistrici. Prvič je darovala kri septembra 1977 kot četrtošolka na Ekonomski srednji šoli v Kopru, na transfuzijski postaji ob stari bolnišnici v Izoli. K darovanju krvi jo je spodbudila vzgojiteljica iz dijaškega doma, ki je bila dolgoletna krvodajalka.

Nekoč se je Majda pritožila zdravnici, da ima AB pozitivno krvno skupino, ne pa univerzalne krvne skupine. Zdravnica pa ji je odvrnila, da je lahko ponosna, da ima »posebno« krvno skupino, ki jo ima le peščica krvodajalcev v državi.

Majda je poudarila, da so se krvodajalci vedno zelo dobro počutili na transfuzijski postaji v Izoli, kjer so jih sprejeli in obravnavali kot člane ene velike družine. Takrat so namreč podjetja dvakrat na leto organizirala avtobusni prevoz zaposlenih, ki so želeli darovati kri. Spomnila se je tudi, da so se na povratku iz

Izole večkrat ustavili na kosilu, kjer so se krvodajalci poveseleli in družili.

Včasih ni bilo samoumevno, da greš na krvodajalsko akcijo, zato so si morali krvodajalci vzeti dopust ali najprej oddelati vsaj štiri ure. Z zadovoljstvom je povedala, da so se stvari v zadnjih letih izboljšale, čeprav imajo danes krvodajalci prost samo en dan.

Ženske darujejo kri dvakrat ali trikrat letno, na vsake štiri mesece, pri tem pa ne smemo pozabiti, da v nosečnosti ter v prvem letu po porodu ne smejo dati krvi. Jubilančka Majda Zidar, ki je prve dni junija letos presegla 80 darovanje krvi,

je ponosna mama treh otrok in veseli jo, da sta obe hčerki postali krvodajalki.

Na sedežu Območnega združenja Ilirska Bistrica smo se ji zahvalili in ji podelili priznanje. Vitezinja Majda Zidar je prejela *Monografijo Občine Ilirska Bistrica* in posebno darilo lokalne slikarke Dragice Sušanj iz Dolnjega Zemona, ki slika z usti.

Ob tej priložnosti smo se ji v imenu prejemnikov darovane krvi pristočno zahvalili in ji zaželeli dobrega zdravja ter vedrega duha tudi v bodoče. ●

Jožica Vidmar

KRVODAJALCI JUBILANTI NA BISTRIŠKEM

Na Območnem združenju v Ilirski Bistrici imamo nekaj manj kot 500 krvodajalcev, ki redno ali občasno darujejo kri na treh terenskih krvodajalskih akcijah, ki potekajo v Domu na Vidmu, Ilirski Bistrici ali na Centru za transfuzijsko dejavnost ZTM v Splošni bolnišnici Izola. Vsako leto zabeležimo od 30 do 40 novih krvodajalcev.

Spomnimo se marca 2020, ko je bila v državi objavljena epidemija covida-19 in smo se pripravljali na prvo terensko krvodajalsko akcijo. 60 pogumnih krvodajalcev se je takrat odločilo, da bo kljub vsemu darovalo svojo kri za zdravje in življenja drugih ljudi. To izjemno humanitarno in solidarno dejanje lahko naredijo le ljudje, ki imajo veliko mero ljubezni in sočutja do sočloveka.

Po enem letu smo se zopet srečali na krvodajalski akciji, ki je bila prav tako v

marcu, vendar v bistveno večji sestavi. Prišlo je 150 krvodajalcev, ki so z lahko-to prestali vse zahteve stroke. Pogovarjali smo se z enim izmed njih, ki je rekel: »Saj to ni nič kaj takega«.

»Rdeči križ vlaga veliko truda v spodbujanje in razvoj lokalnega krvodajalstva, vendar so starši in sorodniki tisti, ki največ naredijo s svojim zgledom,« je povedala sekretarka Jožica Vidmar ter dodala, da se krvodajalcem ne moremo nikoli dovolj zahvaliti za njihovo humanost in dobrosrčnost.

Kljub izrednim razmeram smo se odločili, da bomo v letošnjem letu podelili priznanja, zahvale in simbolična darila krvodajalcem jubilentom ter ostalim. V *Tednu Rdečega križa* smo zaključili s sprejemom in podelitvijo priznanj 309 krvodajalcem in krvodajalkam.

David Valenčič in Bernard Zidar sta se pridružila preostalim devetim vitezom oziroma ambasadorjem življenja, medtem ko sta Jožko Tomažič in Vijanej Kozlevčar presegla 110-kratno darovanje. Poseben dogodek je bil, ko smo Borisu Barbi podelili priznanje za 140-krat darovano kri. Število darovanj sicer ni pomembno, zato so zmagovalci vsi tisti, ki so vsaj enkrat poskusili darovati kri in pomagati sočloveku. ●

RKS OZ Ilirska Bistrica
Jožica Vidmar, sekretarka

RKS OZ Ilirska Bistrica
Bazoviška 28
6250 Ilirska Bistrica
Tel. št.: 05 711 07 90,
mobilni tel.: 041 233 194
e-mail: obmocno.zrk@siol.net

Krvodajalec Boris Barba

Krvodajalec Jožko Tomažič

Krvodajalec Vijanej Kozlevčar

Krvodajalec David Valenčič

Krvodajalec Bernard Zidar

KŠIB

NE POZABI NA VABILO – VKLJUČI SE V »PROGRAM SVIT«

»Program Svit« je preventivni zdravstveni program, namenjen preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju raka na debelem črevesu in danki. V program so vsake dve leti povabljene osebe, stare od 50 do 74 let, ki imajo urejeno osnovno zdravstveno zavarovanje. Rak na debelem črevesu in danki je ena od najpogostejših oblik raka, za katero zbolevalo v Sloveniji. Če ga pravočasno odkrijemo, ga lahko zelo uspešno zdravimo ali celo preprečimo. Za to obliko raka je značilno, da se razvije iz predrakavih sprememb na steni črevesa, ki jih imenujemo polipi. Pravočasno jih lahko odkrijete z udeležbo v »Programu Svit«.

Sodelovanje v preventivnem programu je preprosto, saj večino korakov opravite kar od doma. Izpolnjeno izjavo o prostovoljnem sodelovanju vrnete v Program Svit po pošti. Na podlagi podpisane izjave prejmete komplet dveh testerjev za odvzem vzorcev blata s priloženimi navodili. Pomembno je, da kuverto s testerji oddate v poštno poslovalnico in ne v poštni nabiralnik, saj se zaradi vremenskih vplivov vzorci lahko poškodujejo.

V laboratoriju Programa Svit se nato opravijo natančne analize vaših vzorcev blata, v katerih se ugotavlja prisotnost krvi v blatu, ki je s prostim očesom ne vidimo, in ki je pokazatelj bolezenskih sprememb v črevesu – tudi polipov. Osebe z negativnim izvidom bodo v program ponovno povabljene čez dve leti. Osebe s pozitivnim izvidom pa bodo napotene na dodatne preiskave in se kasneje s svojim osebnim zdravnikom dogovarjale o nadaljnjih postopkih obravnave.

Ker se rak na debelem črevesu in danki razvija daljše obdobje brez očitnih zdravstvenih znakov je ključno, da se tudi osebe, ki so navidezno zdrave, in ki spadajo v starostno skupino, v kateri je ta rak najpogostejši, odzovejo v preventivni program. Ko se pojavijo resne zdravstvene težave, je morda bolezen že toliko napredovala, da je za učinkovito zdravljenje lahko že prepozno.

V letu 2020 se je v občini Ilirska Bistrica na vabilo v Program Svit odzvalo 62,52 % povabljenih oseb, tako kot dru-

god po Sloveniji pa se tudi na tem območju bolje odzivajo ženske kot moški.

Če ste prejeli vabilo v Program Svit in se nanj še niste odzvali, vas ponovno vabilo, da to storite čim prej. Program Svit vam lahko reši življenje!

Dodatne informacije o Programu Svit lahko dobite:

- pri svojem osebnem izbranem zdravniku ali
- na spletni strani www.program-svit.si.

Informacije so dostopne tudi na Svitovi kontaktni točki v zdravstveno-vzgoj-

nem centru Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, ki pa trenutno zaradi ukrepov ob epidemiji ne izvaja vseh svojih aktivnosti.

Pomoč pri izpolnjevanju izjave o prostovoljnem sodelovanju in vabljenju v program pa dobite:

- na elektronskem naslovu svit@niz.si in
- v Svitovem klicnem centru na telefonski številki (01) 620 45 21 ●

Živa Žerjal,
NIJZ OE Koper

Poskrbite za svojo rit,
odzovite se v Program Svit!

Svit 10 let
www.program-svit.si

RAK MOD IN POMEN SAMOPREGLEDOVANJA

Modo oz. testis je moška spolna žleza, ki proizvaja semenčice in testosteron ter je aktivna vse življenje moškega.

Rak mod je najpogostejši rak moških, starih med 20 in 40 let. Po podatkih Onkološkega inštituta je bilo samo leta 2013 v Sloveniji na novo odkritih 96 bolnikov z rakom mod.

Znaki raka mod najpogosteje vključujejo zatrdlino v modu, ki načeloma ni boleča. Lahko pride tudi do spremembe velikosti moda – lahko se poveča ali zmanjša, pojavi občutek neugodja, povečanje prsi in tope bolečine, ki sevajo proti dimljam in medeničnemu dnu. Pozneje se v sklopu napredovanja bolezni lahko pojavijo tudi drugi znaki, kot so glavobol, vrtoglavica, motnje vida, bolečine v križu, kašelj, hujšanje, utrujenost.

Diagnosticiranje vključuje klinični pregled mod, kjer zdravnik zatipa mo-

rebitne spremembe na modih, krvne preiskave z namenom določitve vrednosti tumorskih markerjev, ultrazvok mod ter CT, RTG in MRI preiskave za določitev razširjenosti bolezni. Začetek zdravljenja zajema kirurško odstranitev moda vključno s semensko povescmo in ovojnico. Na podlagi določitve histološkega tipa tumorja, vrednosti tumorskih markerjev in stadija bolezni se opredeli morebiten nadaljnji potek zdravljenja, ki lahko vključuje tudi dopolnilno obsevanje ali dopolnilno kemoterapijo.

S samopregledovanjem mod odkrijemo zgodnje oblike bolezni, zato je le-to zelo pomembno za povečanje ozdravljivosti bolnikov z rakom mod in zmanjšanje zapletov zdravljenja. Priporočljivo ga je

izvesti enkrat mesečno med ali po kopanju. Pri samopregledovanju je treba vsako modo pregledati posebej na tak način, da s palcem, kazalcem in sredincem obeh rok nežno poiščete modo. Na začetku najprej potipate nadmodek, ki ga je na otip možno občutiti kot nekoliko vozličasto vrstico nad modom. Nato je treba pregledati semenovod, ki ga je možno otipati kot trdo cevko, ki poteka iz nadmodka za modom v sečnico. Na koncu pregledate še modo, ki je na otip gladko in ovalne oblike.

Redno izvajanje samopregledovanja mod se priporoča vsakemu moškemu, starejšemu od 15 let. V primeru zaznanih bolečin in nebolečin sprememb, kot so zatrdline, povečanje mod ali drugih sprememb strukture, vam svetujemo pregled pri zdravniku.

Povzeto po spletni strani Onkološkega inštituta Ljubljana in Društva uroloških bolnikov, kjer lahko dobite tudi dodatne informacije. ●

*Alen Vukalić,
NIJZ, OE Koper*

RAK PROSTATE – POSVETIMO POZORNOST NEKAJ POMEMBNIH DEJSTVOM

Prostata je žleza, ki leži pred danko pod sečnim mehurjem in hkrati objema sečnico. Ta žleza, ki je v velikosti oreha, poleg žleznega tkiva sestoji tudi iz mišičnega tkiva. Njena glavna naloga je proizvodnja semenske tekočine.

V Evropi in Sloveniji je rak prostate najpogostejši rak pri moških. Po podatkih Onkološkega inštituta Ljubljana je bilo samo leta 2017 kar 1595 na novo odkritih bolnikov z rakom prostate. Starost, dednost, etnična pripadnost in življenjski slog predstavljajo dejavnike tveganja za nastanek raka prostate.

Povečana frekvenca uriniranja, ki se pogosto pojavi ponoči, spremembe pri toku urina, boleč ali pekoč občutek pri

izločanju urina ali krvav seč so znaki in simptomi, ki jih pogosto povezujemo z zgodnjim rakom prostate.

Prej opisanim znakom in simptomom pa se v primeru razširitve raka v druge organe pridružijo še: oslabelelost in hujšanje, bolečine v kosteh in presredku, moteno odvajanje blata in motnje pri ejakulaciji.

Diagnosticiranje vključuje odvzem krvi in digitalni rektalni pregled, kjer urolog

tudi potipa prostato in zazna morebitne trdne zatrdline ali druge spremembe, ki so sumljive. Nadaljnja diagnostika zajema transrektalno ultrazvočno preiskavo z biopsijo prostate, kar pomeni odvzem tkiva prostate.

Zgodnje odkritje raka prostate je pomembno zaradi zmanjšanja posledic napredovale bolezni in zmanjšanja smrtnosti. Zato vsem moškim, ki so pri sebi zaznali pojav zgoraj omenjenih znakov oz. simptomov, svetujemo, da se glede njih posvetujejo s svojim osebnim zdravnikom.

Za svoje zdravje pa poskrbite tudi tako, da upoštevate priporočila zdravega življenjskega sloga.

Povzeto po spletni strani Onkološkega inštituta in Društva onkoloških bolnikov, kjer lahko dobite tudi dodatne informacije. ●

*Alen Vukalić,
NIJZ, OE Koper*

OBVESTILA COVID AMBULANTE

V kolikor imate znake in simptome, ki bi lahko kazali na možnost okužbe z virusom covid-19, se obvezno posvetujte s svojim osebnim zdravnikom ali v nujnih primerih z zdravnikom v ambulanti nujne medicinske pomoči.

TESTIRANJA NA COVID-19

Samoplačniška PCR testiranja, samoplačniška HAG testiranja in brezplačna HAG testiranja se izvajajo SAMO ZA OBČANE ILIRSKA BISTRICE le po predhodnem naročilu na el. pošto: covid@zdib.si ali na covid telefon 041 448 083 in 05 711 21 93 (pon.– pet. od 8. ure do 9.30 in od 13. do 14. ure).

URNIK TESTIRANJA NA COVID-19 v ZD IB

VSAK DAN med 9.00 in 11.00 poteka PCR testiranje v prostorih COVID ambulante Zdravstvenega doma (pred Reševalno postajo), na sistem drive-in. Predhodno se je potrebno naročiti.

PONEDELJEK – brezplačno testiranje v prostorih COVID ambulante ZD od 11.30–12.00 za dnevne migrante, zaposlene v občini Ilirska Bistrica po predhodnem naročilu do nedelje do 15. ure na el. naslov covid@zdib.si

TOREK – brezplačno testiranje v prostorih COVID ambulante ZD od 11.30–12.00 za dnevne migrante, zaposlene v občini Ilirska Bistrica po predhodnem naročilu do ponedeljka do 14. ure.

PETEK – brezplačno testiranje v prostorih COVID ambulante ZD od 8.00–9.00 za občane Ilirske Bistrice po predhodnem naročilu do četrta do 14. ure **oz. do zapolnitve mest.**

V PETEK, 25. 6. 2021, COVID AMBULANTA NE BO DELALA, ZATO JE BREZPLAČNO TESTIRANJE S HAG TESTI PRESTAVLJENO NA ČETRTEK, 24. 6. 2021.

PREDHODNO SE JE POTREBNO NAROČITI DO SREDE, 23. 6. 2021, DO 14. URE OZ. DO ZAPOLNITVE MEST.

POTRDIL O TESTIRANJU NA COVID-19 NE IZDAJAMO

VSA POTRDILA (prebolevnost, cepljenje, testiranja) SI SAMI IZPIŠETE tako, da dostopate z uporabo digitalnega potrdila na portal ZVEM – zvem.ezdrav.si. V kolikor ste preboleli covid-19 infekcijo in opravili PCR testiranje, vam za dokazila o preboleli bolezni zadostuje kopija izvida PCR testiranja.

ZA HITRA ANTIGENSKA TESTIRANJA, OPRAVLJENA PREK ZUNANJE MOBILNE ENOTE NA MNOŽIČNEM TESTIRANJU, POTRDIL NE IZDAJAMO.

SAMOPLAČNIŠKI ODVZEM BRISOV NA COVID-19

Za samoplačniški odvzem brisa za potrditev okužbe z virusom SARS CoV-2 je **potrebno predhodno naročilo in plačilo. Samoplačniki morajo pred prihodom na testiranje potrdilo o plačilu posredovati na covid el. naslov: covid@zdib.si.** Brez predloženega potrdila testiranje ne bo izvedeno. Naročanje in pregled posredovanih potrdil o plačilu poteka od ponedeljka do petka v covid ambulanti do 9.30. Če potrdilo o plačilu posredujete kasneje, bo testiranje opravljeno na naslednji razpoložljiv termin.

Naročanje na odvzem samoplačniških brisov je možno vsak dan **od ponedeljka do petka od 8. do 9. ure** na tel. št. **041 448 083, 05 711 21 93** ali na elektronski naslov **covid@zdib.si**.

- Cena samoplačniškega hitrega testa na covid-19 je 17 EUR.
- Cena samoplačniškega PCR testa na covid-19 je 93 EUR.

Prosimo, da na elektronski naslov covid@zdib.si posredujete svoje podatke, in sicer: ime in priimek, datum rojstva, ZZZS številko zavarovanja, telefonsko številko in potrdilo o nakazilu, iz katerega morajo biti razvidni podatki plačnika ter obvezno v namenu ime in priimek testirane osebe. Po prejetju podatkov vas bomo poklicali po telefonu za termin odvzema brisa.

ZA PODJETJA

V kolikor želite račun za opravljeno storitev na podjetje, na to opozorite v elektronskem sporočilu ob naročilu in priložite naročilnico ter poimenski seznam.

Podatki za plačilo: Zdravstveni dom Ilirska Bistrica, Gregorčičeva cesta 8, 6250 Ilirska Bistrica

TRR: SI56 0123 8603 0920547

SKLIC: SI 00 0103563-01-99

NAMEN: ime in priimek testirane osebe

ZNESEK: 93 EUR (PCR test) oz. 17 EUR (hitri antigeni test)

DAVČNA ŠTEVILKA: 55050077

AMBULANTA DRUŽINSKE MEDICINE KNEŽAK

V ambulanti je vsak PON., TOR. in ČET. med 8.00–10.00 prisotna med. sestra.

Tel. št. je 05 788 20 12, el. naslov je: adm.knezak@zdib.si.

Za nujne primere in v dnevih, ko ambulanta ne dela, jo nadomešča Urgenca.

V mesecu JUNIJU bo v ambulanti prisotna tudi zdravnica TOMIČ Sunčana, dr. med., spec. druž. med:		
ČETRTEK	17. 6.	od 7.00–11.00
PONEDELJEK	21. 6.	od 7.00–11.00
ČETRTEK	24. 6.	od 7.00–12.00

DISPANZER MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Julija in avgusta DMDPŠ ne dela. Vsi termini do konca junija so v celoti zapolnjeni, zato ni možnosti trenutnega naročanja. Za pregled od meseca septembra naprej se lahko ponovno naročite od konca avgusta dalje na tel. št. 031 709 961 vsako SREDO od 12.30–14.30 pri dipl. m. s. Kompan Marjani. Urnik preiskav in pregledov pri zdravniku Gross J., dr. med., spec. med. dela bo potekal izključno po predhodnem naročanju.

OBVESTILA ZOBOZDRAVSTVENIH AMBULANT

- Za zobozdravstveno obravnavo se je potrebno predhodno naročiti.
- Ob prihodu je potrebno pozvoniti na glavnem vhodu in počakati na zdravstveno osebje.
- Na dan pregleda pridite največ 10 minut pred določeno uro.
- Obravnava poteka posamično, v čakalnici se mora zagotavljati varnostna razdalja.
- Obvezno je razkuževanje rok.
- Obvezna je uporaba zaščitne maske ves čas zadrževanja v ustanovi.

V primeru, da se dan pred pregledom pojavi karkoli od naštetega: povišana telesna temperatura (nad 37,5 °C), izcedek iz nosu, zamašen nos ali sprememba vonja, bolečine v grlu, žrelu, kašelj, hripavost, spremenjen okus, občutek težkega dihanja ali stiskanja v prsnem košu, bolečine v mišicah, prebavne težave (driska ali bruhanje), na dan pregleda **pokličite** in se bomo dogovorili, ali je pregled mogoč. Prav tako morate sporočiti, če se takšni znaki pojavijo pri drugih doma ali v službi.

V primeru suma na okužbo covid-19 (vročina, kašelj, težko dihanje, nahod in driska) NE HODITE v Zobozdravstvene ambulante in ZD brez predhodne najave.

Predhodno se vedno po telefonu posvetujte z osebnim ali nadomestnim zdravnikom.

ODRINACIJSKI ČAS ZOBNIH AMBULANT

ZOBOZDRAVSTVENA AMBULANTA/ ZOBOZDRAVNIK	TEL. ŠT EL. NASLOV	DAN	ORDINACIJSKI ČAS
ZOBNE AMB. IL. BISTRICA	7112 151	PON.	12.15–19.15
EFREMOV Simeon, dr. dent. med.	ales.trajkovski@zdb.si	TOR.	12.15–19.15
		SRE.	7.30–14.30
		ČET.	7.30–14.30
		PET.	7.30–14.30
ZOBNE AMB. IL. BISTRICA	7112 150	PON.	7.30–14.30
SIMČIČ Katarina, dr. dent. med.	nives.sabec@zdb.si	TOR.	7.30–14.30
		SRE.	12.15–19.15
		ČET.	12.15–19.15
		PET.	7.30–14.30
ZOBNE AMB. IL. BISTRICA	7112 152	PON.	12.15–19.15
SARAFOVA Olgica, dr. dent. med.	nina.vicic@zdb.si	TOR.	7.30–14.30
		SRE.	7.30–14.30
		ČET.	12.15–19.15
		PET.	7.30–14.30

ZOBNE AMB. IL. BISTRICA	7112 154	PON.	12.15–19.15
ŠOLSKA ZOB. AMB. POVALEC Anja, dr. dent. med.	iris.smrdel@zdb.si	TOR.	7.30–14.30
		SRE.	7.30–14.30
		ČET.	7.30–14.30
		PET.	7.30–14.30
ZOBNA AMB. KNEŽAK	788 20 13	PON.	12.15–19.15
MALJEVAC Staša, dr. dent. med.	vesna.pirih@zdb.si	TOR.	7.30–14.30
		SRE.	12.15–19.15
		ČET.	7.30–14.30
		PET.	7.30–14.30
ZOBOZDRAVSTVENA PREVENTIVA	7112 156	PON.–PET.	7.00–15.00
JENKO Nataša, dipl. m. s.	zobna.preventiva@zdb.si	oz. preventiva na terenu Individualne obravnave otrok in odraslih v zob. kabinetu po predhodnem naročilu.	

RAZPORED NUJNE ZOBOZDRAVSTVENE POMOČI

za paciente, ki nimajo izbire oz. je njihov izbrani zobozdravnik tisti dan odsoten

PONEDELJEK	dopoldan	JAKLJEVIČ Vlatko, dr. dent. med. (ZD – 057142221)
	popoldan	POVALEC Anja, dr. dent. med. (ZA – 057112154)
TOREK	dopoldan	SPETIČ Samo, dr. dent. med. (ZP Podgrad – 057835230)
	popoldan	EFREMOV Simeon, dr. dent. med. (ZA – I 057112151)
SREDA	dopoldan	SARAFOVA Olgica, dr. dent. med. (ZA – 057112152)
	popoldan	POVALEC Anja, dr. dent. med. (ZA – 057112154)
	popoldan	SIMČIČ Katarina, dr. dent. med. (ZA – I 057112150)
	popoldan	MALJEVAC Staša, dr. dent. med. (ZP Knežak – 057772013)
ČETRTEK	dopoldan	MALJEVAC Staša, dr. dent. med. (ZP Knežak – 057882013)
	popoldan	SARAFOVA Olgica, dr. dent. med. (ZA – 057112152)
PETEK	dopoldan	SIMČIČ Katarina, dr. dent. med. (ZA – 057112150)
	popoldan	EFREMOV Simeon, dr. dent. med. (ZA – 057112151)
	popoldan	zobozdravnik, ki dela popoldan po razporedu

Zobozdravniki v navedenih ambulantah nudijo nujno zobozdravstveno pomoč, in sicer:

- dopoldan: 7.30–10.15
- popoldan: 13.30–16.15

Ob **sobotah, nedeljah in praznikih** zobozdravstvena služba v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica **ne dela**.

Za nujne zobozdravstvene zadeve se omenjene dneve obrnete na dežurne zobne ambulante v Kopru, Ljubljani ali Novi Gorici, 8.00–12.00.

Opozorilo: NUJNE ZOBOZDRAVSTVENE STORITVE SO SAMO TISTE, PRI KATERIH JE POTREBNO IZPU-LJENJE (EKSTRAKCIJA), REZ (INCIZIJA) ALI ODPR-TJE (TREPANACIJA) ZOB. ZA DRUGE PRIMERE VAS ZOBOZDRAVNIK V NUJNI AMBULANTI NI DOLŽAN SPREJETI!

ZAHVALJUJEMO SE ZA RAZUMEVANJE IN SPOŠTOVANJE RAZPOREDA IN ZA UPOŠTEVANJE PREDNOSTI NAROČENIH PACIENTOV. ●

KAKO OBVLADATI STRES?

Vsi se soočamo z njim in se zavedamo, da ga moramo nekako obvladati. Ko je stres pod kontrolo, se boljše počutimo, smo sproščeni, pozitivnejši in tudi bolj zdravi.

Stres je pa lahko tudi pozitiven, saj nas motivira. Nekateri pod vplivom stresa dosegajo boljše rezultate. Vendar to velja le za kratkotrajni stres. Kronični stres vpliva na telo podobno kot slaba prehrana, pomanjkanje spanja in sedeč življenjski stil.

Zavedati se moramo, da stres, ki smo mu izpostavljeni vsakodnevno, ne gre nikamor. Vedno je tam (razen mogoče za počitnice), zato je zelo pomembno, da ga znamo nadzorovati.

Ne moremo vedno nadzirati vzrokov, ki nam povzročijo stres, lahko pa spremenimo svoj odziv nanj. Naše telo je narejeno tako, da se zna soočiti s stresom, prav zato tako močno reagiramo.

Stres lahko obvladamo z različnimi načini, ki so naštet in opisani spodaj.

TELOVADBA IN JOGA

Med telovadbo se sprošča veliko endorfinov ali hormonov sreče, ki na telo delujejo protibolečinsko in dvigujejo razpoloženje. Prav zato telovadba ugodno vpliva na izboljšanje razpoloženja pri depresiji in anksioznosti.

Naše telo reagira na stres tako, da se zgodijo določene spremembe v nevroendokrinem sistemu. Telovadba deluje pozitivno na telo, ker regulira različne metabolične in psihološke procese v telesu, kar vključuje vpliv na cirkadiani ritem (spanje – budnost), razpoloženje in nivo sladkorja v krvi.

Telovadba izboljša porabo glukoze in s tem tudi uravnava krvni sladkor, poveča pa tudi občutljivost celic na inzulin.

Joga ima podobne pozitivne učinke kot telovadba, izboljša pa tudi povezavo telesa in misli.

Telovadite s svojo najljubšo glasbo in obvladovanje ter premagovanje stresa bo še učinkovitejše. Glasba ima ugo-

den učinek na psihobiološki sistem, skrajša čas okrevanja, pomaga aktivirati parasimpatični živčni sistem, ugoden učinek pa ima tudi na ravnovesje hormonov in funkcijo možganov.

MEDITACIJA/MOLITEV

Meditacija in molitev nižata nivo stresa, pomagata pa tudi pri iskanju notranjega miru. Najboljše je, da lahko obe izvajamo kjerkoli in kadarkoli, doma, brez terapevta, programa ali česar koli drugega. Obe tehniki se uporabljata že tisočletja in dokazano izboljšata počutje. Pomagamo si lahko tudi z dihalnimi vajami, ki učinkovito nižajo nivo stresa, saj velikokrat pozabimo pravilno dihati. Že samo od 5 do 10 minut 1- ali 2-krat na dan lahko naredi veliko spremembo.

Meditacija dokazano niža psihološki odziv na stres, izboljša miselno pripravljenost, pomaga pri premagovanju čustvenih in fizičnih problemov (anksioznost, depresija, slabo mentalno zdravje, težave s pozornostjo, slabe prehranjevalne navade, spanje, bolečina ...).

PREHRANA, BOGATA S HRANILI

Prehrana, ki zagotavlja vse esencialne vitamine, minerale, zdrave maščobe, elektrolite, aminokisline in antioksidante, pomaga možganom obvladovati stres.

Hrana za obvladovanje stresa:

- hrana z B-vitami: surovi mlečni izdelki, jajca iz proste reje, govedina

iz proste reje, divje ribe, perutnina, kvas, zelena listnata zelenjava;

- hrana, bogata s kalcijem in magnezijem: oba pripomoreta k sproščanju mišic, pomagata pri glavobolu in spanju. Najdemo ju v divjem lososu, fižolu, leči, zeleni listnati zelenjavi, križnicah, avokadu, oreščkih, semenih ...
- proteinska hrana: zagotavlja amino-kisline, ki jih potrebujemo za pravilno delovanje nevrottransmitterjev;
- zdrave maščobe in omega-3: divji losos, sardele ... lahko zmanjšajo vnetje, pomagajo izboljšati razpoloženje, omega-3 pa so odlične tudi za možgane, razvoj in zdravje srca. Zdrave maščobe najdemo v oreščkih, semenih, avokadu, olivnem in kokosovem olju ...

Pomembno je, da se izogibamo:

- pakirani in sladki hrani: procesirana in rafinirana hrana, hrana z dodatnim sladkorjem dvigne naš krvni sladkor v višave, kar povzroči nihanje sladkorja v krvi, utrujenost, anksioznost in željo po takšni hrani;
- prevelikim količinam alkohola in kofeina: oba lahko poslabšata anksioznost, povzročata dehidracijo, vplivata na spanje in povzročata utrujenost in nezmožnost soočanja s stresom;
- rafiniranim rastlinskim oljem: vsebujejo veliko omega-6 maščobnih kislin, kar povzroča neravnovesje med omega-3 in omega-6. Preveč omega-6 vodi do vnetij, poškoduje prebavila in vpliva na miselne procese.

ADAPTOGENA ZELIŠČA

Številna adaptogena zelišča nam lahko učinkovito pomagajo pri soočanju s stresom. Izboljšajo simptome anksioznosti, stresa in vplivov, ki jih ima kortizol na telo. Adaptogeni (ginseng, ašvaganda, maca, rodiola, sveta bazilika, kakav) delujejo na poseben način, tako da balansirajo, pozdravijo in zaščitijo telo pred stresom. Na tak način se telo lažje spopada z njim.

SCENAR TERAPIJE

Scenar terapije so učinkovite pri obvladovanju stresa, saj lahko s scenarjem uravnavamo odgovor telesa na

stres. S posebnimi metodami lahko aktiviramo parasimpatik, ki je zadolžen za sproščenost. Vzpostavimo pretok ener-

gije po telesu, kar pomaga pri soočanju s stresom. Vplivamo pa tudi na vagusni živec.

Scenar terapije so zelo učinkovite, ne bolijo in so primerne za čisto vse – od dojenčkov, nosečnic in starostnikov.

Nujno je, da se naučimo obvladati stres. Kot smo videli, ga lahko obvladamo na različne načine, mogoče je še

najboljša kombinacija vseh, saj so vsi zelo učinkoviti.

Vzemite si čas zase, za obvladovanje stresa, saj si ga boste drugače morali vzeti za bolezen, kar bo veliko bolj neprijetno. ●

*Asja Frank, mag. farm.,
praktikantka funkcionalne medicine
in scenar terapevtka*

POZITIVNI UČINKI ČEBELJIH PRIDELKOV IN IZDELKOV

Čebele nas spremljajo že tisočletja. Med so izredno cenili že v pradavnini. Uporabljali so ga za sladilo, živilo, lepotilno sredstvo in zdravilo. Kleopatra je poznala skrivnosti negovanja in razvajanja z medom, saj ga je cenila kot eliksir življenja. Za naše prednike je bil med edino sladilo, vosek pa je bil nepogrešljiv vir svetlobe – lepa simbolika, ki razkriva, kako pomembne so čebele za človeštvo. Danes pa se vedno bolj zavedamo širšega pomena čebel in znamenitega reka, ki pravi, da brez čebel ne bo življenja.

Slovenci smo čebelarški narod, ponosni na dolgoletno čebelarstvo tradicijo. Še toliko bolj pa smo ponosni na bogat izbor pristnih čebeljih pridelkov in izdelkov, ki jih lahko ponudimo. Naravne danosti naše čudovite dežele omogočajo pridelavo različnih vrst medu. Predstavljamo vam tipične vrste slovenskega medu in njihove značilnosti. Ločimo jih po barvi, vonju, okusu in aromi. Okusite pestrost slovenskih medov in poiščite sebi najljubšega.

- Akacijev med je milega okusa, svetle barve in nežnega vonja.
- Lipov med je svetlo rumene do svetlo jantarne barve z zelenim odtenkom, diši prijetno po svežini, mentolu in lipovem cvetju.

- Cvetlični med ima vonj in aromo cvetlic, iz katerih izhaja.
- Kostanjev med je grenkega okusa in vsebuje veliko rudninskih snovi.
- Smrekov med je rdečerrjave barve z vonjem in aromo po sirupu iz smrekovih vršičkov, smoli in lubju iglavcev.
- Hojev med je pogosto temno sivorjave barve z zelenim odsevom in aromo po mleku v prahu, smoli.
- Gozdni med je mešanica različnih vrst mane, je od svetle do temno rjave barve z rdečim ali zelenim odtenkom. Vsebuje veliko rudninskih snovi.

Med je čebelji pridelek, ki ga čebele največ pridelajo in se tudi najpogosteje uporablja. Vsebuje veliko sestavin, ki so pomembne za delovanje organizma.

Priporočilo priznane romunske nutricionistke, čebelarke in poznavalke čebeljih pridelkov ter izdelkov v terapevtske namene ge. Aline Varadi je, da moramo posegati po čebeljih pridelkih, če želimo okrepiti imunski sistem. Zato ne gre zanemariti tudi drugih čebeljih pridelkov, kot so: cvetni prah, propolis, matični mleček. Varadijeva meni, da je pomembno dnevno uživanje medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa, saj vsebujejo vse, kar potre-

buje človeško telo za uravnoteženo delovanje.

Cvetni prah vsebuje idealno razmerje sestavin, ki jih potrebuje človeško telo za ohranjanje in izboljšanje zdravja. Vsebuje selen in cink, ki sta ključni sestavini za pravilno delovanje imunskega sistema. Cink je pomemben za razvoj in pravilno delovanje celic, selen pa pomaga organizmu pri obnavljanju celic.

Matični mleček vliva telesu moč, ohranja zdravje in krepi imunski sistem. Deluje protivnetno in pomaga v boju proti raku.

Propolis je uspešen v boju proti bakterijam in virusom, pa tudi glivicam. Na trgu dobite nov izdelek – negovalno razpršilo s propolisom BeeCare, ki je namenjeno čiščenju, negi in zaščiti rok.

Čebelji pridelki imajo lastnost, da organizmu dajo tisto, česar mu primanjkuje in so zato pomembni pri vzpostavljanju ravnovesja. Posnetek predavanja Aline Veradi najdete na povezavi <https://www.youtube.com/watch?v=fDgcSPfgtAk>.

Čebelji pridelki vsebujejo pestro paleto hranljivih snovi, ki jih telo potrebuje za uravnoteženo delovanje in jih ne najdemo v nobenem drugem živilu v tako skoncentrirani, kompleksni obliki.

Krepimo svojo odpornost, vzpostavimo ravnovesje v organizmu, poskrbimo za zadostni vnos antioksidantov in bomo uspešni v boju proti mikrobom z uživanjem čebeljih pridelkov in izdelkov slovenskih čebelarjev. ●

Čebelarstva zveza Slovenije

VGC DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

DEJAVNOSTI V VGC ILIRSKA BISTRICA

Toplejše vreme in daljši dnevi so marsikoga od nas zvabili v naravo in na druge vrste rekreacij. Pomlad pa je izboljšala tudi zdravstveno sliko v naših krajih in omogočila sproščanje ukrepov, povezanih s covid-19. Tudi na VGC Ilirska Bistrica smo ponovno odprli vrata za večino naših dejavnosti. Nekatere pa še vedno potekajo prek spleta in telefonov.

Ga. Jerica Strle opravlja dejavnosti v prostorih VGC-ja. Kljub temu prosimo, da jo pred obiskom kontaktirate na tel. št. 041 484 937.

Ga. Jasmin Tomažič iz DZA je dosegljiva na tel. št. 040 683 015.

Vsak ponedeljek 10.00–11.05 v Domu starejših občanov 12.00–13.30 na Kresnički, Prešernova 25a 16.00–17.00 v Domu starejših občanov 17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	NA KRILIH BESED – beseda kot zdravilo in orodje, branje, pogovor, petje izvajalka Jerica Strle SLOVENŠČINA ZA ALBANSKO GOVOREČE kontakt Jerica Strle na tel. št. 041 484 937 USTVARJALNE DELAVNICE, ročna dela, kontakt Jerica Strle na tel. št. 041 484 937 SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV, poteka v dveh skupinah, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič.
Vsak torek 8.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu 10.00–12.00 na Kresnički, Prešernova 25a 12.00–13.30 v VGC Domu na Vidmu 15.00–18.00 v VGC Domu na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE, facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času KUHANJE Z VDC-jem, kontaktna oseba Jerica Strle na tel. št. 041 484 937 POUK SLOVENŠČINE ZA BOSANSKO GOVOREČE, izvajalka Jerica Strle na tel. št. 041 484 937 POUK SLOVENŠČINE ZA ANGLEŠKO GOVOREČE, izvajalka Jerica Strle na tel. št. 041 484 937

14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
Četrtek 9.00–12.30 v VGC Dom na Vidmu Vsak 1. in 3. četrtek v mesecu ob 18.30 v VGC Domu na Vidmu Vsak 4. četrtek v mesecu od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	RAČUNALNIŠTVO: NIKOLI NI PREPOZNO (ena na ena), predhodni dogovor z Jerico Strle na tel. št. 041 484 937 Skupina za samopomoč ljudi s težavami v duševnem zdravju KORAK, vodita Judita in Anja DRUŠTVO INCA, informacije o vsebini in delovanju društva na tel. št. 05 62 73 824, Diana Pelosa, ali na drustvo.inca-oso@siol.net
Vsak petek 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO, svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE, energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na tel. št. 05 71 12 300 ali 05 71 41 361

Vse delavnice pod vodstvom Jožice Ramšak potekajo prek spleta. O terminih in izvedbah vas redno obveščamo na spletni strani in Facebooku.

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti!

Obveščali vas bomo prek spletne strani <https://www.lu-ilirska-bistrica.si> in Facebook strani VGC Doma na Vidmu <https://www.facebook.com/vgcilbisticapivka/>.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na tel. št. 05 714 50 22 v dopoldanskem času in na elektronskem naslovu vgc.ilbistrica@gmail.com.

11. 10. 2021 Dom starejših občanov Ilirska Bistrica praznuje častitljivih 30 let delovanja. Ob pomembnem jubileju smo se odločili, da mu v Bistriških odmevih posvetimo posebno rubriko. Tokrat predstavljamo zaposlene, ki so že 30 let v službi v DSO Ilirska Bistrica. Vabljeni k zanimivemu branju!

FINANČNO-RAČUNOVODSKA SLUŽBA

Na začetku sta bili v finančno-računovodski službi le dve zaposleni. To je bilo obdobje, ko so se začeli uvajati računalniški programi, administracija pa je bila še vedno ročna. Zaposleni sta bili zadolženi za kadrovsko službo, administracijo, pošto, oskrbnino in plače, zato sta morali zelo dobro poznati celotno področje.

»Meni je bilo v domu lepo že od samega začetka. Z domom smo rasli, nobena stvar nam ni bila težka in vsi smo bili kot ena veriga. Noben člen ni manjkal, saj smo se zavedali, da moramo delovati enotno. Bili smo mladi in zelo zagnani,« se svojih prvih let v ustanovi na Medenovem hribu spominja Tatjana Slosu.

Danes so v finančno-računovodski službi zaposlene tri delavke, kot pravi Tatjana Slosu, pa je njihovo delo zahtevno: »Moj delovni dan poteka različno: od 30.

do 15. v mesecu je zelo naporno, ker imam veliko dela s pokojninami, z oskrbninami, s plačami in z izdanimi računi. Te zadeve morajo biti urejene do roka in to zna biti zelo zahtevno. Po 15. v mesecu pa je čas za tekoče zadeve, kot sta refundacija zah-tevkov in knjiženje, a je tempo veliko bolj umirjen.«

Generacija, ki je rasla z domom, je bila čisto drugačna od generacije, ki je zaposlena danes. Prejšnje generacije se bile po mnenju Tatjane Slosu mlade in bolj

zagnane, imele so drugačno vzgojo ter mišljenje. Živele so skupaj z domom, trdno delale za skupno dobro, da bi na koncu vsi nekaj imeli od te ustanove. Včasih je bilo čutiti občutek pripadnosti, danes pa gre mlajši generaciji bolj za službo. Prej je bilo zaposlenim zelo lepo, saj so skupaj hodili na izlete in se veliko družili, korona pa je vse ustavila in jih dejansko osamila.

»Tri desetletja v domu starejših so minila zelo hitro, saj se mi zdi, kot bi bilo včeraj. S svojim delovnim mestom sem zelo zadovoljna in z veseljem hodim v službo. Mišlim, da če se s sodelavci dobro razumeš, je delo bolje opravljeno. Ocenjujem, da je tako v naši hiši in našem računovodstvu. V službi moramo sodelovati in se pogovarjati, saj bo le tako delo uspešno. Dom mi je dal in mi še vedno daje veliko znanja, le-to pa bogati in delo z ljudmi me plemeniti. Če si prijazen do sočloveka, je tudi ta prijazen do tebe in ti podari nasmeh, saj čuti, da si ga razumel,« je ključ do uspešnega dela opisala Slosu. ●

PREHRANA

Igor Hrvatin pravi, da so se v začetku še vsi učili, saj niso bili vajeni pripravljati takšnih obrokov. Prej je bil zaposlen v restavraciji *A la carte*, kjer se je srečeval z dietno prehrano za sladkorne bolnike in

žolč. En jedilnik je bil namenjen zdravim stanovalcem, drugi pa dietni prehrani. V kuhinji so se morali tudi prilagajati raznim boleznim. Sprva smo bili v kuhinji zaposleni trije kuharji in trije pomočni-

ki, hrano pa smo pripravljali za 35 do 50 ljudi, a se je število obrokov iz dneva v dan večalo. »Spoznavali smo vedno nove ljudi, ki so potrebovali drugačno hrano, in prilagoditi smo se morali njihovim potrebam,« se spominja Igor Hrvatin.

»Prvi jedilnik je bil sestavljen iz močnejših jedi, za diete pa smo pripravljali piščančje in zajčje meso ter teletino. Najbolj pa smo

stanovalce razveselili z domačimi jedmi, ki so se kuhale v naših krajih. Mednje spada krompir v zevnici, bela polenta, jetrn'ca na golaž, jota, koleraba s slanino ali klobasami in domače pečenice. Ta hrana jih razveseli še danes,« priljubljene jedi opiše Igor Hrvatin.

Sedaj v DSO Ilirska Bistrica pripravljajo obroke za 231 stanovalcev, od 25 do 45 obrokov dnevno pa razvozijo zunanjim interesantom. V kuhinji je zaposlenih pet kuharjev, osem pomočnikov in dve razvoznici.

Igor Hrvatin pravi, da sta razpored in organizacija v kuhinji ključna: »Naše delo je zelo povezano s časom, saj mora biti obrok pripravljen ob posamezni uri. Ob pol sedmih pridemo in pripravimo zajtrk. Po zajtrku pa že začnemo pripravljati kosilo. Kuhamo za pet organizacijskih enot

– dva prizidka in tri nadstropja. Hrano naložimo v dvigalo in jo razdelimo, da pride še topla do stanovalcev. Osrednja restavracija omogoča 50 stanovalcem, da jih lepo postrežemo. Zelo pomembno je prilagajanje in spremljanje – če se stanovalcu zdravstveno stanje poslabša, je treba vsaj začasno spremeniti konsistenco hrane. Stanje se iz dneva v dan lahko spreminja.«

V domu starejših so v »normalnih« časih organizirali 12 skupinskih praznovanj na leto. Vsak mesec so v kuhinji spekli torto za slavljenke, ki so praznovali rojstni dan v tem obdobju. Slavljenki so se lahko posladkali s torto, nazdravili in zaplesali ob zvokih harmonike. S korono pa se je vse ukinilo, saj druženja niso bila več dovoljena. Zdaj se slavljenki lahko le posladkajo z malenkostmi.

»11. oktobra praznujemo obletnico doma starejših občanov. V tem tednu se v celoti posvetimo peki peciv. Običajno smo spekli od 10 do 15 vrst peciv in prva hladilna komora je bila polna slaščic. Ansambel je igral in imeli smo celo slavje. Po uradnem zaključku smo si pripravili krajšo zabavo z osebjem in ansamblom v jedilnici. Vsi smo nestrpno pričakovali obletnico. Ob večjih obletnicah smo spekli torto velikanko, ki smo pripravili v obliki doma, s prednje strani. Včasih smo ob slabem vremenu slavje preselili v dvorano. Letos pa bomo videli, kako bo, saj ima korona svojo moč. V načrtu imamo orehovo potico, ki bo dolga kar 30 metrov,« nam je jesensko slaščičarsko doživetje predstavil Hrvatin.

PRALNICA

Že leta 1991 je pralnica v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica veljala za najsodobnejšo in najnaprednejšo pralnico, ki so jo pogosto obiskovali kot primer dobre prakse. Drugod so bile pralnice majhne in umeščene v kletnih prostorih, pralnica v domu pa je bila že tedaj prostorna in zračna. Dunja Baša in Bogdana Šelj skupaj delata že celih 36 let, saj sta iz laboratorija Tovarne organskih kislin prišli v velik »laboratorij« DSO Ilirska Bistrica.

V začetku so bili v pralnici doma starejših štirje pralni stroji: dva sta imela kapaciteto 40 kg, največji stroj je lahko opral do 80 kg, najmanjši pa 12 kg perila. »V večji stroj smo takrat perilo nalagale kar s pomočjo palice. Za sušenje oblačil pa sta bila na voljo dva sušilna stroja, ki sta bila večja od današnjih. Takrat je bila cela pralnica na paro, tudi likalniki. Če danes želiš likati, prižgeš likalnik in likaš. Včasih je bilo treba zakuriti kotel in čakati, da se vse segreje, če si želel kaj narediti. Če sva bili v pralnici za praznik, je moral delati tudi hišnik, ki je skrbel za kotel, saj drugače nisva mogli delati. Zelo smo bili odvisni od kotla, ker če se je pokvaril, je celotna pralnica stala,« se razmer v stari

pralnici spominjata Dunja Baša in Bogdana Šelj.

Leta 2014 je bila izvedena energetska prenova pralnice in stroji so se zamenjali. Dobili so tri pralne stroje s kapaciteto 30 kg in manjši stroj, ki opere 10 kg naenkrat. Zdaj v pralnici lahko operejo 100 kg perila naenkrat, prej pa so oprali 172 kg. Po uspešno izvedeni energetski prenovi pralnica deluje na kombinacijo elektrike in plina. Pralni stroji so na električno, sušilni stroji na plin, likalna miza za rjuhe in likalnik pa sta prav tako na električno.

Kakor pojasnjujeta Dunja Baša in Bogdana Šelj, takrat še ni bilo »jogi« rjuh

in podlog, ampak le navadne rjuhe, ki se jih je likalo celo dopoldne. »Na začetku se je pral predvsem bombaž. Pisane ga se ni sušilo v sušilcu kot sedaj, ampak smo sušili na vrveh, ki so bile napeljane po celotni pralnici. Danes tako sušimo le občutljive materiale, kot je na primer volna. Danes imamo »jogi« rjuhe in rjuhe iz mečkanke, ki jih ni treba likati. Tudi prtov ni več. So le prtički, ki jih likamo na roko,« pojasnjujeta perici.

Da je perilo pravočasno oprano, danes skrbijo štiri zaposlene. »V ponedeljek operemo 530 kg perila, v soboto pa 390 kg. V ponedeljek je več, ker v nedeljo ne delamo. Nekaj ostane tudi za torek in tako se razporedi. Ko so menjave rjuh, je perila več,« dodajata zaposleni Šelj in Baša.

Tri desetletja v DSO Ilirska Bistrica so hitro minila in veliko sprememb sva dali skozi, saj se je zamenjalo veliko stanovalcev. Iz gospodarstva sva prišli v socialno ustanovo in služba za vmesno obdobje je v tem času postala stalna služba. Lepo nama je in tu bova skupaj do upokojitve,« zaključita svojo zgodbo Dunja Baša in Bogdana Šelj.

ZAČETKI

Pred otvoritvijo doma na Medenovem hribu 11. oktobra 1991 je bilo treba dom temeljito očistiti, zato so zaposleni, ki so bili tam prisotni z dušo in s telesom, prostore očistili sami in s svojimi krpami. Takrat je bilo veliko ljudi na zavodu za zaposlovanje, zato je Dom starejših občanov Ilirska Bistrica prejel veliko število prošenj za razpisana delovna mesta. Selekcija se je izvedla z obsežnimi psihološkimi testi v Ljubljani, ki so jih opravili le najboljši.

Od septembra 1991 do 1. marca 1992 so bile v domu zaposlene štiri srednje medicinske sestre in trije izučeni bolničarji. Ostali, ki so bili sprejeti za bolničarja, so morali opraviti prekvalifikacijo za bolničarje, ki sta jo zahtevala zbornica in ministrstvo za zdravje. Dopoldne so delali, popoldne pa so se šolali v Sežani.

Ko se je sprejemalo stanovalce iz bližnjih domov, se je povečeval tudi kader. 1. marca 1992 je s porodniškega dopusta prišla še ena srednja medicinska sestra in počasi se je začelo opremljati ambulantno v doma. V stavbi ni bilo zdravnika, zato je na hišne obiske prihajal zdravnik iz urgence. Glavna medicinska sestra je bila Arijana Vilotič, ki

je prišla iz Ljubljane in ostala v domu do 1. maja 1992.

Kot višja medicinska sestra je nato nastopila Sonja Penko. »Takrat ni bilo toliko bolniških kot danes, ko je za vsako malenkost bolniška. Pred 1. majem sem si vzela dopust, a me je glavna sestra klicala, da odhaja na bolniško, in sem morala v službo. In ostala sem v službi, saj sem sama prevzela mesto glavne sestre,« je poudarila Sonja Penko, ki je sedmo stopnjo izobrazbe zaključila ob delu v Ljubljani.

»Delali smo vsi vse. Kot glavna sestra sem vodila psihiatrično ambulantno, ki jo sedaj vodi diplomirana medicinska sestra. Pomagala sem pri vsem. Računalnika ni bilo in papirje sem nosila domov. To je bilo zelo zahtevno delo, in ko so se mi pojavile zdravstvene težave, sem to delo pustila, saj sem pregorela. Včasih so srednje medicinske sestre delale vsa strokovna dela, ker so prihajale iz bolnišnic: menjavale so urinski kateter pri moških, kanile in vstavljale sonde. To delo sedaj opravlja zdravnica Barbara Dekleva, ki je v domu vsak dan od ponedeljka do petka. Sprva je bil v domu zdravnik dvakrat tedensko, nato pa sta nastopili zdravnici Tavčer in Komen, ki sta bili tu redno – najmanj trikrat na teden,«

se spominja diplomirana medicinska sestra Sonja Penko.

VELIKE SPREMEMBE, KI SO SE ZGODILE V TREH DESETLETJIH

Med pomembne medicinsko-tehniške pripomočke, ki so korenito spremenili delo v zdravstveni negi, sodijo manjša dvigala za dvigovanje nepokretnih stanovalcev, ogromna izboljšava pa so tudi pomične postelje na daljinsko upravljanje, ki omogočajo različne nastavitve in kopalne kadi za lažje umivanje stanovalcev. Za nego pa so nepogrešljivi inkontinenčni pripomočki, kot so pene za umivanje in podobno, ki osebo občutno olajšajo delo.

Veliko se je v domu starejših spremenilo tudi s pravilnikom, ki omejuje delo srednjih medicinskih sester in je prišel v veljavo 1. septembra 2019. Prej so denimo preveze ran in jemanje urina, menjavo infuzije in odvzem krvi opravile srednje medicinske sestre, po tem datumu pa so vsa ta dela padla na pleča diplomiranih medicinskih sester. Zato so srednje medicinske sestre morale v šolo, če so želele delati z zdravnikom.

Spremembe v domu občutijo tudi pri obveščanju svojcev, ki si želijo informacij. Če nekdo tako zboli, da potrebuje kisik ali infuzijo, pristojni zaposleni takoj obvesti svojce. Včasih se jih je obvestilo le, če so bili stanovalci odpeljani v bolnišnico, a časi se spreminjajo in tudi dom

gre v korak s časom, saj vedno skrbi za dobrobit stanovalcev. Tako npr. o padcu, ki se zgodi, ker se je nekdo zapletel, ni prestopil ali je dementen, nemudoma obvestijo svojce. Svojcem se namreč ljudje zaupajo, pa tudi svojci, ki redno prihajajo v dom, prvi opazijo morebitne spremembe in so zato v veliko pomoč, saj velikokrat prav oni osebo pomagajo razvozlati, kaj določeno osebo teži. Ključ do uspeha vidijo v dobrem sodelovanju vseh strani.

»Tudi materiali so bili včasih drugačni, saj ni bilo plenit, kot jih poznamo danes, ampak smo uporabljali tetraplenice in rjuhe. Imena zdravil za vsakega stanovalca so bila napisana na listku v fotoalbumih, in ko so se zdravila spremenila, smo izbrisale stara in dopisale nova zdravila. Ponoči smo pripravljale terapijo za naslednji dan in sterilizirale gaze v sterilizatorju. Sedaj imamo pakirane gaze. Danes imamo tudi inzulin peresnik, na katerem izbereš enoto in je stvar zaključena, prej pa smo uporabljali injekcije,« se sprememb na bolje spominja Mirjam Boštjančič, srednja medicinska sestra.

Zdravstvena nega je v zadnjih treh desetletjih bistveno napredovala in s tem so se spreminjali tudi postopki: »Imeli smo veliko izobraževanj, ki so pomembno vplivala na naše strokovno delo. Veliko nam je bilo ponujenega in mi smo se udeleževali vseh izobraževanj, saj smo si tako uspešno širili svoje znanje,« je sklenila delovna inštruktorica Andreja Skok.

Da se je v hiši od zmeraj vedno vlagalo v kakovost storitev, potrjuje tudi delovna inštruktorica Patricija Smajla, ko pravi: »Nikoli se nismo sprijaznili s povprečnostjo, vedno smo želeli biti dobri in boljši. Tako so bile prve kolegice poslone na izobraževanje o demenci že leta 1999. To je bila tedaj še tabu tema za zdravstvo, a kolegice so skozi vsa leta pridno nadgrajevale znanje o demenci.«

NOVE TEHNOLOGIJE, KI OLAJŠAJO DELO

V domu starejših so bili velikokrat korak pred časom, saj so se že kmalu zavedali pomena meritev vitalnih funkcij. »Že po nekaj letih smo v domu nabavili SpO2 za merjenje nasičenosti krvi s kisikom in si s tem pomagali. Po desetih, petnajstih letih

pa v zdravstvu brez tega ne moreš ničesar narediti. Krvni sladkor in vitalne znake izmeri srednja medicinska sestra in jih vnese v računalnik. Zdravniki pa imajo vpogled v vse diagnoze in terapije. Takoj vidijo, če je nekdo srčni ali psihiatrični bolnik. Brez računalnika in pripomočkov pri meritvah ne gre. Pripomočki se posodablajo, mi pa redno kupujemo, kar potrebujemo,« zagotovi Sonja Penko.

Nepogrešljivi so pripomočki, pri katerih se vse nastavi le s pritiskom na gumb. Prej se je vse delalo na roke. Danes nam delo občutno olajšajo računalniški programi, ki nam omogočajo hiter dostop do podatkov o stanovalcih. Včasih smo namreč morali po karton v ambulantno, sedaj pa je vse na dosegu roke,« učinkovitosti moderne tehnologije pritrdi tudi Andreja Skok.

BOJ S KORONAVIRUSOM

Med prvim valom koronavirusa so se okužbi v domu uspešno izognili, a jim je je veliko težavo predstavljala nabava osebnih pripomočkov. V normalnih okoliščinah so robo naročali vsak mesec dni in je bila povsod na zalogi, potem pa naenkrat ni bilo ne mask, ne razkužil, ne rokavic. »Naši dobavitelji so dobili nekaj robe, a so jo korektno razdelili: vsaki ustanovi nekaj. Vse je bilo dražje. Z vodjo službe zdravstvene nege in oskrbe Silvo Cek Zadnik sva vsake tri dni prosili dobavitelja, če nam lahko pošlje dodatna razkužila, saj imamo tri hiše in se razkužila hitro porabijo. Ko roba pride, jo moraš pregledati in razdeliti po hiši in to počnemo diplomirane medicinske sestre. Ko se je sprostilo, smo si takoj naredili zalogo setov za previjanje in rokavic,« pove Sonja Penko.

V drugem valu je pred okužbami klonil tudi DSO Ilirska Bistrica in v skladu s kriznim načrtom za obvladovanje koronavirusa se je 1. novembra v Domu na Vidmu odprla rdeča cona za okužene stanovalce, ki je delovala dva meseca. »Veliko smo improvizirali in se dogovarjali, a vedno nas je spremljala dobra volja. Izvajali smo nego, hranjenje, hidracijo, preoblačenje, dvigovanje, veliko meritev, pa tudi čiščenje tal in stranišč je bilo naše delo. Delali smo 24 ur v dveh izmenah. Vsak dan je nekaj manjkalo, vsak dan so pošiljali zdravila, obloge za preveze, in do-

važali kisik. Z domom smo bili na telefonski liniji in takoj so pripeljali, kar smo potrebovali, zato je delo potekalo nemoteno. Z 31. decembrom so rdečo cono v Domu na Vidmu zapustili še zadnji stanovalci. Rdečo cono pa smo formirali tudi v prizidku 2 v kletnih prostorih,« je obseg dela v izrednih razmerah opisala Mirjam Boštjančič.

Sedaj diplomirane medicinske sestre vsak teden testirajo zaposlene, ki niso bili cepljeni, in postopoma so začeli tudi s testiranjem zaposlenih, ki so okužbo že preboleli. Nonstop pa se sledi anketam na recepciji, stikom od stikov in vedno so v domu pod pritiskom, da bi se spet kaj pojavilo. Obiski so se po navodilih strokovnega tima ministrstva sprostili in tudi najave svojcev niso več potrebne. Svojci vstopajo v dom skozi recepcijo, kjer jim izmerijo temperaturo, jih popišejo in povprašajo o počutju. Kot opažajo, se okužbe pri zaposlenih največkrat pojavljajo pri prenosu iz vrtca in šole, v domu pa okužb trenutno ni.

»Pazljivi smo na tiste, ki jih sprejememo v dom in niso preboleli ali bili cepljeni proti

Zaposleni, ki že tri desetletja delajo v DSO Ilirska Bistrica, so:

Baša Dunja, Boštjančič Mirjam, Brožič Tanja, Debeljak Marjeta, Gombač Slavica, Grbec Zvonimira, Hrvatini Igor, Hrvatini Marija, Iskra Darinka, Klarić Martina, Penko Sonja, Slosu Tatjana, Smajla Patricija, Šabec Martina, Šelj Bogdana in Skok Andreja.

Na skupinskih fotografijah manjkata Brožič Tanja in Šabec Martina.

Covid-19, zato jim naredimo hitri test že pred sprejemom in v skladu z vsemi strokovnimi smernicami. Nato sprejetega damo v prosto sobo v sivo cono. Zanj skrbijo po profilih določeni zaposleni. Za tja namreč rezerviramo poseben kader. Zaposleni se tako ne mešajo med seboj. En teden po sprejemu ga testiramo s PCR-testom, in če je negativen, je stanovallec po dveh tednih razporejen v izbrano sobo,« potek sprejema v dom pojasni Sonja Penko.

Po 1. maju so bili cepljeni vsi stanovalci, ki so si to želeli, začeli pa so tudi s cepljenjem stanovalcev, ki so preboleli covid-19. »Stanovalci niso imeli stranskih učinkov: eni gospe je otekla roka, drugi stanovallec pa je imel vročino. Delavci, ki smo se cepili že 27. decembra in dobili drugo dozo 20. januarja, se bomo verjetno jeseni zopet cepili,« meni Sonja Penko.

Dom starejših občanov vzorno skrbi za zdravje svojih zaposlenih, ki so za-

radi zdravstvenih težav zaposleni za polovični delovni čas.

»Iz srednje medicinske sestre sem po 35 letih dela postala delovna inštruktorica in delam na enoti varovanega oddelka odprtega tipa, kjer s svojo delovno skupino izvajamo razne aktivnosti: zlagamo puzzle, barvamo, zvijamo povoje, igramo miselne igre, se pogovarjamo in sprehajamo ob lepem vremenu. Pri svojem delu ne dvigujem stanovalcev in imam možnost dela sede ali stoje, kar je za moje zdravje bistveno,« svoje delovne zadolžitve, ki so prijazne do njenega zdravja, opiše Patricija Smajla, ki je kot delovna inštruktorica zaposlena zadnje leto dni.

Zaradi zdravstvenih težav je sedanje vodstvo stopilo nasproti tudi Andreji Skok in ji dodelilo drugo delovno zadolžitev, ki je primerna za njene zmožnosti. »Delo delovne inštruktorice mi veliko pomeni in vsako jutro si rečem, da sem srečna, da imam službo, ki jo z veseljem

opravljam. 25 let sem neumorno delala vse dni v tednu brez rednega ritma, zato sedaj zelo cenim priložnost, da v teh štirih urah dopoldne lahko od sebe dam svoj maksimum,« zadovoljno pripomni Andreja Skok, ki opravlja delo delovne inštruktorice že tretje leto.

DELO V DOMU STAREJŠIH

Vse sogovornice s 30-letnim delovnim stažem v domu na Medenovem hribu so si enotne v tem, da delo z veseljem opravljajo, se dobro razumejo s sodelavci in z nadrejenimi ter se dobro počutijo med starejšimi ljudmi, ki so polni znanja in izkušenj. Kakovostni odnosi s stanovalci in svojci pa zaposlenim dajo potrditev, da so na pravi poti, in da delajo dobro. Potrditev pa jim daje nov elan za številne podvige in nove zmage, ki jih čakajo v prihodnosti. ●

SKUPNO V PAVLOVČEVI GALERIJ

Leto je minilo in člani »Likovnega društva Franceta Pavlovca« iz Ilirske Bistrice so v Pavlovčevi galeriji postavili na ogled svoje umetnine, nastale v zadnjem obdobju. Dvanajst ljubiteljskih slikarjev je prispevalo po eno, dve, nekateri celo tri slike po lastnem izboru. Vseh 20 del so slikarke in slikarji ustvarili doma v svojih ateljejih. Tematika je različna in prav tako tudi tehnika. V tem pomladnem času seveda prevladujejo rožice in krajinski motivi, najdemo pa tudi drugo, njim ljubo, tematiko.

Likovno društvo Franceta Pavlovca deluje po ponovni oživitvi (delovalo je že med leti 1970 in 1994) nepretrgoma 19 let. V tem času je prihajalo do velikega nihanja števila članov, trenutno društvo šteje 16 članov, 14 slikark in slikarjev, eno podporno članico in enega častnega člana.

Vsako leto del aktivnosti projektno posvetijo tematiki, aktualni na zgodovinskem, kulturnem ali družbenem področju. V letu 2020 so korona ukrepi tudi društvu onemogočili realizacijo vseh zastavljenih ciljev, uspešno so izvedli projekt *Voda, vir življenja*, z likovno delavnico pa seminarjem, slikarsko kolonijo, slikanjem na terenu in postavili tri razstave. V tekočem letu nameravajo na raznih delavnicah, seminarjih, izobraževanjih in koloniji poglobiti likovna znanja in ustvarjati na temo kulturne dediščine (stari predmeti, arhitektura z elementi), končni produkt pa bo vsaj še ena ali celo dve likovni razstavi. To skupinsko razstavo si bodo obiskovalci lahko ogledali vse do 13. maja v tem letu. ●

Petar Nikolić

»TOPOT MED KRAJINAMI« RAJKA KRANJCA

»Topot med krajinami« je naslov razstave bistriškega slikarja in kustosa Pavlovčeve galerije v Ilirski Bistrici Rajka Kranjca, ki so jo v sredini meseca maja 2021 postavili prav v tej galeriji na ogled občanom in drugim obiskovalcem.

Podobe konjev in v zadnjem času svojstvene črno-bele krajine sta temi, ki slikarju Rajku Kranjcu predstavljata največji izziv. Porodila se mu je ideja, da tokrat oboje združi z namenom, da delček energije, ki jo vedno občutimo ob pogledu na konja, preplavi mrtve podobe krajin. S tem je seveda dosegel tudi razgibanost, ki jo na razstavah velikokrat pogrešamo.

Rajko Kranjec se s slikarstvom ukvarja že mnogo let, prvič pa se je javnosti samostojno predstavil konec leta 1997. Do danes se lahko pohvali z mnogimi samostojnimi razstavami, kar nekajkrat pa je sodeloval tudi na skupinskih. Preizkušal se je v različnih tehnikah, akrilu, olju in tušu, pa tudi mešani tehniki. V vseh teh letih je menjaval tudi tematiko, kot na primer upodabljanje stare krajinske arhitekturne dediščine, vedno so mu bili poseben izziv portreti in živalska figuralika, v zadnjih letih pa realistično, seveda, na svojstven način slika krajinske motive. Zelo znan je njegov večno mlad in nikoli dokončan cikel Čudoviti svet, ki ga je že velikokrat pokazal na razstavah doma in tudi drugod.

Proti koncu leta 2002 je na pobudo takratne kulturne organizacije združil bistriške slikarje in ponovno je zaživel *Likovno društvo Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica*, ki ni delovalo več kot desetletje od njegovega prvotnega nastanka. Že takrat je pokazal svoje organizacijske sposobnosti in društvo uspešno vodil do leta 2010. V teh letih je organiziral veliko društvenih – skupinskih razstav in nekaj likovnih kolonij.

Pavlovčevo galerijo, nekoč samo Galerijo Doma na Vidmu, so uradno odprli pred devetimi leti in od vsega začetka Rajko Kranjec v njej neprekinjeno organizira, vodi in ureja takšne ali drugačne razstave. Leta 2018 je prejel plaketo Občine Ilirska Bistrica za področje kulturnega udejstvovanja.

Vseh 17 razstavljenih del, napravljenih v akrilni tehniki, je nastalo v zadnjih štirih letih, v galeriji pa si jih je bilo moč ogledati do 10. junija 2021.

Zaradi še vedno veljavnih ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa svečane ga odprtja razstave niso organizirali. ●

JADRANU ŽIBERNI – ŠKURU (1946–2021)

Pisalo se je leto 1963, ko se je kot eden izmed prvih igralcev priključil »Rokometnemu klubu Partizan Ilirska Bistrica« in zasedel mesto vratarja.

Uradno je *Rokometni klub Partizan Ilirska Bistrica* začel igrati v enotni *Primorski ligi* leta 1964. Pod trener-sko taktirko Janeza Štruklja je klub treniral, igral in se udeleževal turnirjev. Tri leta pozneje je rokometni klub dosegel odličen rezultat, saj je bila kot drugouvrščeni ekipi *Primorske lige* omogočena izvedba turnirja za uvrstitev v *Prvo slovensko ligo*. Žal se *Rokometni klub Partizan Ilirska Bistrica* ni uvrstil v *Prvo slovensko ligo*, a kvaliteta igre je pokazala, da se bistriški rokometni klub, ki se je nato preimenoval v *Rokometni klub Topol*, uvršča v sam vrh primorskih rokometnih klubov.

V brošuri *50 let rokometna na Bistriškem* je moč zaslediti, da je Jadran Ži-

berna v naslednjih letih na tekmi v Novi Gorici zaklenil svoja vrata nasprotniku. Leta 1967 pa se je nekako tiho poslovil od igranja.

Z vztrajnostjo »očetov« bistriškega rokometista se je *Rokometni klub Topol* obdržal in odlično nastopal v *Primorski ligi*, leta 1968 pa je osvojil tudi prvo mesto in se uvrstil v *Prvo slovensko ligo*.

V letu 1972 se je *Rokometni klub Topol* znašel v hudi finančni, kadrovski in organizacijski krizi. Janez Štrukelj je odšel v Novo mesto zaradi vojaških obveznosti, zato se je pojavilo vprašanje prihodnosti kluba. Zunanja rešitev ni prišla v poštev. Porodila se je ideja, da se obrnemo na Jadrana. Verjeli smo v njegovo poštenost, delavnost, znanje, izkušnje in zaupanje. Nismo vedeli le, ali nam ga bo

uspešno prepričati. Na naše veliko veselje je pristal in bistriški rokometni klub je na novo začel pisati zgodovino. Sprejel je vlogo trenerja in po opravljenem izpitu postal prvi licenciran trener bistriškega rokometnega kluba ter – kot vsi dosedanja trenerji – še predsednik in blagajnik kluba. Da bi ga razbremenil, je funkcijo predsednika kluba prevzel tudi Tomo Šajn.

Ko je *Rokometni klub Topol* zapustil *Primorsko ligo*, je bilo uspešno delo Jadrana Žiberne v klubu žal že zaključeno.

Presenetil si nas s prezgodnjim odhodom. Na tvoji zadnji poti te zaradi znanih okoliščin nismo mogli pospremiti na tvoje poslednje počivališče, a radi se te bomo spominjali v naših pogovorih. Tvoje ime bo v bistriškem športu zapisano z velikimi črkami.

Dragi Škuro ali po domače Štenclj, hvala ti za vse, k čemur si po svojih najboljših močeh prispeval za rokomet v našem kraju! ●

Vilko Grlj in Mišo Žbogar

Ekipa trenerja Jadrana Žiberne

Z leve stojijo: Vilko Grlj, Vladimir Primc, Jože Novak – Tozo, Vladimir Dimnik, Marjan Mateta, Miloš Žbogar, Boris Rože, trener Jadran Žiberne;

čepijo: Miran Šepc, Branko Puželj, Leopold Oblak, Zlatko Smrdel, Miro Kirn; manjkajo: Damir Dujmovič, Lado Šestan, Iztok Ščuka, Jože Vizjak...

VSI IMAMO ENAK SRČNI ZAPIS

V času, ko nas oklepajo tegobe vseh vrst, se zgodi tudi kaj lepega. Meni je pomoč, ki jo v starosti potrebujem, ponudil mladenič Seldin in nastal je spodnji zapis.

*Muco ljubljeno gledala je mala Anka.
Muca, ti si prava poredna zaspanka!
Miška mi je sinoči pojedla belo nogavičko,
a ti nisi niti z repkom mignila.
Spala si celo noč.
Ko je napočilo jutro, si pritekla.
Želiš skodelico mleka?
Vedi, je ne boš dobila.
Nimam te več rada.
Tvoja sestra.*

Bil je čas korone, sonce je sijalo, a je pojemala njegova moč. Nakazovalo je, da bo lepa jesen. Ob delu in času počitka sva se spoznavala. Pod našim brkinskim latnikom, ki se je bahal z obilno letino, sva s Seldinom govorila prijazne besede. Sedel je na klopi, daleč od mene, jaz pa sem zapisovala njemu ljubo pesem iz otroštva, ki mi jo je želel povedati. Ko je pesem v svojem jeziku polagal pred-

me, so mu sijale oči. V njegovem glasu je bila melodija nežna in mehka. A kaj pesmica, to je zgodba iz gnezda njegovega doma, tam daleč. To je zgodba toplote njegovih staršev. Vse je ostalo daleč proč, a bo za vedno z njim.

Vsi smo enaki s svojimi zapisi v srcu. Ni razlike, kateri jezik govorimo, od kod prihajamo. Če imaš v srcu pesmico in glas v spominu, tudi ko hodiš po svetu, nisi sam. Enak si meni in mnogim, ki živimo na tem planetu. Seldin je imel domovino, zdaj v mislih beži k njej in se trudi, da bi kraju, kjer zdaj živi in kjer se mu je rodil otrok, lahko rekel – moja domovina. ●

Danica Pardo

FESTIVAL DOJIVA SE 2021

Ob zaključku tedna dojenja, ki bo od 1. do 7. avgusta 2021, bo organiziran **Festival Dojiva se 2021** v sklopu organizacije društva **Pod srcem**.

Festival bo v Ilirski Bistrici in v kar 21 drugih krajih po vsej Sloveniji.

Od 1. do 6. avgusta 2021 bodo na voljo brezplačna online predavanja v okviru *Veva, šole za starše*, v soboto 7. avgusta 2021 pa se dobimo v senči pod krošnjami

šnjam pri baru Črne njive med 9. in 12. uro.

Festival je namenjen staršem in bodočim staršem, ki jih zanima zgodnje obdobje otroka in malčka ter njegov razvoj. Cilj je opolnomočiti žensko,

mamo in družine. Rdeča nit dogodka bo druženje, podpora in izmenjava informacij.

V okviru triurnega srečanja v senči pri baru Črne njive bo potekal tudi spremljevalni program, in sicer:

- svetovalnica za dojenje,
- informacije o gibalnem razvoju in pravilnem rokovanju,
- »zero (or less) waste«: pralni vložki, pralne prsne blazinice, pralne plenicice,
- bosonoga obutev,
- fotokotiček,

- milni mehurčki za starejše sorojence,
- knjižnica (nekaj dobrih knjig, ki jih je vredno prebrati že pred porodom),
- deljenje lepih misli in vodnikov.

Dogodek je brezplačen, vabljeni ste vsi. Mi se že veselimo srečanja z vami. O dogajanju na festivalu si lahko preberete tudi na spletni strani www.dojiva.se. ●

Zaupam si *

veva

sobota 7. 8. 2021

Festival Dojiva se

ILIRSKA BISTRICA - V SENCI POD KROŠNJAMI

PRI BARU ČRNE NJIVE

OD 9.00 DALJE

www.dojiva.se Festival Dojiva se

Osebne finance tu in zdaj.

Paketi za fizične osebe

e-paket

2,99 EUR / mesec

Vključuje:

- osebni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Mastercard debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- trajniki: neomejeno
- direktne bremenitve: neomejeno
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: **do 10 mesečno**

paket standard

4,99 EUR mesečno

Vključuje:

- osebni račun: odprtje in mesečno vodenje
- Mastercard debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- papirnati nalogi (UPN) – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: **do 6 mesečno**

e-paket s plačilno kartico

Mastercard

3,99 EUR mesečno

Vključuje:

- osebni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Mastercard debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- trajniki: neomejeno
- direktne bremenitve: neomejeno
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: **do 10 mesečno**
- Mastercard kreditna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba

KORONAVIRUS – TESTIRANJE IN CEPLJENJE

1. Se testiramo za ali na koronavirus ali covid-19 (virus ali bolezen)?

V Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ2 2014) na portalu Fran izvemo, da je dvovidski glagol testirati nadomestljiv s sopomenskim glagolskim parom preizkušati oz. preizkusiti, in da je v medicinski stroki uveljavljena vezljivost: **testirati koga/kaj s čim**.

V pravopisnem slovarju SP 2001 se med zgoraj omenjenimi značilnimi zvezami pojavlja tudi obrazec s predložnim tožilnikom: **testirati koga na kaj** – npr. *bolnika na alergijo*.

Aktualno dogajanje je povzročilo, da je raba glagola **testirati** precej narasla. V besedilih medicinske stroke se pojavlja najpogostejše prav primer: **testirati koga na virus; testirati koga na okužbo z virusom**.

Podobno tudi Sprotni slovar (2014–), ki glagol testirati v pomenu <opraviti postopek za ugotavljanje prisotnosti povzročitelja bolezni ali določene

snovi, učinkovine> veže s predlogom na: **testirati na prisotnost protiteles, testirati na prisotnost drog**.

S testiranjem preverimo prisotnost virusa, ki povzroča bolezen covid-19, torej bi okrajšano rekli, da sebe ali nekoga **testiramo na virus in ne na bolezen**. Tako rabo potrjujejo tudi zgledi iz besedil medicinske stroke:

V UKC Ljubljana smo omogočili samoplačniško testiranje na virus SARS-CoV-2 za dokaz bolezni COVID-19.

brezplačno prostovoljno testiranje na SARS-CoV-2 prostovoljno testiranje na okužbo z novim koronavirusom

Zanima nas tudi vezljivost s predlogom **za (testirati za KAJ)**, ki je v slovarjih knjižnega jezika ne zasledimo, se pa pojavlja v nestrokovni rabi – npr. *Julija se gre testirati za virus HIV. Raziskovalci so povedali, da udeležencev pred raziskavo niso testirali za spolno prenosljivimi boleznimi. Da bi to domnevo preizkusili, so opazovali 75*

bolnikov, ki so jih testirali za protitelesa VCM.

Te zveze so opazno redkejše in jih najdemo predvsem v nestrokovnih besedilih.

2. Se cepimo s cepivom »AstraZeneca« ali »AstraZeneca«?

Na Wikipediji cepivo imenujejo protikovidno **cepivo Oxford-AstraZeneca**, še bolj razširjena pa je raba besedne zveze **cepivo AstraZeneca**.

Sklon je lahko različen:

- **cepljenje s cepivom AstraZeneca** – v pomenu <s cepivom proizvajalca AstraZeneca>
- **cepljenje s cepivom AstraZeneca** – v pomenu <s cepivom, imenovanim AstraZeneca>

Če besedo cepivo izpustimo, je mogoča le ena oblika:

- **cepljenje z AstraZeneco** – v pomenu <s cepivom, imenovanim AstraZeneca>

Da se cepivo imenuje enako kot njegov proizvajalec, v tržnem svetu ni nenavadno.

Vaša vprašanja in komentarje sprejemam na trojc3@gmail.com. ●

Tamara Rojc,
profesorica slovenščine

KAKO POIMENOVATI PLJUČNICO, KI JO POVZROČA COVID-19?

Vprašanje:

Ob covidu-19 se pojavlja tudi pljučnica. Kako bi poimenovali to njeno obliko:

- pljučnica covid-19,
- pljučnica pri covidu-19,
- pljučnica, povezana s covidom-19,
- koronavirusna pljučnica (po mnenju med. stroke premalo natančno),
- covidna pljučnica (zadnji predlog med. stroke)?

Ker je tema aktualna in o njej nastajajo številna besedila, bomo vašega odgovora oz. mnenja zelo veseli.

Odgovor:

Med vsemi naštetimi poimenovanji nobeno ni slovnično neustrezno.

- pljučnica covid-19
- pljučnica pri covidu-19
- pljučnica, povezana s covidom-19
- koronavirusna pljučnica
- covidna/kovidna pljučnica

Za poimenovanje vrste pljučnice je najbolj običajno in v stroki najbolj uveljavljeno poimenovanje, ki je zveza pridevnika in samostalnika. Če preverite geslo pljučnica v spletnem Medicinskem terminološkem slovarju, lahko vidite vse vrste in poimenovanja pljučnice, razen najnovejših.

S pridevnikom lahko označimo vrsto pljučnice glede na povzročitelja, in sicer manj natančno (bakterijska, virusna pljučnica) ali bolj natančno (pnevmokokna, koronavirusna, adenovirusna pljučnica). Pridevniška oblika je tudi poimenovanje glede na prve znane izbruhe (legionarska pljučnica), kraj okužbe ali nastopa bolezenskega stanja (bolnišnična pljučnica).

Od želje po natančnosti je odvisna tudi izbira pridevnika. Povsem korektno je

namreč poimenovanje glede na povzročitelja (koronavirusna pljučnica), vendar pa je koronavirusov več in en od njih povzroča bolezen covid-19, ki se pri različnih ljudeh kaže v različnih oblikah, lahko tudi kot pljučnica ali dihalna stiska.

Če želimo biti bolj natančni, je ustrezno poimenovanje **nova koronavirusna pljučnica**, še bolj gospodarno **covidna/kovidna pljučnica**, zasledimo pa tudi poimenovanje **vuhanska pljučnica** (Wikipedija). V novejših številkah revije Zdravstveni vestnik pa poimenovanja za pljučnico pri bolnikih s covidom-19 še ne najdemo. Covidno pljučnico v tej številki revije strokovnjaki opisujejo kot hudo, atipično, ventilatorsko.

Vaša vprašanja sprejemam na trojc3@gmail.com. ●

Tamara Rojc,
profesorica slovenščine

TRAJNOSTNA MOBILNOST V NAŠEM VRTCU

V vrtcu Jožefe Maslo sta se v projekt »Trajnostna mobilnost« vključili dve skupini, in sicer Krtki (otroci, stari od 4 do 5 let) in Levčki (predšolski otroci). Glavni cilj projekta je ozaveščanje otrok o prihodih in odhodi v vrtec na trajnostni način. Čeprav se projekt izvaja za krajši čas, smo se vzgojiteljice dogovorile, da bo ozaveščanje o trajnostni mobilnosti v naših skupinah prisotno skozi celo šolsko leto.

V aprilu smo se osredotočili na izvajanje igre *Beli zajček*. Strokovne delavke v skupinah smo otroke in starše povabile, da v vrtec prihajajo in odhajajo s kolesi, skiroji, peš, z avtobusi in vlaki. Nato smo se vsak dan v času trajanja akcije srečali v jutranjem krogu, kjer so otroci zalepili bel krogec na sivega zajčka in tako so

njihovi zajčki postajali vedno bolj beli in čisti. Zelo zanimivo je bilo opazovati otroke, kako svoje starše motivirajo za prihod na trajnostni način in kako so se z veseljem pohvalili, ko so na tak način prišli v vrtec.

Igra je otroke zelo pritegnila in zanjso so bili zelo motivirani. Mlajši otroci so si

ogledali tudi predstavo o belih zajčkih (zahvala gledališču Kamišibaj), starejši pa so si bele zajčke pripravili kar sami. Pred samo igro smo v obeh skupinah izvajali različne dejavnosti. Pogovarjali smo se o prevoznih sredstvih, onesnaževanju narave in slabih navadah ljudi. Starejši otroci so narisali svojo pot v vrtec, šteli avtomobile in iskali možnosti za svojo idealno ulico, spoznavali so prometne znake ter risali prevozna sredstva. Mlajši otroci pa so svojo pot v vrtec označili na skupnem zemljevidu, spoznavali različna prevozna sredstva, se igrali igrice *Avtobus*, iskali lišaje na drevesih in spoznavali prometne znake. Projekt smo zaključili na prav poseben način, saj so otroci opravili prvi mini kolesarski izpit, nato pa so dobili tudi svojo izkaznico. ●

Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica

SKUPINA PETOŠOLCEV PREJELA NAGRADO ZA NAJBOLJŠO ILUSTRIRANO ZGODBO NA MEDNARODNEM NATEČAJU »MEDVEDJE PRIČE« NA REKI NA HRVAŠKEM

Učenci petega razreda OŠ Toneta Tomšiča Knežak so decembra 2020 sodelovali na natečaju za najboljšo ilustrirano knjigo *Medvedje zgodbe* v sklopu projekta *NATURE&WILDLIFE*. Na hrvaško Reko so poslali štiri knjige z zgodbo o medvedu. Prek videokonferenc so sestavili besedilo zgodb, nato pa je vsak učenec ilustriral del zgodbe. Učiteljica je besedila in ilustracije sestavila v knjižice. Vse skupine so se pri delu zelo potrudile, pohvalil jih je tudi organizator natečaja. Skupina učencev, ki so jo sestavljali Miha Mušič, Ema Tomažinčič, Tine Širca in Maja Ženko, je prejela 1. nagrado za Slovenijo. Vsi učenci so dobili lepe nagrade z vstopnicami za Prirodoslovni muzej na Reki, najboljši pa celo zlate medalje.

Iskrene čestitke učencem, da so kljub delu na daljavo našli motivacijo in voljo za delo. Le tako naprej. ●

Vanja Delost, Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak

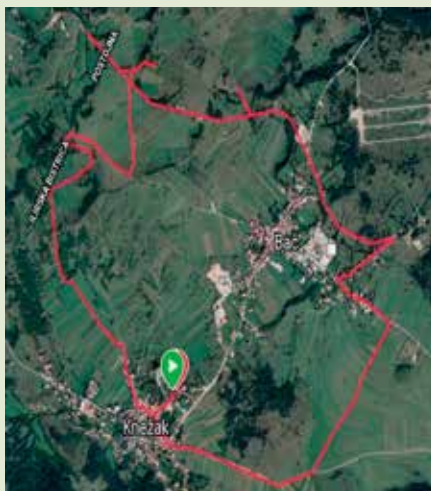

PETOŠOLCI IZ KNEŽAKA USPEŠNI PRI PROJEKTU »VARNO NA KOLESU«

Učenci 5. razreda bodo v tem šolskem letu opravljali kolesarski izpit. Hkrati so vključeni tudi v projekt »Varno na kolesu«. V okviru projekta so morali opraviti dva sklopa nalog. V prvem sklopu so pregledali šolske poti in izpostavili kraje, ki so po njihovem mnenju za kolesarje varni oz. nevarni. Hkrati pa so oblikovali tudi promocijski video o večji varnosti, če med kolesarjenjem nosimo čelado.

V drugem delu projekta so učenci opazovali in raziskovali območje v svojem kraju in identificirali poti, primerne za varno vožnjo s kolesom. Preverili so, ali imajo v občini možnost izposoje koles za občane/krajane. V obliki fotogodbe so oblikovali predlog poti, primerne za kolesarjenje in aktivno preživljanje prostega časa v šolskem okolišu. Predstavitve vključuje: prikaz poti na zemljevidu, razdaljo, časovno oceno poti, zahtevnost in tip cestišča. O poti so oblikovali nabor točk, ki so primerne za postanek

in ogled katere od lokalnih zanimivosti ter vsako na kratko predstavili.

Nato pa smo opravili še intervju z gospo Majo Uljan, ki je predstavnica javnega zavoda za turizem Ilirska Bistrica. Zavod deluje pod okriljem Občine Ilirska Bistrica. Preverili smo, s kakšnimi programi občina vzpodbuja kolesarjenje kot eno od oblik trajnostne mobilnosti. Za prvi del projekta so učenci že prejeli nagrade, ki so jih bili zelo veseli. ●

Vanja Delost,
OŠ Toneta Tomšiča Knežak

GRESTE S PEŠBUSOM V ŠOLO?

V prvi polovici maja so bili s tem vprašanjem nagovorjeni mlajši učenci OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, ki živijo v okolici šole in Jasenu. Aktivnost v okviru programa »Aktivno v šolo« Inštituta za politiko prostora na naši šoli poteka že peto šolsko leto.

KAKO POTEKA PEŠBUS?

S Pešbusom se učenci v šolo odpravijo peš, v organiziranih skupinah, po domišljeno načrtanih poteh in stalnem urniku. Učenci uživajo v sprehodu z drugimi otroki in spremstvu odrasle osebe, starši pa niso več obremenjeni z jutranjim razvažanjem. Ob tem spoznavajo pešpot do šole, učijo se pravilne vključitve v promet, saj postopoma usvajajo prometne predpise in pravila vedenja ter postajajo suvereni udeleženci prometa.

S tablami so označene postaje na progah Pešbusa. Vozovnice dobijo učenci ob začetku izvajanja akcije. Vsak dan ob prihodu v šolo koordinator podeli otrokom žig, po prehojenem tednu pa nalepko.

ZAKAJ S PEŠBUSOM IN NE Z AVTOMOBILOM?

Prednosti Pešbusa so, da se poveča vsakodnevna fizična aktivnost, spodbuja osebnostni in socialni razvoj otrok, saj ti razvijajo neodvisnost, krepi se njihov občutek odgovornosti in zavest o lastnih zmožnostih. Z zgodnjim razvijanjem zdravih navad, kot je pešačenje, vzgajamo ozaveščene posameznike z zdravim in okolju prijaznim življenjskim slogom.

Letošnjega maja smo ponovno zagnali naše Pešbuse s pomočjo prostovoljcev upokojencev, ki vsako leto pomagajo in mlade šolarje varno pripeljejo v šolo. Ob tej priliki bi se zahvalila prostovoljcem Bojani Primc, Dori Kalčič in Vojku Dodiču. S svojo dobro voljo, skrbjo za varnost otrok in z nasmehom, včasih tudi s pesmijo, učencem polepšajo začetek novega šolskega dne.

Spremljevalci Pešbusa so lahko tudi starši ali stari starši, ki imajo čas. S tem pridobijo nekaj kakovostnega časa za preživljanje s svojim otrokom ali z vnukom in tudi sami naredijo nekaj za svoje zdravje. Povabljeni k sodelovanju!

Odziv učencev in staršev je zelo pozitiven, zato želimo to prakso ohraniti in jo izvajati v pomladnih ter jesenskih mesecih. ●

Karla Đurković,
koordinatorka Pešbusa

RAZDELITEV SPRIČEVAL IN PODELITEV PRIZNANJ »MLADI UPI«, POHVAL IN NAGRAD DIJAKOM ZAKLJUČNEGA LETNIKA

V petek, 21. maja 2021, je na Gimnaziji Ilirska Bistrica začetek slavnostne prireditve ob zaključku pouka za dijake zaključnega letnika nazonila maturantska himna »Gaudeamus igitur (Veselimo torej se)«.

Po uvodnem nagovoru predstojnika Gimnazije Ilirska Bistrica Gorazda Brneta je sledila podelitev prestižnih nagrad in priznanj *Mladi upi* 2021, ki jih Gimnazija Ilirska Bistrica in Šolski center Postojna vsako leto podeljujeta najzaslužnejšim dijakom.

Predstojnik je v imenu šole dijakom zaključnega letnika, ki so bili vsa štiri šolska leta odlični, podelil posebne pohvale in knjižne nagrade. Dijaki s sami-

mi odličnimi zaključnimi ocenami pa so prejeli pohvale za izjemen učni uspeh *Zlata petica*.

Prostor prizorišča je nato napolnil zvok skladbe *Clair de Lune* avtorja Claudea A. Debussyja, ki jo je na klavir odigrala dijakinja 3. letnika gimnazije Ana Velenik.

Po podelitvi prestižnih nagrad, priznanj in pohval na ravni šole in klavirski izvedbi skladbe znanega francoskega skla-

datelja ter pianista sta razredničarki 4. letnika gimnazijskega programa in programa tehnik računalništva profesorici Erika Gombáč in Romana Štajnrajh dijakom razdelili oddelčne pohvale in težko pričakovana zaključna spričevala ter jim zaželeli uspešno opravljanje izpitov splošne in poklicne mature.

Predstojnik šole je prireditev sklenil z besedami: »*Gaudeamus igitur! Veselite torej se, naberite si moči za tedne, ki so pred vami. Z 29. majem se namreč začne za vas, maturantke in maturante, naporno obdobje izpitov splošne in poklicne mature. Želim vam, da bi bili tudi rezultati mature vsaj tako dobri kot učni rezultati v razredu, da bi prav vsi maturitetne izpite uspešno opravili in s tem opravili obveznost zaključnih letnikov ter bili svojim staršem in nam profesorjem v ponos. Maturantke in maturanti generacije 2021, srečno!*«

In zadonela je Straussova melodija v ritmu četvorke ... ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

RAZPRAVA DIJAKOV GIMNAZIJE ILIRSKA BISTRICA Z EVROPSKIM POSLANCEM DR. MILANOM BRGLEZOM OB DNEVU EVROPE

V četrtek, 6. maja, smo na razpravi o digitalizaciji in zaposlitvah prihodnostih, ki smo jo ob dnevu Evrope (9. maj) v okviru projekta »Šola ambasadorica Evropskega parlamenta« (EPAS) organizirali na naši šoli, gostili člana Odbora Evropskega parlamenta za zaposlovanje in socialne zadeve dr. Milana Brgleza. Svoje razmisleke in predloge na temo razprave so evropskemu poslancu predstavljali dijaki 2. in 3. letnika programov gimnazije in tehnika računalništva.

Razpravo smo pričeli s himno Evropske unije, ki ji je sledil nagovor mentorja projekta EPAS na Gimnaziji Ilirska Bistrica Gorazda Brneta. Nekaj uvodnih besed nam je nato namenil gost razprave, evroposlanec dr. Milan Brglez. Po uvodnem delu so razmisleke in predloge dijakov naše šole predstavili Sara Počkaj, dijakinja 2. letnika gimnazije, Jasmin Pandžić, dijak 3. letnika tehnika računalništva, in Ana Velenik, dijakinja 3. letnika gimnazije. Vsi trije so vzorno zastopali barve naše šole. Poleg predlogov so dijaki izpostavili tudi izzive, ki jih proces digitalizacije družbe predstavlja.

Med drugim so izpostavili izziv kibernetske varnosti in medgeneracijske solidarnosti. Izrazili so potrebo po strokovnjakih s področja digitalne tehnologije, saj se število kibernetskih napadov veča, kar posledično državljanje in podjetja odvrča od uporabe digitalnih orodij in storitev. Regulacija in vzpostavitev varnega spletnega okolja bi zagotovila temeljne pravice uporabnikov ter zaščito pred grožnjami in goljufijami.

Po koncu predstavitev je komentar na razmisleke in predloge dijakov podal še dr. Milan Brglez, ki je zelo natančno opredelil probleme in njihove rešitve.

Dijaki smo s tem poglobili znanje s področja evropske politike, o kateri je tekla beseda, in dobili vpogled v možnosti zaposlitve v prihodnosti ter izzive, s katerimi se bomo srečevali ali pa jih reševali. ●

*Timon Bubnič,
dijak 3. letnika gimnazije*

RAZPRAVA Z EVROPSKIM KOMISARJEM JANEZOM LENARČIČEM

V petek, 16. aprila, je v okviru projekta »Šola ambasadorica Evropskega parlamenta« potekala spletna razprava z evropskim komisarjem Janezom Lenarčičem, ki smo se je udeležili tudi dijaki 3. letnika gimnazije. Teme pogovora so bile: evropski zeleni dogovor, digitalizacija in zaposlitve prihodnosti, migracije in integracija ter okrevanje po pandemiji covid-19.

Barve naše šole je zastopala Ana Velenik, ki je predstavila razmišljanja in predloge dijakov 3. letnika gimnazije na temo digitalizacije in zaposlitve prihodnosti. Svoje predloge na temo pogovora je predstavilo še 11 drugih srednjih šol iz vse Slovenije. Razmišljanja in predloge dijakov je komentiral in dopolnjeval Janez Lenarčič, evropski komisar za nujni odziv.

Ana je probleme in predloge glede zaposlitve prihodnosti in digitalizacije družbe odlično predstavila. V današnji dneh se namreč poklici in trg dela spreminjajo ekstremno hitro. Več in več je potreb po poklicih, ki zahtevajo znanje in veščine upravljanja sodobne tehnologije. Eden od predlogov naše govorke je bil, da bi EU morala pripraviti razpis za nepovratna sredstva iz EU skladov, s pomočjo katerih bi podjetja organizirala dodatna izobraževanja in usposabljanja s področja sodobnih tehnologij za vodilni kader in ostale zaposlene v podjetjih. Komisar se je strinjal s tem predlogom in tudi potrdil, da se bo o tem govorilo v Evropskem parlamentu. Vsi Anini predlogi so bili na mestu, izpostavil pa bi še enega, ki je precej zanimiv, in mislim, da veliko obeta. EU bi lahko organizirala projekt, v katerega bi se lahko vključile srednje šole. Dijaki bi izpopolnjevali znanje in razvijali veščine s področja sodobne tehnologije in po koncu izobraževanja poučevali zaposlene v malih in srednje velikih podjetjih. ●

Timon Bubnič, dijak 3. letnika gimnazije

PRIMORSKI STAND-UP VEČER

»Smeh je pol zdravja, primorski smeh pa pozdravi še korono« je odmevalo izpred malih ekranov, ko se je Primorska skupaj s Tinom Vodopivcem in njegovimi sodelavci IGLU teatra (Juš Milčinski, Vid Sodnik in Peter Frankl) zabavala ob virtualnem komedija šovu.

Za popestritev v teh čudnih časih smo se Klub študentov Ilirska Bistrica združili s še osmimi primorskimi klubi (Klub tolminskih študentov, Klub študentov občine Piran, Klub študentov občine Pivka in Postojna, Klub idrijskih študentov, Klub goriških študentov, Klub izolskih študentov in dijakov, Klub ajdovskih študentov in Klub študentov Sežana) in organizirali brezplačen online stand-up dogodek.

Dogodek smo prenašali prek Zooma, zaradi hitre zapolnitve mest pa tudi na

platformi Youtube. Dobro uro smo se zabavali ob različnih skečih in improviziranih prizorih, za popestritev pa so poskrbeli tudi gledalci, ki so z različnimi predlogi razgibali dogajanje na virtualnem odru.

Veseli smo, da smo bili del tega dogodka in doživeli stand-up na malo drugačen način. ●

Sara Logar,
Klub študentov Ilirska Bistrica

KŠIBOV SPLETNI »TRIVIA VEČER«

Vedno bolj priljubljena oblika preživljanja časa doma v teh dneh je zagotovo tudi vedno bolj popularen »Trivia večer«. V originalu je to kviz igra v gostilni ali baru, so ga pa zaradi zaprtja gostiln in prepovedi zbiranja številni prenesli na splet. Kviz je sestavljen iz vprašanj z različnih področji, na katera posameznik ali skupine odgovarjajo in tekmujejo med seboj.

je potekal 27. marca 2021, in sicer prek platforme Youtube, na vprašanja pa so sodelujoči odgovarjali s pomočjo Google obrazcev. Prijave so bile obvezne, tekmovali pa so tako posamezniki kot tudi skupine. Na koncu se jih je zbralo več kot 35, najboljši pa so prejeli nagrade.

Vsi sodelujoči so zelo uživali in pohvalili celotno izvedbo ter dali pobudo za še več takšnih družabnih večerov. ●

Sara Logar,
Klub študentov Ilirska Bistrica

Zaradi vedno večje priljubljenosti tovrstnih družabnih večerov se je tudi

Klub študentov Ilirska Bistrica odločil, da organizira svoj prvi Trivia večer, ki

KRVODAJALSKA AKCIJA

Vsakoletni krvodajalski akciji »Častim 1/2 litra«, ki jo v Ilirski Bistrici soorganizirata Rdeči križ Slovenije – OZ Ilirska Bistrica – in ilirskobistriški študentski klub, se je 25. marca 2021 v Domu na Vidmu pridružil še Park Seventeen.

Skupaj so pripravili krvodajalsko akcijo, ki je vsakemu dobrodelnemu študentu, ki se je akcije udeležil, prinesla bon v vrednosti 10 evrov, ki ga sodelujoči lahko unovčijo v Parku Seventeen. Letos so bili pogoji pristopa h krvodajalski akciji nekoliko drugačni. Obvezno je bilo prednaročilo.

Vsi skupaj so bili zelo veseli uspešne akcije in velikega obiska ljudi. ●

Sara Logar, Klub študentov Ilirska Bistrica

22. MLADINSKI GORNIŠKI TABOR JEZERSKO 2021 (25. 7.–1. 8. 2021)

KAJ?

Letos pri mladinskem odseku PD Snežnik že 22. leto zapored pripravljamo poletni mladinski gorniški tabor, ki je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem, ki jih veseli življenje v naravi, hoja v hribe in spoznavanje novih ljudi. Življenje, ki ga tabor prinaša in uči, je zabavno, nenavadno in polno dogodivščin, ki jih deliš z novimi prijatelji. Svoj dom bomo zamenjali za plateno stre-

ho, računalnik pa za petje in zabavo ob tabornem ognju.

KJE?

Jezersko. Skrita alpska dolina, ki na eni strani meji na Kamniško-Savinjske Alpe, na drugi strani pa se za prelazom Jezerski vrh že začneja Avstrija.

Cena osem dnevnega taborjenja je 150 evrov.

Rok prijave je 10. julij 2021. Na tabor bomo sprejeli prvih 40 prijavljenih.

Več informacij in prijavnice: <http://www.pdsneznik.si/>. ●

PD Snežnik Ilirska Bistrica

»POSLUŠAMO, NE OBSOJAMO, POMAGAMO«

V Društvu SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja smo s 1. januarjem 2021 začeli z izvajanjem projekta »Poslušamo, ne obsojamo, pomagamo – SOS za žrtve nasilja v družini 24 ur na dan (SOS 24/7)«, ki ga financira Evropska unija iz sredstev Evropskega socialnega sklada. S projektom želimo približati dostopnost in dosegljivost programov za ženske in otroke, žrtvam nasilja, predvsem najranljivejšim skupinam ter hkrati informirati in ozaveščati strokovno in širšo javnost.

V okviru projekta smo vzpostavili:

- 24-urno brezplačno telefonsko linijo 080 11 55 za pomoč žrtvam nasilja na nacionalni ravni za zaupno in anonimno informiranje ter svetovanje. Svetujemo tudi v angleškem, albanskem, bosanskem, hrvaškem, srbskem in ruskem jeziku.
- Svetovanje po elektronski pošti drustvo-sos@drustvo-sos.si. Pišete nam lahko tudi v angleškem, albanskem, bosanskem, hrvaškem, srbskem in ruskem jeziku.
- Pravno svetovanje v primerih nasilja v družini in intimno-partnerskih razmerjih in s tem povezanih postopkih: urejanje brezplačne pravne pomoči, postopek prijave nasilja. Dostopni smo na telefonski številki 080 11 55 in po elektronski pošti drustvo-sos@drustvo-sos.si.
- Svetovanje kriminalistke o vprašanjih, povezanih s policijskimi postopki, v primerih nasilja v družini in intimnopartnerskih odnosih, dostopno na telefonski številki 080 11 55.

Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja

P. p. 2726, 1001 Ljubljana

Tel.: +386 (1) 544 35 13, 544 35 14

E-pošta: drustvo-sos@drustvo-sos.si

Spletna stran: <http://www.drustvo-sos.si>

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame;
pravijo, je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

V SPOMIN

DAMJANU POTEPANU

Na zadnji aprilski dan si za vedno zaprl oči, a v naših srcih pustil si sledi.

Župan Emil Rojc s sodelavci

*Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči;
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.*

(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Poslovil se je naš dragi oče, nono in pranonno

ALOJZ HRVATIN

iz Staroda
(8. 4. 1940 – 21. 4. 2021)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, vaščanom Staroda in sodelavcem za vso pomoč in podporo v težkih trenutkih bolezni in slovesa. Iskrena hvala osebni zdravnici dr. Mariji Pejčkovič, osebju ZD Ilirska Bistrica in Onkološkega inštituta Ljubljana, hvala dr. Roku Devjaku in dr. Martini Urankar, posebna hvala gospe Jelki Tomc. Hvala patru Silvu Šinkavcu za poslovilne besede na ljubljanskih Žalah, gospodu župniku Andreju Vončini za opravljeno pogrebno slovesnost, pevcem gospoda Vlada Korošca za čutno odpete pesmi, Mateji Maljevac za prebrane poslovilne besede. Hvala tudi JP Komunala Ilirska Bistrica. Hvala vsem, ki ste izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče, namenili besede tolažbe in vsem, ki ste dragega očeta pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: sinova Valter in Miran z družino

Starod, april 2021

*Čakate me rože cvetoče,
za hišo domačo zeleni gaj –
moj dragi domači kraj.
Rada bi prišla, oh, rada,
a tja me več ne bo,
ker vzela sem slovo.*

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je zapustila
naša draga žena, mama, tašča in nona

MILENA JENKO

(28. 2. 1957 – 28. 5. 2021)

Srčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in tolažilne besede. Hvala gospodu župniku Stanku Fajdigi za opravljen obred, delavcem JP Komunala Ilirska Bistrica in Košanskemu oktetu, ki jo je pospremil na njeni zadnji poti.

**Žalujoci: mož Rajko, sin Roni
in hči Maja z družino**

*Čudno, kako prazen je svet,
ko umre en sam človek.*

(Dante)

ZAHVALA

Slovo je vzel naš dragi mož, oče in nono

DUILIO BOŠTJANČIČ

(14. 1. 1939 – 30. 3. 2021)
iz Jelšan

Iz srca hvala vsem, ki ste nam kljub težkim časom pomagali, da smo se tako lepo poslovili od njega. Zahvaljujemo se vsem za darove, izrečeno sožalje, sočustvovanje z nami ter gasilsko in pevsko slovo od njega.

Žalujoci: vsi njegovi

*Ni res, da si odšel
in tudi nikoli ne boš.
Ujet v naša srca
z najlepšimi spomini
boš vsak naš korak
spremljal v tišini.*

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil

PAVEL MIKULETIČ

(11. 11. 1931 – 11. 4. 2021)

Izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se osebju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in Splošne bolnišnice Izola za pomoč in skrb v času njegove bolezni.

Hvala tudi delavcem JP Komunala Ilirska Bistrica in gospodu župniku za pogrebno slovesnost. Iz srca hvala vsem, ki ste ga v težkih trenutkih bodrili, mu pomagali in stali ob strani. Dragi naš Pavel, spomin nate bo večen. Pogrešali te bomo.

**Žalujoci: žena Ema, sinova Miro
in Danilo z družinama ter ostalo sorodstvo**

Dolnja Bitnja, april 2021

STE SE ŽE CEPILI PROTI COVIDU-19?

Zakaj je pomembno, da se cepimo?

S cepljenjem zaščitimo sebe in svoje bližnje. Cepljenje nas bo zaščitilo pred težjim potekom bolezni. Z dovolj veliko precepljenostjo bomo dosegli kolektivno zaščito. To pomeni posredno zaščito, ki nastane, kadar je velik delež prebivalstva zaščiten pred okužbo, s tem pa so pred okužbo bolj varni tudi neimuni posamezniki. Bolezen se namreč v populaciji zaradi večjega dela zaščitene posameznikov ne more več tako učinkovito prenašati, ker se verige prenosov okužbe prekinejo oziroma omejijo. Dosežemo jo lahko s cepljenjem.

Kaj lahko pričakujemo po cepljenju?

Tako kot pri drugih cepivih in zdravilih se tudi po cepljenju proti covidu-19 lahko pojavijo neželeni učinki, ki pa so običajno blagi do zmerni in prehodni. Najpogosteje so poročali o naslednjih neželenih učinkih: bolečina, otekline in/ali rdečina na mestu cepljenja, utrujenost, glavobol, bolečine v mišicah in sklepih, mrzlica, povišana telesna temperatura, slabost, bruhanje, oteklost bezgavk, ki pa so izzveneli v nekaj dneh po cepljenju. Te reakcije so pričakovane in kažejo, da se je naš imunski sistem odzval na cepljenje.

Kako vemo, da so cepiva varna?

Cepiva so varna in preverjena. Dovoljenje za promet izda Evropska agencija za zdravila (EMA), ki skrbno preveri vse podatke o kakovosti, varnosti in učinkovitosti cepiva, ki podpirajo uradno dovoljenje za promet. Čeprav ima cepivo dovoljenje za promet, EMA še naprej zbira in analizira podatke o varnosti in učinkovitosti tega cepiva zaradi varnosti ljudi v EU, ki bodo cepivo prejeli.

Kje se lahko prijavimo na cepljenje?

Na spletni strani: **www.cepimose.si**.

Za pomoč se lahko obrnemo tudi na brezplačno telefonsko številko **080 14 04** ali pokličemo svojega osebnega zdravnika.

Informacije o cepljenju pridobivajmo iz zanesljivih virov.
Obiščite www.cepimose.si.

KMETIJA STUPAR

KOZJE MLEKO 1 L	2 EUR
SVEŽI KOZJI SIR 1 KG	16 EUR
POLTRDI KOZJI SIR 1 KG	20 EUR
STARAN KOZJI SIR 1 KG	23 EUR
KOZJA SKUTA 1 KG	10 EUR
SIRNI KOZJI NAMAZ 150 G	2,20 EUR
SIRNI KOZJI NAMAZ Z DODATKI (DROBNJAK, PAPIKA) 150 G	2,50 EUR
NAVADEN KOZJI JOGURT 250 ML	1,30 EUR
SADNI KOZJI JOGURT 250 ML	1,60 EUR
KOZJA SIROTKA 1 L	1,30 EUR
KOZJI SIR Z MODRO PLESNIJO 1 KG	25 EUR
KOZJI SIR Z BELO PLESNIJO 1 KG	25 EUR
SVEŽI KOZJI SIR S TERANOM 1 KG	18 EUR

V cene je že všteti DDV.

KMETIJA STUPAR,
Račice 29, 6244 Podgrad
040 951 594, 040 720 616

kmetijastupar1@gmail.com
FB: Kmetija Stupar

DRUŽINSKA

KMETIJA ŠTEMBERGER

- x POLTRDI IN SVEŽI KOZJI SIR
- x KOZJI SIRNI NAMAZI Z DODATKI (ČESEN IN PETERŠILJ, OLIVE)
- x ALBUMINSKA SKUTA

DRUŽINSKA KMETIJA ŠTEMBERGER,
Vrbica 32,
6250 Ilirska Bistrica
041 469 496, 040 881 505,
041 410 350

www.kmetija-stemberger.si
izi.stem@gmail.com
FB: Družinska kmetija Štemberger

ČEBELARSTVO

BRANKO BUTINAR

- x DOMAČ MED
- x PROPOLIS
- x MEDICA

ČEBELARSTVO
Branko Butinar,
Račice 47,
6244 Podgrad
041 376 128

branko.butinar@gmail.com
FB: Branko Butinar

KMETIJA SLAVEC

Smo srednje velika kmetija, usmerjena v rejo tradicionalnih in avtohtonih slovenskih živali ter jagodičevja. Na kmetiji redimo slovenske srnaste koze za sveže ekološko mleko, ki vam ga ponujamo od aprila do decembra. Poleg koz redimo še 10 odraslih krav cikastega goveda in plemenskega bika, zato imamo občasno na voljo ekološko sveže goveje meso in teletino. Med kozami in kravami se po naših pašnikih sprehajajo kokoši nesnice, zato imamo vsakodnevno v ponudbi sveža ekološka jajca pašne reje.

Vsako poletje veliko časa preživimo v našem malinjaku (eden večjih v tem delu naše prelepe dežele), kjer skrbimo za nasad 660 sadik malin. Ekološke maline so na voljo od junija do oktobra. Da pa maline kar se da dobro obrodijo, potrebujejo dobre opravevalce in to vlogo prevzamejo naše čebelice (avtohtona kranjska sivka), ki prebivajo v 24 AŽ panjih. Pridne delavne čebele nam vsako leto prinesejo obilo medu, ki ga brez gretja (pregrevanja) natočimo v kozarce in vključimo v našo ponudbo.

Poleg naštetega vam na naši kmetiji nudimo tudi pristen stik z živalmi, prikaz kmečkih opravil, za katere lahko tudi sami poprimete, naravoslovne dneve, aktivne počitnice in piknik prostor.

Lepo vabljeni, da nas obiščete tako fizično kot tudi na spletu, saj na naši kmetiji vsak veseli do živali odkrije!

Kmetija Slavec,
Knežak 111,
6253 Knežak
041 310 876

www.kmetija-slavec.si
info@kmetija-slavec.si
FB: Kmetija Slavec

ZDRAVA HRANA -

RANČ SOLNE

Kmetija je usmerjena v ekološko kmetovanje. Ukvarjamo se s pridelavo konoplje in pripravo izdelkov iz konoplje. Ponujamo: konopljinu olje, konopljinu kremo, konopljine kapljice, konopljine proteine, moko in CBD kapljice.

Na kmetiji Ranč Solne se ukvarjamo z vzrejo krav dojilj pasme nemški črni angus, ki jih vzrejamo za nadaljnjo prodajo in meso. Pasmo odlikuje marmorirano meso omamnega okusa.

Ponujamo tudi cvetje in steklo ter kotle za žganjekuho.

ZDRAVA HRANA - RANČ SOLNE,
Aljažev breg 22,
6250 Ilirska Bistrica
041 338 702

www.kirn.si
aljosa.kirn@gmail.com

»MLINNEMEC«

BOGDAN NEMEC, S. P.

- × MLETJE ŽIT
- × LUŠČENJE IN MLETJE PIRE
- × PRODAJA 25 TIPOV MOK, VEČ VRST ZDROBOV, RAZLIČNIH VRST KAŠ IN KOSMIČEV
- × VELIKA IZBIRA BIO ŽIT – BIO KOSMIČEV IN MEŠANIC ŽIT ZA BIO PRIDELOVALCE – VEČ VRST KONVENCIONALNIH KRMIL IN ŽIT

MLIN NEMEC, Bogdan Nemec, s. p.,
Podstenje 5, 6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-17.00,
sob.: 8.00-14.00
041 872 422

<https://www.moja-dejavnost.si/mlinarstvo-primorska/mlinnemec-nemec-bogdan-sp/MMxtpX4t>
bogdan.nemec@gmail.com
FB: Mlin Nemec

EKOLOŠKA

JERIŠEVA KMETIJA

Kmetija se ukvarja s pridelavo ekološkega mleka.

Stranke lahko mleko prevzamejo na kmetiji, nudimo pa tudi dostavo na dom trikrat na teden.

EKOLOŠKA JERIŠEVA KMETIJA,
David Vičič,
Zarečica 15,
6250 Ilirska Bistrica
031 583 822

david.vicic1@gmail.com

ČEBELARSTVO BAN

- × CVETLIČNI, GOZDNI IN LIPOV MED
- × PROPOLIS
- × CVETNI PRAH

ČEBELARSTVO BAN,
Vrbovo 2A,
6250 Ilirska Bistrica
041 627 683,
031 627 683

snezni.max@gmail.com

KMETIJA JAGODNIK

Nudimo vam tedensko sveže svinjsko meso domače vzreje: suhe klobase, polsuhe klobase za kuhanje, odojke in meso za piknike.

KMETIJA JAGODNIK,
Koseze 58,
6250 Ilirska Bistrica
051 650 669,
051 840 158
kmetija.jagodnik@gmail.com
FB: Kmetija Jagodnik

KMETIJA DOLGAN,

Kmetija se ukvarja s pridelavo različnih sort krompirja. Pri nas lahko dobite sorte adora, marabel in agria, ki imajo belo kožico in rumeno meso ter sorti bellarosa in desiree, ki imata rdečo kožico in rumeno meso. Stranke lahko krompir prevzamejo na kmetiji.

KMETIJA DOLGAN,
Soze 3,
6250 Ilirska Bistrica
051 338 092

19miha93@gmail.com
FB: Strojne storitve Dolgan

KMETIJA VRBANOVI

Kmetija se ukvarja s pridelavo različnih sort krompirja. Pri nas lahko dobite sorto allison, ki ima belo kožico in belo meso, ter sorto klarita, ki ima belo kožico in rumeno meso. Na voljo sta tudi sorti laura in bellarosa, ki imata rdečo kožico in rumeno meso.

KMETIJA VRBANOVI
Majda Škrlič,
Velika Bukovica 24,
6250 Ilirska Bistrica

041 487 351

TRGOVINA DEMETRA,

ALEKSANDER PRIMC, S. P.

Prodajamo rezervne dele za kmetijsko mehanizacijo (traktorje, freze, motorne žage, kosilnice, kose, vitle ...), olja, kardane, opremo za živinorejo, gozdarstvo in pašništvo. Smo pooblaščen prodajalec gozdarske mehanizacije in opreme Krpan. Nudimo najem orodja, izposojajo gasilskih garnitur in strojno brušenje verig za motorne žage. Pri nas lahko kupite tudi med, čebelje pridelke in manjše lesene izdelke lastne domače proizvodnje ter darilne bone.

TRGOVINA DEMETRA,
Aleksander Primc, s. p.,
Gregorčičeva cesta 21a,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
13.00-16.00, sob.: 8.00-12.00
041 523 889

<https://demetra.ruf.si>
info@demetra-trgovina.si
FB: osebni profil Aleksander Primc
YOUTUBE: Čebelji vrt - Sandi

CVETLIČARNA ROSA,

MAJA MIKULETIČ TOROMANOSKI, S. P.

Cvetličarna Rosa vam ponuja širok izbor sveže rezanega cvetja in sobnih rastlin. Veseli nas ustvarjanje različnih cvetličnih dekoracij, poročnih šopkov in šopkov za rojstni dan, dan žena, valentinovo. Z vami smo tudi v vaših najtežjih trenutkih, saj smo strokovnjaki za izdelavo žalnih vencev in ostalih žalnih aranžmajev. Vsi naši izdelki so izdelani z ljubeznijo in iz skrbno izbranega cvetja.

CVETLIČARNA ROSA,
Maja Mikuletič Toromanoski, s. p.,
Bazoviška cesta 1,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
15.00-18.00, sob.: 8.00-12.00
040 164 901

maja.mikuletic@gmail.com
FB: Cvetličarna Rosa

TRGOVINA ORIENT

MOJCA LIČEN, S. P.

- × TEKSTIL, ŠALI IN OBLAČILA
- × NAKIT, TORBE IN UNIKATNA KERAMIKA
(možna izdelava po naročilu)
- × DIŠEČE PALČKE, ETERIČNA OLJA IN DIŠAVE ZA DOM
- × STROKOVNO SVETOVANJE PRI IZBIRI DARIL

TRGOVINA ORIENT,
Ličen Mojca, s. p.,
Cankarjeva 10,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki:
pon.-pet.: 9.00-12.00 in
15.00-18.00, sob.: 9.00-12.00
041 289 115

trgovinaorient10@gmail.com

SEVEN

TRGOVINA Z OBLAČILI

- × VELIKA IZBIRA KRATKIH IN DOLGIH MAJIC TER HLAČ ZA OTROKE
- × OTROŠKI KOMPLETI
- × OTROŠKE OBLEKICE
- × IZBRANI KOSI OBLAČIL ZA ŽENSKE

Seven trgovina z oblačili,
Kaja Dovgan, s. p.,
Bazoviška cesta 32,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 9.00-12.30 in
15.00-19.00, sob.: 8.00-13.00
041 534 901

kaja.dovgan97@gmail.com
FB: SEVEN
INSTAGRAM: seventrgovina

ATELJE BRIGITA

Atelje Brigita se nahaja v trgovskem centru Mikoza v Ilirski Bistrici. Atelje vam nudi popolno cvetličarsko storitev, s prefinjenim okusom izbrano rezano čvetje, lončnice, okrasne posode in ostale dekorativne elemente. Izdelujemo vse vrste dekoraciji: priložnostne cvetlične šopke in aranžmaje, poročne šopke in ostale poročne dekoracije, vence in žalne aranžmaje, aranžiranje daril, urejanje prireditvenih in ostalih prostorov. Cvetje in aranžmaje vam z veseljem dostavimo na željeni naslov.

ATELJE BRIGITA,
Brigita Matko, s. p.,
Bazoviška cesta 32,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.-pet.: 8.00-12.00 in
15.00-18.00, sob.: 8.00-12.00
040 471 718

brigita.matko@hotmail.com

URARNA JELKA

- × PRODAJA IN SERVIS UR
- × PRODAJA VSEH VRST BATERIJ IN MONTAŽA Z GARANCIJO
- × PRODAJA POLNILCEV ZA BATERIJE IN BATERIJ ZA SLUŠNE APARATE
- × IZDELAVA UNIKATNIH STENSKIH UR

URARNA JELKA,
Cankarjeva 16,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.–pet.: 8.00–12.00 in
13.00–17.00, sob.: 8.00–12.00
051 852 367

www.urarnajelka.si
info@urarnajelka.si
FB: Unikatne ure Urarna Jelka

GAS GARAGE, D. O. O.

- × TRGOVINA Z AVTODELI IN AVTOMEHANIČNA DELAVNICA S HITRIM ROKOM
- × DOBAVE ORIGINALNIH IN OSTALIH REZERVNIH DELOV
- × HITRI IN STROKOVNI POSEGI NA VAŠEM VOZILU
- × PROFESIONALNA PONUDBA ČISTIL

GAS GARAGE, D. O. O.,
Vilharjeva 33,
6250 Ilirska Bistrica
(za Petrolom)
Urniki: pon.–pet.: 8.00–12.00 in
13.00–17.00, sob.: 8.00–12.00
065 601 222, 065 601 223

info@gas-garage.si

MESNICA KLEPAC

- × DOMAČE MESO IN SUHOMESNATI IZDELKI
- × NAREZKI ZA VSE PRILOŽNOSTI PO NAROČILU

MESNICA KLEPAC,

Jelšane 2,
6254 Jelšane
040 579 922

ŠPICA PRIMC

- × ROČNO NAREJENI IZDELKI IZ LESA, PAPIRJA IN BOMBAŽNE ŠPAGE
- × DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

ŠPICA PRIMC,
Ulica Toneta Tomšiča 24,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.–čet.: 16.00–19.00,
pet.: 9.00–12.30
040 971 268

<https://spica-primc.business.site>
spicaprimc@gmail.com
FB: spicaprimc (les, papir, nakit)

PIŠ,

TADEJA PECMAN PENKO, S. P.

- × VERIŽICE, UHANI, PRSTANI, BROŠKE IN SPONKE ZA LASE IZ POLIMERNIH MAS V KOMBINACIJI S KOVINO, KVAČKANIMI IZDELKI IN KRISTALČKI SWAROVSKI
- × UNIKATNI IZDELKI S CERTIFIKATOM ROČNE IN UMETNOSTNE OBRTI OZS

TADEJA PECMAN PENKO,

Šembije 2,
6253 Knežak041 337 739
tadeja.pecman.penko@gmail.com

ŽAŽI,

MARTINA VRH, S. P.

Izdelki Žaži predstavljajo ljubezen do narave in so produkt ustvarjalnosti pridnih rok. V vsak izdelek je vložena veliko truda in znanja, predvsem pa samega sebe.

Izdelujemo unikatne lesene izdelke, kot so: posode, krožniki, nakit, svečniki, kuhinjske deske in pručke. Za izdelavo svojih izdelkov uporabljamo lokalni les (oreh, hruška, jablana, sliva, češnja, javor). Z našimi izdelki lahko poudarite svojo unikatnost, vaš dom pa bodo napolnili z domačnostjo in toplino.

Združujemo kompetence vrhunskega oblikovanja, tehnološke obdelave lesa in umetniški pristop. Pridobljen imamo certifikat Art&Craft in dovoljenje za uporabo znaka I Feel Slovenia.

Žaži,
Martina Vrh, s. p.,
Šembije 67b,
6253 Knežak
041 832 176www.zazi-wood.si
martina.vrh@gmail.com
FB: @zaziwood

PEDI PLUS

- × ESTETSKA PEDIKURA S TRAJNIM LAKOM
- × MEDICINSKA PEDIKURA
- × KOREKCIJA VRAŠČENIH NOHTOV S PODOFIX SPONKO
- × KOREKCIJA VRAŠČENIH NOHTOV S TITANIUM ŽICO
- × PEDIKURA DIABETIČNEGA STOPALA
- × REFLEKSNA MASAŽA
- × TERAPEVTSKA MASAŽA
- × MANIKURA
- × DEPILACIJA
- × OBLIKOVANJE OBRVI

PEDI PLUS
Danijela Vrh, s. p.,
Jelšane 4b,
6254 Jelšane
040 614 984E-pošta: danijela.vrh@gmail.com
FB: PEDI plus

KOZMETIČNI SALON

"VEDNOLEPA"

- × KOZMETIČNA NEGA OBRAZA
- × DEPILACIJA
- × MANIKURA IN PERMANENTNO LAKIRANJE (GELISH, INDIGO, GEL II)
- × TERAPIJA POŠKODOVANIH NOHTOV Z IBX SISTEMOM
- × PEDIKURA
- × ANTICELULITNI TRETMAN HISTOMER
- × LIČENJE
- × DARILNI BONI

KOZMETIČNI SALON »VEDNOLEPA«,
Podgrad 12,
6244 PODGRADUrniki: po dogovoru
031 385 370mateja.k.baricic@gmail.com
FB: Vednolepa Kozmetični salon

KOZMETIČNI STUDIO MOJCA,

MOJCA KLJUN, S. P.

V sodobnem salonu v Harijah vam nudimo pedikuro, manikuro, trajno lakiranje nohtov, nego obraza, nego telesa, masaže, oblikovanje telesa in trajno odstranjevanje dlačic. Glavno vodilo našega salona je, da se trudimo, dobro delamo, se izobražujemo in skrbimo za dobro počutje naših strank.

KOZMETIČNI STUDIO MOJCA,
Mojca Kljun, s. p.,
Harije 81a, 6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon. in tor.: 14.00–20.00
ter sre., čet. in pet.: 8.00–15.00
05 71 45 990
E-pošta: info@studiomojca.si
FB: Kozmetični studio Mojca

VIVA

STUDIO ZA LEPOTO IN ZDRAVJE, SARA MIHALIČ, S. P.

- × NEGA OBRAZA
- × PEDIKURA
- × DEPILACIJE
- × TERAPEVTSKA MASAŽA
- × LIMFNA DRENAŽA
- × LASERSKO ODPRVLJANJE GLIVIC NA NOHTIH
- × LASERSKO ODPRVLJANJE DLAK, AKEN, PIGMENTACIJ
- × POMLAJEVANJE OBRAZA
- × OBLIKOVANJE TELESA

VIVA STUDIO ZA
LEPOTO IN ZDRAVJE,
Sara Mihalič, s. p.,
Vodnikova 6,
6250 Ilirska Bistrica
040 743 997

viva.lepota@gmail.com
FB: Viva studio za lepoto
in zdravje

KOZMETIČNI

STUDIO SARA, SARA JENKO, S. P.

- × NEGA OBRAZA Z NARAVNO KOZMETIKO
- × MANIKURA
- × PERMANENTNI LAK (OBSTOJNI LAK)
- × GELIRANI NOHTI (PODALJŠEVANJE NOHTOV)
- × SPA MANIKURA
- × NEGA TELESA
- × CELULIT TRETMA
- × KLASIČNA MASAŽA
- × ESTETSKA PEDIKURA
- × PODALJŠEVANJE IN BARVANJE TREPALNIC
- × OBLIKOVANJE IN BARVANJE OBRVI
- × DEPILACIJA S TOPLIM VOSKOM IN SLADKORNO PASTO
- × PRODAJA NARAVNIH KREM ZA TELO IN OBRAZ

KOZMETIČNI STUDIO SARA,
Sara Jenko, s. p.,
Bazoviška cesta 31,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon., sre. in pet.: 12.00–19.00,
tor.: 8.00–14.00, čet.: 8.00–12.00 in
sob.: 8.00–13.00
041 861 393

sara.slosar@gmail.com
FB: Kozmetični Studio Sara

FRIZERSKI SALON ERIKA,

ERIKA NOVAK, S. P.

- × BARVANJE BREZ AMONIAKA, NIKLJA, JODA, PARFUMOV Z NATURAL MACHINE (SKRAJŠAN ČAS DELOVANJA – BARVANJE LAS LE 13 MIN NAMESTO 45 MIN, RAZKUŽEVANJE LASIŠČA, OKREPI DELOVANJE TERAPIJ IN ŠE MNOGO DRUGIH PREDNOSTI)
- × ŽENSKO, MOŠKO IN OTROŠKO STRIŽENJE, FENIRANJE, PRAMENI, TRAJNE, SLAVNOSTNE PRIČESKE, MAKE UP, BARVANJE OBRVI IN TREPALNIC
- × DETOXIFING AROMATERAPIJE ZA RAZSTRUPLJANJE, TERAPIJE PROTI PRHLJAJU, MASTNIM LASEM, SPA TERAPIJE ZA REKONSTRUKCIJO LAS, MASAŽE LASIŠČA, K-FACTOR (IZ SKODRANIH LAS DO RAVNIH V NEKAJ KORAKIH)
- × BIOORGANSKA LINIJA PROTI UŠEM
- × PRODAJA BIOORGANSKE LASNE KOZMETIKE NA BAZI ZELIŠČ IZ KONTROLIRANE PRIDELAVE (www.procrinis.si/ ali www.tecnahaircare.it/)

FRIZERSKI SALON ERIKA,
Erika Novak, s. p.,
Bazoviška cesta 31, Ilirska Bistrica
Urnik: pon.: 15.00–19.00,
tor. in čet.: 9.00–14.00,
sre. in pet.: 13.00–19.00,
sob.: 8.00–12.00
031 350 939

en.kos3@gmail.com
FB: Hair & Spa by Erika

KOZMETIČNI SALON

KALČIČ ZDENKA S.P.

- X PERSONALIZIRANE, ENOSTAVNE IN SPECIALNE NEGE OBRAZA IN TELESA PO METODAH UVELJAVLJENIH SVETOVNIH PODJETIJ (GUINOT, BDR, DR. GRANDEL, SCHRAMEK, ACADEMIE)
- X NEGA ROK IN NOHTOV, GELIRANI NOHTI IN PODALJŠKI,
- X RAZLIČNE DEPILACIJE (TITANOV DIOKSID, SLADKORNA PASTA, ELEK. IGLICA IN ELEK. PINCETA, TRAJNO ODSTRANJEVANJE DLAK Z LASERJEM)
- X BRONZIRANJE TELESA
- X SOLARIJ
- X MASAŽE CELEGA TELESA (ETERIČNA OLJA, ČOKOLADA)
- X MAKE-UP ZA RAZLIČNE PRILOŽNOSTI

Na voljo so vam darilni boni za vse naše storitve v željeni vrednosti.
Za nasvet in obisk se lahko oglosite po predhodnem telefonskem dogovoru.

KOZMETIČNI SALON
KALČIČ ZDENKA S.P.

Šercerjeva ulica 11,
6250 Ilirska Bistrica
041 907 163

SOLNA SOBA -

SOLNI MLIN

V solni sobi se izvaja solna terapija ali haloterapija. Gre za vdihavanje in izpostavljanje telesa suhemu solnemu aerosolu. Je naravna in varna klinično preizkušena metoda lajšanja težav pri boleznih dihal, alergij in kožnih obolenj. Priporočamo jo tako otrokom kot odraslim.

SOLNA SOBA - SOLNI MLIN,
Rečica 1a,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: po dogovoru
040 606 923

maja.minic@gmail.com
FB: Solna soba - Solni mlin

KOZMETIČNI

STUDIO KATJA

- X PEDIKURA (REŠEVANJE KURJIH OČES, VRAŠČENIH NOHTOV)
- X NEGA OBRAZA (ULTRAZVOK, VAKUM, DIAMANTNI PILING)
- X MANIKURA
- X GELISH NOHTI
- X PARISH NOHTI (DODANI VITAMINI ZA KREPITEV KRHKIH, LOMLJIVIH, POŠKODOVANIH NOHTOV)
- X PODALJŠEVANJE NOHTOV Z AKRIL SISTEMOM
- X LASERSKO ODSTRANJEVANJE DLAK (SHR IN MOTION DUO METODA)
- X LIČENJE Z VRHUNSKO KOZMETIKO NEE MAKE UP MILANO

KOZMETIČNI STUDIO KATJA,
Obrov 63,
6243 Obrov
031 342 469

katja.tomazic2@gmail.com
FB: Kozmetični studio Katja

PARK SEVENTEEN,

LOUNGE BAR & PIZZA

Park Seventeen ohranja lokacijo v osrčju mesta Ilirska Bistrica z bogato zgodovino in tradicijo, ki jo umešča med prostrane Snežniške gozdove in Brkine. Nekdaj kavarna "Caffe Roma", danes pa Park Seventeen s prenovljeno zasnovo nudi priložnost za upočasnitev hitrega vsakdanjega ritma in sprostitev v prijetnem okolju ob dobri hrani in pijači. Nudimo pestro izbiro pic, solat, sladice ter izbranih pijač in čajev. Ogromno ljubezni in truda vložimo v pripravo vrhunske kave, da je ta zgodovinski napitek postrežen in pripravljen tako, da vam za seboj pusti dolg in prijeten okus.

Pri nas uživajo tudi otroci, saj smo zanje pripravili prav poseben ustvarjalni kotiček. Dobrodošle so tudi živali, saj zanje poskrbimo kot za prave goste. Ker pravijo, da je doma najlepše, smo ponosni, da lahko Park Seventeen za vaše lačne želodčke poskrbi tudi v udobju vašega doma s svojo storitvijo »Pizza Express«. Dosegljivi smo vsak dan od 11.00 do 22.00 na telefonski številki 041 850 400. Dostava hrane iz naše ponudbe je možna po celotni občini Ilirska Bistrica.

PARK SEVENTEEN,
Lounge bar & Pizza,
Bazoviška cesta 15,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.-čet.: 7.00-23.00,
pet.: 7.00-24.00, sob.: 8.00-2.00,
ned. in prazniki: 8.00-23.00
041 850 400
www.park-seventeen.com
info@park-seventeen.com
FB: Park Seventeen

SLADKOBA DO ROBA

- × IZDELAVA TORT IN OSTALIH SLADKIH GRIŽLJAJEV IZ NARAVNIH SESTAVIN (BREZ DODANIH UMETNIH PRAŠKOV IN OSTALIH UMETNIH DODATKOV)
- × IZDELAVA VEGANSKIH SLAŠČIC IN SLAŠČIC BREZ GLUTENA TER LAKTOZE

SLADKOBA DO ROBA,
Jerneja Šajn, s. p.,
Jasen 8d,
6250 Ilirska Bistrica
041 303 941

www.sladkoba-do-roba.com
sladkobadoroba@gmail.com
FB: Sladkoba do roba

PRESNE TORTE – OSKRBA Z JEDMI, IVAN ZATKOVIČ, S.P

- × PRESNE VEGANSKE DOBROTE ZA VSE PRILOŽNOSTI. TORTE, ROLADE, ENERGIJSKE IN PROTEINSKE KROGLICE TER SLADICE V LONČIKIH
- × PRESNO, VEGANSKO, BREZ GLUTENA IN RAFINIRANEGA SLADKORJA

PRESNE TORTE – Oskrba z jedmi
Ivan Zatkovič, s.p.,
Bazoviška cesta 19,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: po dogovoru
040 88 99 99
www.presnetorte.com
info.presne.torte@gmail.com
FB: Presne Torte Ilirska Bistrica

KINETIS, RAČUNALNIŠKE STORITVE, KLEMEN ISKRA, S. P.

- × SODOBNE REŠITVE S PODROČJA RAČUNALNIŠTVA, SVETOVANJE ZA MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA
- × NAČRTOVANJE, POSTAVITEV IN VZDRŽEVANJE RAČUNALNIŠKIH OMREŽIJ ZA DOM ALI PISARNO
- × SERVISIRANJE RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV, IZDELAVA LASTNE PROGRAMSKE OPREME, STORITVE V OBLAKU TER GOSTOVANJE E-POŠTE IN SPLETNIH STRANI

KINETIS, RAČUNALNIŠKE STORITVE,
Klemen Iskra, s. p.,
Soze 1,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.–pet.: 10.00–18.00,
sob.: 8.00–12.00
041 795 129

www.kinetis.si
info@kinetis.si

IPIL, INVALIDSKO PODJETJE ILIRSKA BISTRICA, D. O. O.

- × VZDRŽEVANJE STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH PROSTOROV
- × OBRTNO-TEHNIČNE STORITVE
- × ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU (ZIDARSKA, KERAMIČARSKA IN SUHOMONTAŽNA DELA TER SLIKOPLESKARSTVO)
- × STROJNA IN ELEKTRO DELA
- × UPRAVLJANJE KURILNIC
- × ČIŠČENJE POSLOVNIH PROSTOROV
- × UREJANJE ZELENIH POVRŠIN (KOŠNJA, OBREZOVANJE IN ZASADITVE)

IPIL, INVALIDSKO PODJETJE
ILIRSKA BISTRICA, D. O. O.,
Šercerjeva 17,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: pon.–pet.: 7.00–15.00
05 40 40 123

www.ipil.si
marjan.tomazincic@ipil.si

DEVATO, S.P.

Smo podjetje, ki se že desetletje ukvarja z višinskimi deli, kot so: čiščenje sončnih elektrarn, vseh vrst steklenih površin in fasad, barvanje zvonikov, napuščev ter razne montaže in zahtevni poseki dreves v urbanem okolju. Smo prava rešitev za vse, kar je previsoko in nedostopno.

Anton Delost,
Koritnice 14,
6253 Knežak
041 333 176

devatosp@yahoo.com
FB: devatosp

KLJUČAVNIČARSTVO ISKRA,

DENIS ISKRA, S. P.

- × ALU IN PVC OKNA IN VRATA
- × SENČILA IN KOMARNIKI
- × KOVINSKE KONSTRUKCIJE
TER NADSTREŠKI ZA
AVTOMOBILE IN TERASE
- × KOVINSKE GARAŽE
- × INOX IZDELKI
- × KOVINSKI IZDELKI

KLJUČAVNIČARSTVO ISKRA,
Denis Iskra, s. p.,
Zabiče 27f,
6250 Ilirska Bistrica
031 360 189

kljucavnicarstvo.iskra@gmail.com
FB: Ključavničarstvo Iskra

ŽAGARSTVO URBANČIČ

KNEŽAK

- × REZAN LES
- × MIZARSKI LES
- × LADIJSKI POD
- × PALETE
- × VRTNO POHIŠTVO

ŽAGARSTVO URBANČIČ,
Knežak 10,
6253 Knežak
031 575 494

zagarstvo.urbancic@gmail.com

TELES,

TELEKOMUNIKACIJE, D. O. O.

- × KABELSKA TELEVIZIJA
- × INTERNET
- × FIKSNA IN MOBILNA
TELEFONIJA

TELES, telekomunikacije, d.o.o.,
Vilharjeva cesta 35,
6250 Ilirska Bistrica
Urniki: 8.00–15.00
oz. po dogovoru
041 616 411

www.teles.si
info@teles.si

FOTO ATELJE MARAŽ

- × STUDIJSKA FOTOGRAFIJA
- × POROČNA FOTOGRAFIJA
- × PORETNA FOTOGRAFIJA
- × FOTOGRAFIRANJE NOSEČNIC, DOJENČKOV IN OTROK
- × FOTOGRAFIRANJE KRSTA

Foto Atelje Maraž,
Rozmanova 11,
6250 Ilirska Bistrica

05 71 45 029

JAGR,

STORITVE IN NAJEM, JANEZ KASTELIC, S. P.

- × NAJEM DVIŽNE KOŠARE
- × NAJEM DVIŽNE KOŠARE Z USPOSOBLJENIM STROKOVNIM DELAVCEM
- × OBŽAGOVANJE DREVES
- × BARVANJE OSTREŠIJ IN ČIŠČENJE STREŠNIH ŽLEBOV
- × PODIRANJE DREVES V NASELJIH

JAGR, storitve in najem,
Janez Kastelic, s. p.,
Knežak 33,
6253 Knežak
041 654 273

jager.jk@gmail.com

KOLESAR – BF,

BORIS FABEC S.P.

- × PRODAJA KOLES IN KOLESARSKE OPREME
- × SERVIS KOLES

KOLESAR – BF, BORIS FABEC, s. p.
Rozmanova ulica 30,
6250 Ilirska Bistrica
URNIK: pon.–pet.: 9.00–12.00 in
16.00–19.00, sob.: 9.00–12.00
041 359 168
www.kolesar-bf.si
E-pošta: info@kolesar-bf.si
FB: Kolesar – BF

PISOL,

POSLOVNO SVETOVANJE, STORITVE,
ZASTOPSTVA IN TRGOVINA, D. O. O.

- × SONČNE ELEKTRARNE
- × OTOČNI SOLARNI SISTEMI, PRIMERNI ZA VIKENDE, KJER NI MOŽNOSTI PRIKLJUČITVE NA ELEKTRIČNO OMREŽJE
- × ELEKTRIČNE AVTOPOLNILNICE ZA DOMAČO ALI POSLOVNO VGRADNJO

Svetovanje, prodaja izdelkov svetovnih proizvajalcev in izvedba na ključ.

PISOL, poslovno svetovanje, storitve,
zastopstva in trgovina, d.o.o.
Poslovalnica Ilirska Bistrica – Trnovo,
Kosovelova ulica 2, 6250 Ilirska Bistrica

URNIK: pon., sre. in pet.: 10.00–16.30

031 334 807
www.pi-solarus.com
ales.frank@pisol.si

HIŠNI SERVIS JENKO,

DORIAN JENKO, S. P.

- × PLESKARSKE STORITVE
- × KITANJE IN GLAJENJE ZIDOV
- × SANACIJA PLESNI
- × BARVANJE IN UREJANJE OKOLICE
- × DEKORATIVNI OMETI
- × BARVANJE IN OBNOVA OKEN
- × ZAKLJUČNA DELA

HIŠNI SERVIS JENKO,
Dorian Jenko, s. p.,
Topolc 64,
6250 Ilirska Bistrica

031 660 528

dorc.rup@gmail.com

PLAMA-G.E.O., D. O. O.

Izdelava opreme, ventilacij in instalacij iz plastičnih materialov: PP, PE, PVC, PVDF, PE-el, PP-s-el in PP-s, kot so: rezervoarji za skladiščenje agresivnih medijev in vode, ventilacijski sistemi za odsesovanje agresivnih medijev v industriji, odsesovalni sistemi za laboratorije, oprema za galvanizacije in čistilne naprave, instalacije – cevovodi za agresivne medije, oprema za ex prostore v kemijski in farmacevtski industriji.

PLAMA-G.E.O., D. O. O.,
Podgrad 17,
6244 Podgrad
Urnik: pon.–pet.: 7.00–15.00
05 71 49 402, 031 346 460

www.plama-geo.si
info@plama-geo.si

MOBISERVIS BRATOVIČ

Servis mobilne tehnologije, menjava ekranov, baterij, zvočnikov, sistemskih konektorjev, nadgradnja programske opreme in kopiranje podatkov.

MOBISERVIS BRATOVIČ,
Jasen 2,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.–pet.: 16.00–17.00
040 417 777, 051 308 256

mobiservis.bratovic@gmail.com
FB: Mobiservis Bratovič

VA, ŽIVILSKA TEHNOLOGIJA, D. O. O.

Smo podjetje z bogatimi izkušnjami in ciljem pomagati proizvajalcem vina. Poleg enoloških sredstev za VINARSTVO ponujamo tudi sredstva za:

- × ŽGANJEKUHO,
- × dodatke pri KISANJU ZELJA,
- × dodatke pri proizvodnji BISTRIH SADNIH SOKOV,
- × aditive za PEKARSTVO in SLAŠČIČARSTVO.

VA, živilska tehnologija, d. o. o.,
Kosovelova 2a,
6250 Ilirska Bistrica
Urnik: pon.–pet.: 8.00–16.00
031 583 540, 041 403 658,
05 71 00 970

www.vazivilskatehnologija.si
vazivil.teh@siol.net
FB: VA, živilska tehnologija

PRAVNO SVETOVANJE FAJDIGA,

TJAŠA FAJDIGA S. P.

Potrebujete pravno rešitev?
Vsakemu vašemu
vprašanju pozorno
prisluhnemo, v najkrajšem
možnem času poiščemo
učinkovito rešitev in vam
ponudimo ugoden ter
razumljiv pravni nasvet.

Pravno svetovanje Fajdiga
Tjaša Fajdiga s. p.

info@svetovanje-fajdiga.com
+386 40 173 489
www.svetovanje-fajdiga.com
FB: Pravno svetovanje Fajdiga

MIZARSTVO MATKO

- × KUHINJE
- × JEDILNICE
- × DNEVNE SOBE
- × PREDSOBE
- × OTROŠKE IN MLADINSKE SOBE
- × SPALNICE
- × NOTRANJA IN VHODNA VRATA
- × STOPNICE IN OGRAJE
- × POSLOVNI PROSTORI

MIZARSTVO MATKO
Marino Matko s. p.,
Pregarje 18a,
6243 Obrov

040 727 678

MIZARSTVO MATKO**GOZDARSKE STORITVE,**

ERIK DODIČ S. P.

- × POSEK IN
SPRAVILO LESA
- × ODKUP NA PANJU
- × PREVOZ S
PRIKOLICO

GOZDARSKE STORITVE,
Erik Dodič s. p.

Pregarje 29
6243 Obrov
030 251 729

LEDUS,

GARAŽNA IN VHODNA VRATA

Iščete nova garažna vrata, rolo
vrata, vhodna vrata, garažna vrata
z osebnim preходом, dvokrilna
vrata ali stranska krilna vrata v
izgledu garažnih vrat? Morda
potrebujete servis oziroma
popravilo že vgrajenih vrat? Ogled,
izmera in izdelava ponudbe brez
obveznosti!

Kontaktirajte nas!

LEDUS,
GARAŽNA IN VHODNA VRATA
Zastopnik:
Vasja Novak s. p.,
Ulica 7. maja 14,
6250 Ilirska Bistrica
041 438 163
www.ledus.si
vasja@ledus.si

DOMUS DESIGN,

HELENA KALČIČ, S. P.

- x ARHITEKTURNO PROJEKTIRANJE OD IDEJNE ZAMISLI DO KONČNE REŠITVE
- x OBLIKOVANJE INTERIERJEV IN NOTRANJE OPREME
- x IZBIRA MATERIALOV IN POHIŠTVA, BARVNE ŠTUDIJE TER OPREMLJANJE NA KLJUČ
- x OBLIKOVANJE EKSTERIERJEV IN URBANE OPREME
- x SODELOVANJE S PRIZNANIMI DOMAČIMI IN TUJIMI PROIZVAJALCI OPREME
- x 3D VIZUALIZACIJE
- x SVETOVANJE

DOMUS DESIGN
Helena Kalčič s.p.,
Dolenje 5a,
6254 Jelšane

041 501 013
helena.kalcic@gmail.com

INSTELECT.SI,

ELEKTRIČNE INŠTALACIJE IN ELEKTRONIKA

- x IR ogrevanje
- x lokalno prezračevalni sistemi
- x razsvetljava
- x avtomatska dvoriščna vrata, domofoni
- x pametne inštalacije
- x elektro inštalacije in servis
- x servis in vzdrževanje v industriji

Jan Benčič s.p.,
Cankarjeva ulica 5,
6250 Ilirska Bistrica

051 806 422
www.instelect.si
info@instelect.si

NOISWEB,

IZDELAVA SPLETNIH STRANI

- x IZDELAVA SPLETNIH STRANI IN SPLETNIH TRGOVIN
- x OPTIMIZACIJA SPLETNIH STRANI
- x VZDRŽEVANJE SPLETNIH STRANI
- x DIGITALNI MARKETING
- x SEO

NOISWEB,
IZDELAVA SPLETNIH STRANI
Zastopnik:
Vasja Novak s. p.,
Ulica 7. Maja 14,
6250 Ilirska Bistrica
041 669 429
www.noisweb.com
info@noisweb.com

SCENAR TERAPIJE,

ASJA FRANK

Scenar terapije delujejo na bio-kemični (spodbujajo izločanje neuropeptidov, hormonov), bio-energetski (obnavljajo pretok informacij po telesu, odstranjujejo energetske blokade) in informacijski ravni (obnavljajo pretok informacij po telesu).

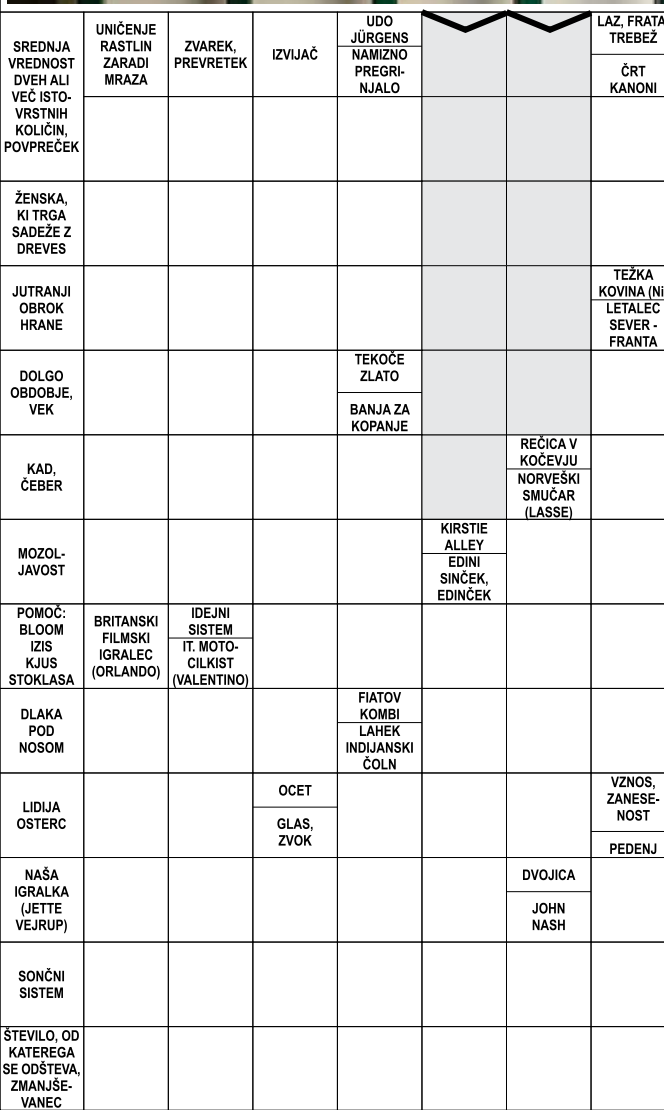
Scenar terapije delujejo protibolečinsko, protivnetno in normalizirajo žilni tonus ter mišični tonus ter regulirajo krvni tlak. Terapije odpravljajo otekline, uravnavajo imunski sistem in alergije, spodbujajo lepše celjenje ran in opeklin ter uravnavajo presnovo. Blagodejno vplivajo na spodbujanje razstrupljanja limfnega sistema in jetr, uravnavajo sproščanje hormonov, odpravljajo glavobole in migrene ter izgorelost in so nam v pomoč pri soočanju s stresom. S pomočjo terapij uravnavamo prebavo in odpravimo motnje nespečnosti ter motnje psihološkega izvora kot sta depresija in anksioznost.

Fizioterapija Frank d.o.o.,
Trnovska 34,
6250 Ilirska Bistrica

051 310 464
asja.frank@gmail.com
FB: Asja Frank - svetovanje
in Scenar terapije

RAZVEDRILLO

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, najkasneje do **10. julija 2021** ali na elektronski naslov: **odmevi@ilirska-bistrica.si**
»Urarna Jelka« poklanja 3 nagrade:
1. nagrada: ročna ura | 2. nagrada: ročna ura | 3. nagrada: budilka

1. **pršut** prejme **NEVENKA LOGAR**, Ulica 7. maja 14, 6250 Ilirska Bistrica,
2. **panceto** prejme **PAVEL JENKO**, Bobkova ulica 17, 6250 Ilirska Bistrica,
3. **klobase** prejme **MIROSLAV TOMIČ**, Prešernova 34, 6250 Ilirska Bistrica.